श्रीनेमिविज्ञानग्रन्थमाला रत्न ९

हाईयपुरीयगच्छीयवीरभद्दसूरिवरसीसरयणगणि—
सिरिनेमिचंदस्स जसेण (?)
विरइया

संखित्ततरंगवईकहा (तरंगलोला)

पगासगो :—जीवणभाई छोटाभाई झवेरी.

मुद्दगो :—शा. मोहनलाल मगनलाल बदामी, "जइणाणंद" मुद्दणालओ, सूरियपुरे.

वीर संवत् २४७०] पण्णं रु. २–८–० [विक्रम संवत् २०००

નિવેદન

અત્યાર સુધીમાં **શ્રીનેમિવિજ્ઞાનગ્રન્થમાલાનાં** આઠ રત્નો પ્રકાશિત થયાં છે. આજે આ ગ્રન્થમાલાનું નવમું રત્ન **સંક્ષિપ્ત તરંગવતીકથા (તરંગલોલા)** પ્રસિદ્ધિમાં મૂકતાં અમને આનંદ થાય છે, જો કે એક બાજુથી મનમાં કંઈક ખેદ પણ રહી જાય છે આમ કહેવાનું કારણ એ છે કે આવો અમૂલ્ય ગ્રન્થ પહેલી વાર જ પ્રકાશિત કરવાનું અમો સદ્ભાગ્ય મળે છે, પણ એ ગ્રન્થ જેટલો શુદ્ધ છપાવો જોઈએ તે માટે અમોએ બને તેટલી શુદ્ધ હાથ પ્રતો મેળવવા ઘણો પ્રયત્ન કર્યો છતાં તેમાં અમે ફળીભૂત થયા નહિ. કાગળ ઉપર લખાયેલી તેમજ લિપિવર્ષ વિનાની પ્રતો અમોને મળી તે ઉપરથી આનું સંપાદન કાર્ય કરવા પરમપૂજ્ય પરમોપકારી પૂજ્યપાદ શાસનસમ્રાટ્ આચાર્યવર્ય **શ્રીવિજયનેમિસૂરીશ્વરજીના** પટ્ટધર સમયજ્ઞ શાન્તમૂર્તિ આચાર્યદેવ શ્રીમાન્ **વિજયવિજ્ઞાનસૂરીશ્વરજીના** શિષ્યરત્ન પ્રાકૃત રૂપમાળા, પ્રાકૃત વિજ્ઞાનપાઠમાળા વગેરે અનેક ગ્રન્થના પ્રણેતા મહોપાધ્યાય **શ્રીકસ્તુરવિજયગણિજીને** વિનવ્યા, તેઓશ્રીજીએ પહેલાં તો શુદ્ધપ્રતિના અભાવથી ના પાડી છતાં અમારો બહુજ આગ્રહ હોવાથી સંપાદન કાર્ય કરવા તૈયાર થયા. તેમણે અતિશય પરિશ્રમ લઈ આ ગ્રન્થનું સંપાદન કાર્ય કર્યું છે, જો કે તેમાં કેટલીક અશુદ્ધિ નિરૂપાયે રહી જવાથી તેમનું દિલ દુભાયું છે, એમણે જે કાર્ય કરી આપ્યું તે બદલ અમે એમના ઋણી છીએ.

આ ગ્રન્થ નીચે મુજબની પાંચ હાથપ્રતોને આધારે શુદ્ધ કરાયેલો છે.

૧ પૂજ્યપાદ આચાર્ય મહારાજ **શ્રીવિજયનેમિસૂરીશ્વરજીના** ખંભાત ભંડારની ૫૭ પત્રની (પં. ૧૦, અ. ૬૦) પ્રત લખ્યાનો સંવત્ નથી. પણ આધુનિક જણાય છે. આ પ્રત ઉપરથી મહોપાધ્યાય **શ્રીકસ્તૂરવિજયગણિજીના** શિષ્ય મુનિશ્રી **કુમુદચંદ્રવિજયજી** મહારાજ સાહેબે મુદ્રણપુસ્તિકા તૈયાર કરી આપી હતી તેથી તેમનો પણ અનહદ ઉપકાર માનીએ છીએ.

૨ **જૈનાનંદ પુસ્તકાલય** (સુરત)ના ભંડારની ૩૯ પત્રની (પં. ૧૨, અ. ૭૫) પ્રત. આધુનિક.

૩ શેઠ **આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢી** (પાલીતાણા) અંબાલાલ ચુનીલાલ, જ્ઞાનભંડારની ૫૪ પત્રની (પં. ૧૫ અ. ૪૩) પ્રત. લગભગ ૨૦૦ વર્ષ પહેલાંની છે.

૪ શેઠ **ડોસાભાઇ અભેચંદ** જૈનસંઘ ભંડારની ૧૮ પત્રની (પં. ૧૨ અ. ૪૦) પ્રત. લગભગ ૫૦ વર્ષ ઉપર લખાયેલી લાગે છે.

૫ રેલાના ઉપાશ્રયના ભંડારની ૫૪ પત્રની (પં. ૧૩, અ. ૪૫) પ્રત. પ્રાયઃ ૨૦૦ વર્ષ પૂર્વની છે.

આ પૈકી પહેલી ત્રણે પ્રતો લગભગ સમાન છે અને ત્રીજી પ્રત ઉપરથી પહેલી અને બીજી પ્રતો લખાયેલી સંભવે છે. વળી ચોથી અને પાંચમી એ બે પ્રતો પણ લગભગ સમાન છે.

છપાયેલ પ્રતમાં આવા ( ) કૌંસમાં આપેલા પાઠો શુદ્ધ કરીને મૂકેલા છે, અને આવા [ ] કૌંસમાં આપેલા પાઠો નિરર્થક જેવા વધારાના જણાય છે. ટિપ્પણમાં અ૦ એવો સંકેત અમદાવાદની પ્રતનાં, અને ભા૦ ભાવનગરની પ્રતનાં તેમજ ખં૦ ખંભાતની પ્રતનાં પાઠાંતરો જણાવવા માટે રાખેલ છે. આ ગ્રન્થને અંગે અને ખાસકરીને જે ગ્રંથરત્નનું આ સંક્ષિપ્ત સ્વરૂપ છે તેને વિષે તેમજ તેના પ્રણેતા પૂજ્ય શ્રીમાન્ **પાદલિપ્તસૂરિજીને** વિષે પણ પ્રસ્તાવનામાં જે વિગતો સુરતની સાર્વજનિક કૉલેજના અર્ધમાગધીના પ્રાધ્યાપક શ્રીયુત **હીરાલાલ રસિકદાસ કાપડિયાએ** રજૂ કરેલી છે. એ પ્રસ્તાવના તૈયાર કરી આપ્યા બદલ અમે એમનો અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ. વિશેષમાં સુરતના મહાનુભાવોએ આ ગ્રન્થ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આગળથી ગ્રાહક તરીકે નામ નોંધાવી અમને અનુકૂળતા કરી આપી છે તે બદલ તેમનો પણ અમે આભાર માનીએ છીએ.

ડોશીવાડાની પોળ, **અમદાવાદ.**
વીર સંવત્ ૨૪૭૦ વૈશાખ શુદ ૩. } **સંઘવી જીવણભાઈ છોટાભાઈ ઝવેરી.**

નેમુભાઈની વાડીના ઉપાશ્રયના ગ્રાહકોનાં નામો

નકલ
૨૦ શા. ખુશાલચંદ ફુલચંદ
૨૦ શા. કલ્યાણચંદ વજેચંદ
૨૦ શા. ભાણુભાઈ ફકીરચંદ
૨૦ શા. દીપચંદ સુરચંદ
૧૫ શા. ભાણુભાઈ માનચંદ
૧૦ શા. ખીમચંદ મેલાપચંદ
૧૦ શા. વીરચંદ દયાચંદ
૧૦ શા. રૂપચંદ ઘેલાભાઈ
૧૦ શા. માણેકચંદ ઝવેરચંદ
૧૦ શા. ચુનીભાઈ ગુલાબચંદ હાલીઆ
૧૦ મુંબઈના શા. ઝવેરચંદ પ્રતાપચંદના
દહેરાના જ્ઞાન ખાતે
૫ શા. મંગળભાઈ હીરાચંદ
૫ શા. શાકેરચંદ તલકચંદ

નકલ
૫ શા. બાલુભાઈ ખીમચંદ
૫ શા. ખીમચંદ શરૂપચંદ સંઘવી
૫ શા. ભાઈચંદ લાલભાઈ
૫ શા. મોતીચંદ ગુલાબચંદ
૫ શા. મોતીચંદ કસ્તુરચંદ
૫ શા. બાલુભાઈ શરૂપચંદ સંઘવી
૫ શા. મગનભાઈ કપુરચંદ
૫ શા. મોહનલાલ શાકેરચંદ
૫ શા. પાનાચંદ કસ્તુરચંદ
૫ શા. રૂપચંદ લલ્લુભાઈ
૫ શા. ફુલચંદ કલ્યાણચંદ
૫ શા. મગનલાલ કસ્તુરચંદ વાલોડીયા
૫ શા. સુરચંદ મોરારદાસ
૫ શા. ફુલચંદ પ્રેમચંદ

નકલ
૫ શા. અમીચંદ નવલચંદ
૫ શા. સોભાગચંદ ફકીરચંદ
૫ શા. હીરાલાલ ગાંડાભાઈ નવસારી
૫ શા. વીરચંદ હરજીવનદાસ
૫ શા. ફુલચંદ ગુલાબચંદ ધરમચંદ
૫ શા. પાનાચંદ અમીચંદ
૨ શા. મંછુભાઈ તલકચંદ
૨ શા. જીવણચંદ નવલચંદ
૨ શા. ચુનીભાઈ સોભાગચંદ
૧ શા. ચુનીભાઈ સોભાગચંદ
૧ શા. ચુનીભાઈ હા. નવલબેન
૨૫ સ્ત્રી વર્ગમાંથી હા. નવલબેન
ઝાંપાવાળા
૫ નેમકોરબેન શાંતિચંદ મો. શુ.
૫ સુભદ્રાબેન શાંતિચંદ મો. શુ.
૫ શાંતાબેન મોતીચંદ મો. શુ.
૫ વિમળાબેન રતનચંદ

પ્રસ્તાવના

ભારતીય કથાસાહિત્ય

જૈન દૃષ્ટિએ જગત્ અનાદિ તેમજ અનંત છે, પણ આધુનિક વૈજ્ઞાનિકોનું માનવું એ છે કે આશરે બે અબજ વર્ષો ઉપર આ પૃથ્વી ઉત્પન્ન થઈ, અને એની સપાટી ઉપર ત્રીસ કરોડ વર્ષો થયાં જીવો ઉત્પન્ન થયા છે અને ત્રણ લાખ વર્ષ થયાં માનવો ઉત્પન્ન થયા છે. આ બેમાંથી ગમે તે મત સ્વીકારાય તો પણ એ વાત તો નિર્વિવાદ છે કે અત્યાર સુધીમાં દેશવિદેશમાંથી જાતજાતનું સાહિત્ય પુષ્કળ પ્રમાણમાં રચાયું છે અને એ બધું આજે મળતું નથી. જે ઉપલબ્ધ છે એમાં ઋગ્વેદનું સ્થાન પ્રાચીનતાની અપેક્ષાએ પ્રથમ છે અને એ ભારતવર્ષને માટે ગૌરવનો વિષય છે. આ ઋગ્વેદ એ કંઈ કથાઓનો સ્વતંત્ર ગ્રન્થ નથી. તેમ છતાં એ દિશામાં પ્રકાશ પાડનારી હકીકતો એમાં નજરે પડે છે. જેમકે આખ્યાનસૂક્તો તરીકે ઓળખાવાતાં સૂક્તો; યમ અને યમીનો સંવાદ (મં. ૧૦, સૂ. ૧૦); પુરુરવા અને ઉર્વશીનો સંવાદ (મં. ૧૦, સૂ. ૯૫)[1] તેમજ ઇન્દ્ર અને વૃત્ર (મં. , સૂ.) સંબંધી હકીકત.

ઋગ્વેદ પછીનું સ્થાન ભારતીય ઉપલબ્ધ સાહિત્યમાં કોઈનું હોય તો તે [2]બ્રાહ્મણોનું છે. એમાં પુરુરવા અને

---

૧ બીજા પણ કેટલાક સંવાદો છે. જેમકે ઇન્દ્ર અને ઇન્દ્રાણી (મં. ૧૦, સૂ. ૮૬), વરુણ અને અગ્નિ (મં. ૧૦, સૂ. ૫૧), વરુણ અને ઇન્દ્ર (મં. ૪, સૂ. ૪૨), વિશ્વામિત્ર અને નદીઓ (મં. ૩, સૂ. ૩૩) તેમજ સરમા અને પણિ (મં. ૧૦, સૂ. ૧૦૮) વચ્ચેના સંવાદો.

૨ 'શતપથ બ્રાહ્મણમાં કેટલીક નૈતિક કથાઓ' એ શીર્ષકપૂર્વક બે લેખો ડૉ. એચ. આર. કર્ણિકે લખ્યા છે. એમાં કેટલીક કથાઓ તેમણે ઇંગ્રેજીમાં આપી છે. એક લેખમાં લોકસાહિત્ય અને કહેવતો વિષે કેટલોક ઊહાપોહ તેમણે કર્યો છે. વિશેષમાં ભારતીય કથાસાહિત્યનું મહત્ત્વ તેમણે સૂચવ્યું છે.

ઉર્વશીની કથા, હરિશ્ચન્દ્ર અને શુનઃશેપની કથા, પ્રજાપતિ સંબંધી વક્તવ્ય ઇત્યાદિ દૃષ્ટિગોચર થાય છે.

આરણ્યકોમાં પણ કથાઓ છે. જનક વિદેહી અને યાજ્ઞવલ્ક્ય વચ્ચેનો સંવાદ બૃહદારણ્યક (અ. ૪, બ્રાં. ૩, મં. ૧-૬)માં છે.

ઉપનિષદોમાં **સત્યકામ જાબાલ**ની કથા અને **ગાર્ગી** અને **યાજ્ઞવલ્ક્ય**નો સંવાદ જોવાય છે.

વાલ્મીકિકૃત **રામાયણ** અને વ્યાસકૃત **મહાભારત** તો વીરરસપ્રધાન કથાના જાણીતા ગ્રંથો છે.

વૈદિક સાહિત્ય વિષે આટલો ઇસારો કરી **બૌદ્ધ** સાહિત્ય તરફ દૃષ્ટિપાત કરીશું તો જણાશે કે ચુલ્લવગ્ગ, વિમાનવત્થુ અને પેતવત્થુમાં કથાઓ છે. વળી જાતકો અને અપદાનો પણ જાતજાતની કથાઓ રજૂ કરે છે.

જૈન સાહિત્યમાં વિવિધ વિષયોને સ્થાન અપાયેલું છે અને એ પાઇય (પ્રાકૃત), સંસ્કૃત વગેરે અનેક ભાષામાં ગુંથાયેલું છે. એમ હોવાથી ભારતીય સાહિત્યમાં જૈન સાહિત્યનું સ્થાન જેવું તેવું નથી. આ સાહિત્ય ચારે અનુયોગોને પોષે છે. સામાન્ય જનતાને ધર્મકથાનુયોગ તરફ જેટલે અંશે રુચિ હોય એટલે અંશે બીજા અનુયોગો તરફ ભાગ્યે જ હોઈ શકે એ સ્વાભાવિક છે. આથી જૈન ગ્રંથકારો ધાર્મિક ઉપદેશ કથા દ્વારા આપવા પ્રેરાયા છે. એમણે મુખ્યતયા સંસ્કૃતમાં, પાઇયમાં અવહટ્ઠ (અપભ્રંશ)માં અને ગુજરાતીમાં કથાત્મક સાહિત્યનું સર્જન કર્યું છે પણ એ તમામ આજે ઉપલબ્ધ નથી. વિશેષમાં જે ઉપલબ્ધ છે તે પ્રકાશિત થયેલું નથી. વળી જે પ્રકાશિત છે તેનો પણ શૃંખલાબદ્ધ ઇતિહાસ રચાયો નથી, જોકે આ દિશામાં કેટલાક પ્રયત્ન થયેલા છે. પાઇય સાહિત્યના સંબંધમાં તો ખેદ ઉપજે તેવી સ્થિતિ છે. આ સંબંધમાં મેં "પાઇય ભાષા અને

સાહિત્ય" એ નામનો એક નિબંધ લખી તેનો સારાંશ અહીંની કૉલેજના ભારતીય વિદ્યામંડળના આશ્રય હેઠળ ભાષણરૂપે રજૂ કર્યો હતો. એ નિબંધમાં કથાત્મક સાહિત્યને અંગે જે લખાણ છે તે અહીં સ્થલસંકોચને લઈને આપી શકાય તેમ નથી એટલે સંક્ષેપમાં એ સંબંધમાં થોડોક ઉલ્લેખ કરું છું.

જેમ પતંજલિકૃત મહાભાષ્ય (૪-૩-૮૭૨)માં નિર્દેશાયેલી વાસવદત્તા, સુમનોત્તરા, ઉર્વશી અને ભૈમરથી[1] એ ચાર આખ્યાયિકાઓ આજે મળતી નથી તેવી સ્થિતિ જૈન કથાઓને અંગે પણ પ્રવર્તે છે. જેમકે વિસેસનિસીહચુણ્ણિમાં નરવાહણદત્તકહા, તરંગવઈ અને મગહસેણા વિષે ઉલ્લેખ છે,[2] ગંધહસ્તી સિદ્ધસેનગણિકૃત તત્ત્વાર્થસૂત્રની ભાષ્યાનુસારિણી ટીકા (ભા. ૧, પૃ. ૩૮૦)માં બંધુમતી આખ્યાયિકાનો[3] અને ઉદ્દ્યોતનસૂરિ યા ઉર્ફે દાક્ષિણ્યચિહ્નસૂરિ દ્વારા રચાયેલી કુવલયમાલામાં સુલોયણાકહાનો[4] અને હરિવંસચરિયનો ઉલ્લેખ છે. દેવચંદ્રે સંતિનાહચરિયમાં ભદ્રબાહુકૃત

---

१ "वासवदत्तामधिकृत्य कृताऽऽख्यायिका वासवदत्ता सुमनोत्तरा उर्वशीं, न च भवति भैमरथी।"

२ "अणेगित्थीहिं जा कामकहा। तत्थ लोइया णरवाहणदत्तकहा लोउत्तरिया तरंगवती मगधसेणादीणि।"

३ "विकल्पितेऽपि ह्यर्थे स्मृतिर्दृष्टा वन्धुमत्याख्यायिकादौ।"

४ "सन्निहियजिणवरिंदा धम्मकहाबंधदक्खियनरिंदा। कहिया जेण सुकहिया सुलोयणा समवसरणं वा॥"

વસુદેવચરિયનો[1] ઉલ્લેખ કર્યો છે અને અન્યત્ર[2] દ્વાસપ્તતિપ્રબંધનો ઉલ્લેખ છે. પણ આમાંનો એકે ગ્રંથ આજે ક્યાં ઉપલબ્ધ છે? વળી પાદલિપ્તસૂરિકૃત તરંગવઈકહા અને વિમલસૂરિકૃત હરિવંસચરિયં તો આપણે સદાને માટે ગુમાવ્યાં જ હોય એમ જણાય છે. કંસવહની અંગ્રેજી પ્રસ્તાવના (પૃ. ૨૬)માં નિર્દેશેલ અને ઈ. સ.ના પંદરમા સૈકામાં ધર્મસૂરિએ રચેલ હંસસંદેસની પણ આ જ દશા છે ને? પેસાઈ પાઇય (પૈશાચી પ્રાકૃત)માં ગુંથાયેલી અને બૃહત્કથાને નામે સુપ્રસિદ્ધ એવી ગુણાઢ્યની કૃતિને તો કાળ ક્યારનો એ સ્વાહા કરી ગયો છે. મુનિ (હવે પંન્યાસ) કલ્યાણવિજયજીએ "આપણાં પ્રાભૃતો"માં[3] જે મલયવતી, અશોકવતી અને ચટકેચરિત નાશ પામ્યાનો ઉલ્લેખ કર્યો છે તેમાં કોઈ પાઇય કૃતિ છે? જો તેમ હોય તો તેને આપણા હાથમાંથી કાળે ઝડપી લીધી છે.

દિગંબરાચાર્ય હરિષેણે વિ. સં. ૯૮૯ (શક સંવત્ ૮૫૩, ઈ. સ. ૯૩૧-૩૨)માં જે બૃહત્કથાકોશ રચ્યો છે તેના સંપાદક દિગંબર વિદ્વાન્ ડૉ. આદિનાથ નેમિનાથ ઉપાધ્યેએ એની અંગ્રેજી પ્રસ્તાવના (પૃ. ૧૭)માં કહ્યું છે કે જોકે અર્ધમાગધી આગમ જે સ્વરૂપમાં આજે મળે છે તે સ્વરૂપ એને ઘણું પાછળથી અર્પાયેલું છે છતાં એમાં ખરેખર એવા

---

१ "वंदामि भद्दबाहुं जेण य अइरसियं बहुकलाकलियं । रइयं सवायलक्खं चरियं वसुदेवरायस्स ॥"
આ ચરિત્ર સવા લાખ શ્લોક જેવડું મોટું

૨ જુઓ કલ્યાણવિજયજીની પ્રભાવકચરિતની પ્રસ્તાવના (પૃ. ૭).

૩ આ લેખ જૈન યુગ (પુ. ૧, અં. ૩, પૃ. ૮૭-૯૪)માં છપાયેલો છે.

પ્રાચીન ભાગો છે જે **મહાવીર**ના સમયની તદ્દન નજીકના છે. ડૉ. **યકોબી**એ પણ આવું વિધાન ઘણાં વર્ષો ઉપર કર્યું હતું.[1] જૈન આગમોની ભાષા 'અદ્ધમાગહા' (અર્ધમાગધી) છે. એમાં કથાનુયોગને પોષનારાં અને ખાસ કરીને એ જ વિષયની મુખ્ય કૃતિઓ ગણાય તેવાં બે અંગો તો છે જ. બાર અંગોમાં એ બેને છઠ્ઠા અને સાતમા અંગ તરીકે ઓળખાવાય છે. છઠ્ઠા અંગનું નામ **નાયાધમ્મકહા** છે અને એ ટૂંકી વાર્તાઓના આદર્શની ગરજ સારે છે. એના નામમાં જ 'કહા' શબ્દ રહેલો છે એ પણ એની બીજાં અંગોની અપેક્ષાએ વિશેષતા સૂચવે છે. આ છઠ્ઠા અંગના **નાય** અને **ધમ્મકહા** એ નામના બે સુયક્ખંધ છે. તેમાં પહેલામાં ૧૯ અજ્ઝયણ છે અને બીજામાં દસ વગ્ગ છે. પરંપરા પ્રમાણે એમાં કરોડો કથાઓ હતી, પણ આજે તો એને હિસાબે બહુ જ થોડી કથાઓ મળે છે. વેદો, બ્રાહ્મણો અને ઉપનિષદોમાં જે આખ્યાનો છે તેની સાથે આ સામ્ય ધરાવે છે એમ **જિનવિજયજી**એ "કુવલયમાલા[2]" નામના લેખમાં સૂચવ્યું છે. આ કથાઓને અંગે શ્રી. **દત્તાત્રેય કાલેલકરે** આ અંગના–'ભગવાન મહાવીરની ધર્મકથાઓ' એ નામના ગુજરાતી અનુવાદને અંગે 'દૃષ્ટિ અને બોધ'માં નીચે મુજબ ઉલ્લેખ કર્યો છેઃ—

"આ કથાઓ દેખાવે ભલે સાદી હોય પણ એમની અસર એમની સાદી, સીધી અને સંચોટ શૈલી ઉપર જ કેવળ નથી પણ વિશ્વહિતના સર્વમંગળકારી સંકલ્પથી કરેલી ઉગ્રમાં ઉગ્ર તપશ્ચર્યાનું બળ આ કથાઓ પાછળ છે."–પૃ. ૧૫.

---

૧ જુઓ The Sacred Books of the East (Vol. XXII) ની પ્રસ્તાવના. આનો પ્રસ્તુત ભાગ મેં A History of the Canonical Literature of the Jainas (પૃ. ૬૯)માં આપેલો છે અને એમાંના અમુક અંશની–સારાંશની આ મારી કૃતિની જૈન ધર્મ પ્રકાશમાં (પુ. ૬૦, અંક ૪)માં છપાયેલી સમાલોચનામાં, નોંધ લેવાયેલી છે.

૨ આ લેખ "વસંત રજત મહોત્સવ સ્મારક ગ્રંથ" (અમદાવાદ, ઇ. સ. ૧૯૨૭)માં પ્રસિદ્ધ થયેલો છે.

" આ વાર્તાઓ અનેક વાર વાંચવા છતાં એમાં કોઈ પણ ઠેકાણે સાંપ્રદાયિકતા કે સંકુચિતતા જણાતી નથી. આ ઉપદેશ ભલે જૈન સાધુઓને અથવા શ્રાવકોને માટે આપેલો હોય પણ એની સાર્વભૌમિકતાને લીધે એ દરેક ધર્મના અને પંથના માણસને માટે સરખો જ ગ્રાહ્ય અને લાભદાયી છે."—પૃ. ૨૬–૨૭.

સાતમા અંગનું નામ **ઉવાસગદસા** છે અને એમાં દસ શ્રાવકો વિષે હકીકત છે.

અગ્યારમા અંગરૂપ **વિવાગસુય** અને આઠમા અને નવમા અંગરૂપ **અંતગડદસા** અને **અણુત્તરોવવાઇયદસા** પણ અનેક પ્રકારની કથાઓ પૂરી પાડે છે. આ ઉપરાંત મૂલસુત્ત પૈકી **ઉત્તરજ્ઝયણ**નાં સાતમા, દસમા વગેરે અજ્ઝયણો તેમજ કેટલાંક ઉવંગો જેવાં કે **નિરયાવલિસુયક્ખંધ** તેમજ પઇણ્ણગના અમુક અમુક ભાગ કથાની સામગ્રી પૂરી પાડે છે. આ તો **અદ્ધમાગહી સાહિત્ય**ની વાત થઈ. હવે જઈણ મરહટ્ઠીમાં રચાયેલી કથાત્મક સ્વતંત્ર કૃતિઓ વિચારીશું તો તે સારી સંખ્યામાં જણાશે. એમાંની કેટલીકનો સ્થૂળ નિર્દેશ કરી સંતોષ માનવો પડે તેમ છે:—

વિમલસૂરિકૃત પઉમચરિય (વીર સંવત્ ૫૩૦), લગભગ ઈ. સ.ના સાતમા સૈકામાં થઈ ગયેલા ક્ષમાશ્રમણ સંઘદાસે આરંભેલ અને ધર્મસેનગણિએ પૂર્ણ કરેલ ધમ્મિલહિંડી–વસુદેવહિંડી, હરિભદ્રસૂરિકૃત સમરાઇચ્ચકહા અને ધુત્તક્ખાણ, ઉદ્દ્યોતનસૂરિએ રચેલ કુવલયમાલા (શક ૭૦૦માં એક દિવસ ઓછો), માનદેવસૂરિના શિષ્ય શીલાચાર્યકૃત ચઉપ્પન્નમહાપુરિસચરિય (વિ. સં. ૯૨૫), વિજયસિંહસૂરિકૃત ભુવણસુંદરીકહા, જિનેશ્વરસૂરિકૃત કહાકોસ (વિ. સં. ૧૦૮૨–૧૦૯૫), અજ્ઞાતકર્તૃક કાલાયરિયકહાણગ, ધનેશ્વરસૂરિકૃત સુરસુંદરીકહા (વિ. સં. ૧૦૯૫), મહેશ્વરસૂરિકૃત પંચમીકહા યાને પંચમીમાહપ્પ

(વિ. સં. ૧૧૦૯ પહેલાં), સિદ્ધસેનસૂરિકૃત વિલાસવઈકહા (વિ. સં. ૧૧૨૩), ચંદ્રપ્રભ મહત્તરે રચેલ વિજયચંદચરિય (વિ. સં. ૧૧૨૭ થી ૧૧૩૭ નો ગાળો), દેવેન્દ્રગણિ(નેમિચન્દ્રસૂરિ)કૃત અક્ખાણમણિકોસ, ગુણચંદ્રગણિકૃત મહાવીરચરિય (વિ. સં. ૧૧૩૯), વર્ધમાનસૂરિકૃત મનોરમાચરિય (વિ. સં. ૧૧૪૦) અને એ સૂરિએ રચેલ આદિનાહચરિય (વિ. સં. ૧૧૬૦), વિનયચન્દ્રકૃત કહાણુગકોસ (વિ. સં. ૧૧૬૬ પહેલાં), દેવચંદ્રસૂરિકૃત સંતિનાહચરિય (વિ. સં. ૧૨૬૦), શાંતિસૂરિએ રચેલ પુહવીચંદચરિય (વીરસંવત્ ૧૬૩૧=વિ. સં. ૧૧૬૧), દેવભદ્રસૂરિ (પૂર્વે ગુણચંદ્રગણિ)કૃત પાસનાહચરિય (વિ સં. ૧૧૬૮) તેમજ એ સૂરિએ રચેલ કહારયણકોસ (વિ. સં. ૧૧૫૮), ભદ્રેશ્વરકૃત કહાવલી, મલધારી હેમચન્દ્રસૂરિકૃત નેમિનાહચરિય (વિ. સં. ૧૧૭૦) સુમતિગણિકૃત જિણયત્તગહારિસિચરિય અને જિણયત્તક્ખાણ, મહેન્દ્રસૂરિએ રચેલ નમ્મયાસુંદરી (વિ. સં. ૧૧૭૮), શ્રીચન્દ્રકૃત મુણિસુવ્વયસામિચરિય (વિ. સં. ૧૧૯૩), લક્ષ્મણગણિકૃત સુપાસનાહચરિય (વિ. સં. ૧૧૯૯), કલિકાલસર્વજ્ઞ હેમચન્દ્રસૂરિએ વિ. સં. ૧૧૯૯ બાદ રચેલ કુમારવાલચરિય યાને પ્રાકૃત દ્વયાશ્રય, શ્રીચન્દ્રસૂરિકૃત સણંકુમારચરિય (વિ. સં. ૧૨૧૪), શ્રીચન્દ્રસૂરિના શિષ્ય હરિભદ્રે રચેલ મલ્લિનાહચરિય, સોમપ્રભસૂરિકૃત સુમતિનાહચરિય અને કુમારવાલપડિબોહ યાને જિણધમ્મપડિબોહ (વિ. સં. ૧૨૪૧), અજ્ઞાતકર્તૃક મલયસુંદરીકહા, મુનિદેવકૃત સંતિનાહચરિય (વિ. સં. ૧૩૨૨). ગુણસમૃદ્ધિ મહત્તરાએ રચેલ અંજણાસુંદરીચરિય (વિ. સં. ૧૪૦૬), મુનિભદ્રકૃત સંતિનાહચરિય (વિ. સં. ૧૪૧૦), રત્નશેખરસૂરિકૃત સિરિસિરિવાલકહા (વિ. સં. ૧૪૨૮), જિનહર્ષગણિએ રચેલ રયણસેહરકહા (વિ. સં. ૧૪૯૭) અને જિનમાણિક્યકૃત કુમ્માપુત્તચરિય.

આ ઉપરાંત આગમોને અંગેની નિજ્જુત્તિઓ, ભાસો, ચુણ્ણિઓ, હરિભદ્રસૂરિકૃત ટીકાઓ, પાઇય ટીકા વગેરે પ્રાચીન કૃતિઓ અનેક પાઇય કથા પૂરી પાડે છે.

'યાકિનીધર્મસૂનુ' તરીકે સુવિખ્યાત હરિભદ્રસૂરિએ **સમરાઇચ્ચચરિય** (ભવ ૧)માં કથાવસ્તુના ત્રણ પ્રકાર અને કથાના અર્થકથા, કામકથા, ધર્મકથા અને સંકીર્ણકથા એવા ચાર પ્રકારો સૂચવ્યા છે. વિશેષમાં તેમણે આ ચારે જાતની કથાનાં લક્ષણો આપ્યાં છે. આ હકીકત ઉદ્યોતનસૂરિકૃત **કુવલયમાલા**માં અને સિદ્ધર્ષિકૃત **ઉપમિતિપ્રભવપંચાકથા**માં પણ જોવાય છે. એ ઉપરથી જણાશે કે કેવળ કથાસાહિત્ય જ જૈન ગ્રંથકારોએ સર્જ્યું છે એમ નહિ, પણ કથાના સ્વરૂપાદિ વિષે પણ તેમણે ઊહાપોહ કર્યો છે.

પાદલિપ્તસૂરિનો પરિચય

પ્રભાવકચરિત પ્રમાણે પાદલિપ્તસૂરિ એ અયોધ્યાના વિજયબ્રહ્મ રાજાના રાજ્યમાં જે કુલ શ્રેષ્ઠી હતા તેમના પુત્ર થાય. એમની માતાએ એમને આઠ વર્ષની ઉંમરે 'વિદ્યાધર' ગચ્છના–કુલના આર્ય **નાગહસ્તી**ની પાસે દીક્ષા અપાવી. દસમા વર્ષે ગુરુએ એમને પટ્ટધર સ્થાપ્યા અને 'મથુરા' મોકલ્યા. કલ્યાણવિજયજીના મતે આ **નાગહસ્તી** તે **નંદીસુત્ત**ની થેરાવલીમાં અને યુગપ્રધાન–પટ્ટાવલીમાં જે બાવીસમા **નાગહસ્તી**નો ઉલ્લેખ છે તે જ છે અને તેમનો સમય વિ. સં. ૧૫૧–વિ. સં. ૨૧૯નો દર્શાવાયો છે તે આ સમયને સંગત છે. વિશેષમાં પાદલિપ્તસૂરિ આર્ય ખપટના સમકાલીન નથી તેમજ કૃષ્ણરાજના સમયમાં એઓ 'માન્યખટ' ગયા હશે એ વાત સંભવિત નથી. ત્યાં જનારા પાદલિપ્ત કોઈ અન્ય હોવા જોઇએ એમ એઓ માને છે.

પાદલિપ્તસૂરિના યોગી ગૃહસ્થશિષ્ય તરીકે **નાગાર્જુન**નો ઉલ્લેખ કરાય છે અને એ નાગાર્જુને **યોગરત્નાવલી, યોગરત્નમાલા, કક્ષપુટી** ઇત્યાદિ ગ્રંથો રચ્યાનું મનાય છે.

પાદલિપ્તસૂરિને **ગાહાસત્તસઈ**ના કર્તા અને **સાતવાહન** વંશના રાજા હાલના દરબારી કવિ તરીકે ઓળખાવાય છે. **બૃહત્કથા**ના કર્તા **ગુણાઢ્ય** એમના સમકાલીન ગણાય છે. **નિસીહભાસ** અને **કપ્પચુણ્ણિ**માં પાદલિપ્તસૂરિ વિષે ઉલ્લેખ છે.

મુરુંડ રાજાનું પાદલિપ્તસૂરિ ઉપર ખૂબ હેત હતું. **કનિષ્ક** (ઇ. સ. ૭૮) રાજાએ પાટલિપુત્રમાં **વિનસ્ફર્ણિ** કે એવા નામનો જે સૂબો નીમ્યો હતો તે આ **મુરુંડ** રાજા હશે એમ કલ્પના કરાય છે. એનો સમય ઇ. સ. ૯૪ થી ઇ. સં. ૧૬૨ સુધીનો ગણાય છે.

કલિકાલસર્વજ્ઞ **હેમચન્દ્રસૂરિ**એ **રયણાવલિ** (શ્લો. ૨)ની સ્વોપજ્ઞ ટીકામાં જે પાદલિપ્તનો **દેશીનામમાલા**ના પ્રણેતા તરીકે ઉલ્લેખ કર્યો છે તે **તરંગવઈકહા**ના કર્તા પ્રસ્તુત પાદલિપ્તસૂરિ હોય એમ લાગે છે. એમણે **પઇટ્ઠાપાહુડ**માંથી **પ્રતિષ્ઠાપદ્ધતિ** ઉદ્ધૃત કરી છે એમ **શ્રાદ્ધવિધિ**ની સ્વોપજ્ઞ વૃત્તિ (પત્ર ૫૬ આ) ઉપરથી જોઈ શકાય છે. એમણે **કલાજ્ઞાન**[1], **પ્રશ્નપ્રકાશ, નિર્વાણકલિકા**[2], અને **ગાહાજુયલથુઇ**[3] રચ્યાં છે. વિશેષમાં એમણે **જોઇસકરંડગ** ઉપર ટીકા

---

૧ આનો ઉલ્લેખ અનેક ચુણ્ણિઓમાં આવે છે.

૨ જે નિર્વાણકલિકા પ્રસિદ્ધ થયેલી છે તે આથી ભિન્ન સમજવાની છે.

૩ જુઓ ચતુર્વિંશતિપ્રબન્ધનો મારો ગુજરાતી અનુવાદ (ક–પરિશિષ્ટ, પૃ. ૨૨૩–૨૨૮).

રચી હતી એમ આ આગમ ઉપરની **મલયગિરિસૂરિકૃત** ટીકા (પત્ર ૨૬) ઉપરથી જાણી શકાય છે. કવિદર્પણમાં પાદલિપ્તસૂરિની કોઇક પાઇય કૃતિમાંથી અવતરણ અપાયેલ છે.[1] આ **પાદલિપ્તસૂરિ** તે શું પ્રસ્તુત છે?

પાદલિપ્તસૂરિનું ચરિત્ર **પ્રભાચન્દ્રસૂરિ**એ વિ. સં. ૧૩૩૪ માં રચેલ **પ્રભાવકચરિત** (પ્રબન્ધ ૫, પૃ. ૨૮–૪૦[2])માં તેમજ **રાજશેખરસૂરિ**એ વિ. ૧૪૦૫માં રચેલ **ચતુર્વિંશતિપ્રબન્ધ** યાને **પ્રબન્ધકોશ** (પ્રબન્ધ ૫, પૃ. ૨૩–૨૯)માં આપેલ છે. આ સંસ્કૃત ચરિત્રોના ગુજરાતી અનુવાદો થયેલા છે એટલે **પાદલિપ્તસૂરિ** વિષે એમાંથી કેટલીક વિગતો જાણવા મળે છે. આ ઉપરાંત **પ્રભાવકચરિત**ના અનુવાદની આવૃત્તિમાં મુનિ (હવે પંન્યાસ) **કલ્યાણવિજય**ની જે પ્રસ્તાવના[3] છે તે પણ આ દિશામાં પ્રકાશ પાડે છે. એમનું કહેવું એ છે કે **સાતવાહન**ના મંત્રીને **પાદલિપ્ત**ના શિષ્ય તરીકે ન ઓળખાવતાં આર્ય **ખપટ**ના શિષ્ય તરીકે ઓળખાવવા એ વધારે સમુચિત છે (જુઓ પૃ. ૩૩). વિ. સં. ૧૨૯૧માં લખાયલી તાડપત્રીય પ્રતિ (જે પાટણના ભંડારમાં છે તે)માં **સિદ્ધસેન**, **મલ્લવાદી** અને **બપ્પભટ્ટિ**ની સાથે સાથે **પાદલિપ્તસૂરિ**નું પણ પાઇયમાં ચરિત્ર છે.

---

૧ જુઓ પાઇય ભાષા અને સાહિત્ય નામનો મારો હવે પછી પ્રસિદ્ધ થનાર નિબંધ.

૨ જુઓ સિંઘી જૈન ગ્રન્થમાળા ગ્રન્થાંક ૧૩.

૩ 'મુરુંડ' એ 'શક' ભાષાનો શબ્દ છે અને એનો અર્થ 'સ્વામી' થાય છે. 'કુશાન' વંશના રાજા કનિષ્કને અને એના વંશવાળાઓને અહીંના લોકો 'મુરુંડ' કહેતા.—કલ્યાણવિજયની પ્રસ્તાવના.

આ એક પાઇય ભાષામાં રચાયેલી અને આજે નહિ મળી આવતી અનેક કથાઓ પૈકી એક કથા છે. એનો ઉલ્લેખ વીરસંવત્ ૧૧૧૫ માં[1] સ્વર્ગે સંચરેલા મનાતા જિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણે [2]વિસેસાવસ્સયભાસની નિમ્નલિખિત ગાથામાં કર્યો છે:—

"जह वा निदिट्ठवसा वासवदत्तातरंगवइयाइं । तह निद्देसगवसओ लोए मणुरक्खवाउ त्ति ॥ १५०८ ॥"

આ ઉપરની કોટ્યાચાર્યની ટીકામાં આ ગાથાનો ક્રમાંક ૧૫૧૯ આપવામાં આવેલો છે. આ ગાથામાં 'નિદ્દિ'ટ્ઠ'ના ઉદાહરણરૂપે [3]વાસવદત્તા, તરંગવઈ ઇત્યાદિ એમ કહેવાયું છે. એટલે તરંગવઈની પેઠે બીજી પણ કથા અત્ર અભિપ્રેત છે.

તરંગવઇનો નિર્દેશ જેમ વિસેસાવસ્સયભાસમાં છે તેમ [4]નિસીહવિસેસચુણ્ણિમાં પણ છે. આ ચુણ્ણિના કર્તા

---

૧ જિનભદ્ર ક્ષમાશ્રમણ પૂર્વધર છે એ વાત માનતા આ સાલ યોગ્ય જણાતી નથી એટલે કોઇ બીજા જિનભદ્ર હોવાની કલ્પના કરાય છે.

૨ આમાં કોઇ પણ સ્થળે કર્તાએ પોતાના વક્તવ્યનાં સમર્થનરૂપે અવતરણ આપેલ નથી એમ મનાય છે, પરંતુ "સન્મતિતર્ક"ની પ્રસ્તાવના (પૃ. ૬૮)માં એવો ઉલ્લેખ છે કે ગા. ૨૧૦૪ અને ૨૧૯૫ એ ભાષ્યકારે પોતાના કથનની પુષ્ટિ માટે ક્યાંયથી લઇને ટાંકેલી ગાથાઓ છે. આનું શું? આ બંને ગાથાઓ સમ્મઇપયરણ (૩–૫૨, ૪૯)માં જોવાય છે.

૩ અહીં જે વાસવદત્તાનો ઉલ્લેખ છે તેના કર્તા સુબન્ધુ સમજવાના છે કે કાત્યાયનના વાર્તિકની ટીકારૂપ પાતંજલ મહાભાષ્યમાં સુમનોત્તરા અને ભૈમરથીની સાથે સાથે સૂચવાયેલી વાસવદત્તા સમજવાની છે?

૪ આમાં સિદ્ધિવિણિચ્છય, સમ્મઇપયરણ અને જોણિપાહુડનો પણ નિર્દેશ છે.

જિનદાસગણિ મહત્તર છે. પ્રદ્યુમ્ન ક્ષમાશ્રમણ એમના વિદ્યાગુરુ થાય છે. જિનદાસગણિએ નંદીચુણ્ણિ રચી છે. એની અન્યાન્ય હસ્તલિખિત પ્રતિઓમાં નિર્દેશાયું છે તેમ એની રચના શકસંવત્ ૫૯૮ અર્થાત્ વિક્રમસંવત્ ૭૩૩માં થયેલી છે, જોકે આગમોદ્ધારક જૈનાચાર્ય આનંદસાગરસૂરિજી એનો લિપિકાળ શકસંવત્ ૫૦૦નો સૂચવે છે.

તરંગવઈ વિષે ઉપર નોંધેલા બે ઉલ્લેખો ઉપરાંત એનો ઉલ્લેખ જિનદાસગણિની રચેલી મનાતી દસવેયાલિય-ચુણ્ણિ (પત્ર ૧૦૯)માં છે. પ્રસ્તુત પંક્તિ નીચે મુજબ છે:—

“तत्थ लोइएसु जहा भारहरामायणादिसु वेदिगेसु जन्नकिरियादीसु सामइगेसु तरंगवइगाइसु धम्मत्थकाम-सहिताओ कहाओ कहिज्जन्ति”

“દાક્ષિણ્યચિહ્ન” એ ઉપનામથી ઓળખાતા ઉદ્દ્યોતનસૂરિએ શકસંવત્ ૭૦૦ માં એક દિવસ ઓછો હતો ત્યારે પૂર્ણ કરેલી કુવલયમાલા નામની પાઇય કથામાં પાદલિપ્તસૂરિની પ્રશંસારૂપે જે પુષ્પો વેર્યાં છે, તેમાં તરંગવઈ વિષે પણ નિર્દેશ છે. આ રહ્યો એ નિર્દેશઃ —

“चक्कायजुवलसरिया रम्मत्तणरायहंसकयहरिसा । जस्स कुलप्पव्वयस्स व वियरइ गंगातरंगवई ॥”

આનો અર્થ એ છે કે જેમ ‘કુલ’ પર્વતમાંથી ગંગા નીકળી છે તેમ જેમના ‘કુલ’ પર્વતરૂપ મુખમાંથી ચક્રવાકના યુગલથી યુક્ત અને સુંદર રાજહંસોને આનંદ પમાડનારી એવી ગંગારૂપ તરંગવતી નીકળી છે. અહીં ‘ચક્રવાક’ અને ‘રાજહંસ’ ઉપર શ્લેષ છે.

શોભન મુનીશ્વરના બન્ધુ અને વિ. સં. ૧૦૨૯માં પાઇયલચ્છીનામમાલા રચનાર કવીશ્વર ધનપાલે જે તિલકમંજરી રચી છે તેના નીચે મુજબના પદ્યમાં તરંગવઈકિહા વિષે ઉલ્લેખ છે:—

"प्रसन्नगम्भीरपथा रथाङ्गमिथुनाश्रया । पुण्या पुनाति गङ्गेव गां तरङ्गवतीकथा ॥"

લક્ષ્મણગણિએ વિ. સં. ૧૧૯૯માં રચેલા સુપાસનાહચરિયમાં નિમ્નલિખિત ગાથા દ્વારા તરંગવઈકહાનું ગૌરવ ગાયું છે:—

"को न जणो हरिसिज्जइ तरंगवईवइयरं सुणेऊण । इयरे पबन्धसिन्धु वि पाविया जीए महुरत्तं ॥"

ચન્દ્રપ્રભ ઉપાધ્યાયકૃત વાસુપુજ્જચરિયમાં નીચે મુજબ ઉલ્લેખ છે:—

"गंग व्व तरंगवई तेहिं कइा निम्मिया पवित्तपया । ते सिद्धसेवियपए पालित्तयसूरिणो वंदे ॥९॥"

પ્રભાવકચરિત (પૃ. ૩૯)માં નીચે મુજબની એક પ્રાચીન ગાથા અવતરણરૂપે આપાયેલી છે:—[1]

"सीसं कह वि न फुट्टं जमस्स पालित्तयं हरन्तस्स । जस्स मुहनिज्झराओ तरंगलोला नई वूढा ॥"

આનો અર્થ એ થાય છે કે જે આચાર્યના મુખરૂપી ઝરણમાંથી તરંગલોલા નામની નદી નીકળી એવા પાદલિપ્ત આચાર્યનું હરણ કરતાં યમરાજનું મસ્તક કેમ ફૂટી ન ગયું?

અહીં જે તરંગલોલા નામ જોવાય છે તે તો તરંગવઈના પર્યાયરૂપ જણાય છે; નહિ કે એ આ મુદ્રિત સંક્ષેપાત્મક

---

૧ આ ગાથા ચતુર્વિંશતિપ્રબન્ધ (પૃ. ૨૯)માં જોવાય છે.

કૃતિનું નામ છે. “ઋષભપંચાશિકા (પી. ૨, ૮૫, ૯૨) પર પાદલિપ્તસૂરિકૃત તરંગલોલાનો સંક્ષેપ કરનાર હારિજ ગચ્છના વીરભદ્રના શિષ્ય [1]નેમિચંદ્રે ટીકા કરી હતી” આ પ્રમાણેનો જે જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ (પૃ. ૨૦૬, ટિ. ૨૧૭) એ નામની કૃતિમાં ઉલ્લેખ છે એ પણ આ વાતનું સમર્થન કરે છે. ડૉ. ઉપાધ્યેએ બૃહત્કથાકોશની અંગ્રેજી પ્રસ્તાવના (પૃ. ૩૭)માં પાદલિપ્તસૂરિએ પાઇયમાં રચેલી તરંગલોલાની તરંગવતી નામની સારાંશ રૂપે સંસ્કૃત કૃતિ છે એવો જે ઉલ્લેખ કર્યો છે તે ભ્રાન્ત છે, કેમકે આ સારાંશરૂપ કૃતિ તો પાઇયમાં છે અને એનું નામ તરંગવતી હોવા વિષે કોઈ પ્રમાણ જ નથી.

આ પ્રમાણે જોકે તરંગવઇ વિષે ઉલ્લેખો મળે છે, છતાં એના સ્વરૂપ ઉપર થોડઘણે અંશે પ્રકાશ પાડનારી કૃતિ તો બે જ છે: (૧) અહીં છપાયેલી તરંગલોલા અને (૨) ભદ્રેશ્વરકૃત કહાવલી.

કહાવલીની એક જ હાથપોથી અત્યાર સુધી મળી છે. એ પાટણના ભંડારમાં છે. સ્વ. ડૉ. યાકોબીનું કહેવું એ છે કે એનો લિપિકાળ વિ. સં. ૧૩૯ વંચાય છે અને છેલ્લો અંક જે મીંડું હશે તે ઊડી ગયેલ છે. સ્વ. ચીમનલાલ દલાલનું માનવું એથી ભિન્ન છે. તે એ છે કે આ કહાવલીના કર્તા ભદ્રેશ્વરસૂરિ કર્ણના રાજ્યમાં–ઇ. સ. ૧૦૬૪–૧૦૯૪ના ગાળામાં થઈ ગયા છે. ગમે તેમ હો, પણ આ કહાવલી હેમચન્દ્રસૂરિકૃત પરિશિષ્ટપર્વ યાને સ્થવિરાવલીચરિત કરતાં પ્રાચીન છે. એમાં તરંગવઈકહા અંશતઃ આલેખાયલી છે અને તેનું પરિમાણ લગભગ સાડી ચારસે શ્લોક જેટલું છે.

તરંગલોલાની પાંચમી ગાથામાં કહ્યું છે કે પાદલિપ્તસૂરિએ તરંગવઈકહા રચી છે. એ વિસ્તૃત, વિપુલ તેમજ વિચિત્ર

---

૧ એમણે રચેલી અવચૂરિ મે સંપાદિત કરી છે અને તે ઋષભપંચાશિકા અને વીરસ્તુતિયુગલરૂપ કૃતિકલાપ (પૃ ૧૧૬–૧૯૯)માં છપાયેલી છે, પણ તેમાં અંતિમ ભાગ ત્રુટક છે એટલે આ નેમિચન્દ્ર તે કોણ તેનો એમાં નિર્દેશ નથી.

છે. એમાં અનેક દેશી વચનો છે. એમાં મનોહર કુલકો છે, ગુપિલ યુગલો છે અને ષટ્કલો છે જે સામાન્ય વાંચનારાને દુર્ગમ છે. કોઈ એને પૂછતું નથી કે કહેતું નથી. એથી દેશી પદોને છોડી દઈ એનો ઉચ્છેદ થતો અટકાવવા હું આ કથા રચું છું. આ ઉપરથી **તરંગવઈ** પાઇયમાં હતી એ નક્કી થાય છે.

તરંગલોલા યાને સંખિત્ત તરંગવઈકહા

નામકરણ–આ કૃતિ **તરંગવઈ**ની સંક્ષિપ્ત આવૃત્તિ હોવાથી એને અહીં **સંખિત્ત તરંગવઈકહા** તરીકે નિર્દેશેલી છે. એનું પ્રચલિત નામ **તરંગલોલા** છે એમ હસ્તલિખિત પ્રતિઓનાં સૂચીપત્ર તેમજ કેટલાક આધુનિક વિદ્વાનોનાં લખાણ જોતાં જણાય છે.

તરંગલોલાને અંગે એક વિચિત્ર ઘટના બની છે તે હું અત્ર નોંધીશ. આ પાઇય કથા મૂળ સ્વરૂપે આજ દિન સુધી અપ્રસિદ્ધ હતી, પણ એનો જર્મન ભાષામાં અનુવાદ સ્વ. પ્રો. **અર્નેસ્ટ લૉયમન** (Ernest Leumann) દ્વારા ઈ. સ. ૧૯૨૧માં થયો હતો અને એ જર્મન અનુવાદનું ગુજરાતી ભાષાંતર શ્રી. **નરસિંહભાઇ ઈશ્વરભાઇ પટેલે** ઈ. સ. ૧૯૨૪માં કર્યું હતું. એ ભાષાંતર "જૈન સાહિત્ય સંશોધક" (ખંડ ૨, પરિશિષ્ટ)માં ઈ. સ. ૧૯૨૪માં પ્રસિદ્ધ થયું હતું અને એ પૃથક્ સ્વરૂપે પણ બે વાર પ્રસિદ્ધ થયેલું છે. એની બીજી આવૃત્તિ વીરસંવત્ ૨૪૫૧ અર્થાત્ વિ સં. ૧૯૮૧માં બહાર પડી હતી અને તે મારી સામે છે. એમાં પ્રો. **લૉયમન**ની જર્મન અનુવાદની જર્મન પ્રસ્તાવનામાંથી ગુજરાતીમાં નીચે મુજબનું લખાણ નજરે પડે છેઃ—

"હું આ જે કથા રજુ કરૂં છું તે ખરેખર એક નવીન કથા છે. કારણકે ભારતવાસીઓ સિવાય બહારના કોઇએ અદ્યાપિ એ વાંચી નથી અને જે ભારતમાં એક વાર એ લોકપ્રિય થઈ પડી હતી, ખુદ તે ભારતમાં પણ અત્યારે એને કોઇ

જાણુતું નથી. આ કથા પ્રાચીન ભારતનું જ્ઞાન છે, પણ વાંચીને એને વાંચક કયા કાળમાં મુકશે એ હું ચોક્કસ રીતે જાણતો નથી. ટુંકમાં એટલું જ કહેવાનું કે એમાં વર્ણવેલા ધાર્મિક સિદ્ધાંતો બૌદ્ધ કાળમાં પ્રગટ થયા છે, તેથી કથા ક્રાઇસ્ટના પછીના કાળમાં એટલે કે બીજી કે ત્રીજી સદીમાં લખાઇ હોવી જોઇએ. કાળનિર્ણય ચોક્કસ રીતે વાંચક જાણશે ત્યારે વખતે ફરીવાર એનો ભ્રમ ઉડી જશે. આ આપણું પુસ્તક દરેક સાહિત્યભક્તને અને દરેક ધર્મશોધકને બહુ ઉપયોગી થઈ પડશે. માનસ-શાસ્ત્રીને પણ ઉપયોગી થઈ પડશે; અને એ આશ્ચર્ય સહિત જોઈ શકશે કે પુર્નજન્મનો સિદ્ધાન્ત કેવી પ્રબળતાથી ભાવનામય પ્રદેશ ઉપર અસર કરી ઠેઠ વસ્તુસ્થિતિમાં આવી ઠરે છે અને શ્રદ્ધાના સામાન્ય મતો પેઠે એ મત પણ વ્યવસ્થિત રીતે પ્રવર્તે છે." વળી "આપણી કથામાં પુર્નજન્મની ભાવના અવિરોધ ભાવે પ્રકટ થાય છે, કારણ કે આપણે માત્ર કોઈ કોઈ વાર સાંભળેલી એવી પ્રકૃતિ જીવનની સાચી કથાઓ પણ એમાં આવે છે."

પરિચય—આ કૃતિ પદ્યાત્મક છે અને તે મુખ્યતયા આર્યા છંદમાં રચાયેલી છે. એનાં પદ્યની સંખ્યા ૧૬૪૨ની છે. આ કૃતિમાં કયા કયા વિષયો આવે છે તેનો નિર્દેશ હાંસિયામાં સંપાદક મહાશયે કરેલો છે એટલે એ સંબંધમાં અહીં ખાસ કહેવાપણું રહેતું નથી.

શ્રમણ ભગવાન્ **મહાવીરસ્વામી**ની મુખ્ય શિષ્યા અને બાલબ્રહ્મચારિણી **ચંદનબાલા**ને **સુવ્વયા** (**સુવ્રતા**) નામની એક શિષ્યા હતી અને એ સાધ્વીને **તરંગવઈ** (**તરંગવતી**) નામની શિષ્યા હતી. એક શેઠાણીએ આ સાધ્વીને એના સંસારીપણા વિષે પૂર્વ વૃત્તાન્ત વિષે પૂછ્યું એટલે તેણે આ કથા કહી. આ કથાનો સંક્ષિપ્ત સાર અત્ર છપાવવાનો હોવાથી એ સંબંધમાં મારે વિશેષ કહેવાપણું રહેતું નથી.

કર્તા—તરંગલોલાના કર્તા કોણ છે એ બરાબર સમજાતું નથી, કેમકે એમના ઉલ્લેખવાળી જે ગાથાઓ છે તે

અશુદ્ધ છે. પરંતુ એ વાત ચોક્કસ છે કે એ **વીરભદ્રસૂરિના** શિષ્ય **નેમિચંદ્રગણિએ** રચી હોય કે પછી એમના કોઇ શિષ્યે રચી હોય. આ શિષ્યનું નામ "જસ" શબ્દથી સૂચવાયું હોય એમ લાગે છે, પણ એમનું પૂરું નામ જાણવું બાકી રહે છે. **જૈન ગ્રંથાવલી** (પૃ. ૨૬૭)માં **તરંગલોલાના** કર્તાના નામ તરીકે **નેમિચંદ્રના** શિષ્ય **યશઃસેનનો** ઉલ્લેખ છે આથી એ "જસ" શબ્દથી સૂચિત હોઇ શકે; કેમકે ભીમસેનને બદલે જેમ 'ભીમ' એવો પ્રયોગ થાય છે તેવો આ પ્રયોગ હોય તો ના નહિ. પ્રસ્તુત **નેમિચન્દ્ર** તે જ જો **ધનપાલકૃત ઉસભપંચાસિયા** ઉપર અવચૂરિ રચનારા હોય તો તેમનો સમય વિ. સં. ૧૦૨૯ની આસપાસ કરતાં વધારે પ્રાચીન હોઈ શકે નહિ.

આ ગ્રંથકારનો ગચ્છ 'હાઇય' જણાવાયો છે. એ સંસ્કૃતમાં "હારિજ" તેમજ 'હારીજ' એમ બંને નામે ઓળખાતો ગચ્છ હોય એમ લાગે છે. જો તેમ હોય તો આ 'હારિ(રી)જ' ગચ્છ વિષે **જિનવિજયજી** દ્વારા સંગૃહીત અને સંપાદિત **પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ** (ભા. ૨)માં ૪૭૪, ૪૭૭, ૪૮૯ અને ૪૯૧ એ લેખાંકમાં ઉલ્લેખ છે.

તરંગલોલાની ૭૦૩મી ગાથામાં 'હારિય' ગોત્રનો ઉલ્લેખ છે. તો શું એ ગ્રન્થકારે આડકતરી રીતે પોતાના ગચ્છના સૂચનરૂપે આ ઉલ્લેખ કર્યો હશે? **થેરાવલીમાં શ્યામાર્યના** તેમજ તેમના ગુરુ **સ્વાતિના** ગોત્રનો 'હારિજ' તરીકે ઉલ્લેખ છે.

એમ. ટી. બી. કૉલેજ,
સુરત.
તા. ૭-૩-૪૪

હીરાલાલ ર. કાપડિયા

તરંગલોલાનો સાર

ચરમ તીર્થંકર **શ્રીમહાવીરસ્વામી**નાં મુખ્ય શિષ્યા તે શ્રીચંદનબાળા સાધ્વી. એમને **સુવ્રતા** નામે એક શિષ્યા હતાં અને તેમને એ **તરંગવતી** નામનાં શિષ્યા હતાં. એ **તરંગવતી** સાધ્વીજી આ કથામાં મુખ્ય પાત્ર છે.

રાજગૃહ નગરીમાં **સુવ્રતા** સાધ્વી પોતાના પરિવાર સહિત વિહાર કરતાં પધારે છે. એ નગરમાં **ધનપાલ** શેઠ અને **સોમા** નામની શેઠાણી વસે છે. તેમના ઘરની નજીકમાં યોગ્ય વસતિમાં આ સાધ્વી બિરાજે છે. એક વેળા છઠને પારણે **તરંગવતી** એક નાની સાધ્વી સહિત શેઠને ત્યાં ભિક્ષા લેવા માટે જાય છે અને શેઠાણી ભિક્ષા આપ્યા પછી વિનીત ભાવે તેમને ધર્મ પૂછે છે. તેઓ લાભ દેખી ધર્મોપદેશ આપે છે. **સોમા** સાધ્વીજીને એમની આત્મકથા પૂછે છે. વિશેષ લાભનું કારણ જાણી સાધ્વીજી નીચે પ્રમાણે પોતાની આત્મકથા કહે છે:—

'વત્સ'દેશમાં '**કૌશાંબી**' નગરીમાં **ઉદયન** રાજા રાજ્ય કરે છે. એને **વાસવદત્તા** નામે રાણી છે. ત્યાં **ઋષભસેન** નામના નગરશેઠ છે. તેમને ત્યાં આઠ પુત્રો થયા પછી પુત્રીરૂપે હું જન્મી, અને મારૂં 'તરંગવતી' એવું નામ પાડવામાં આવ્યું. બાલ્યવયમાં ગણિતાદિ કળાઓ સાથે શ્રાવક ધર્મના આચારોમાં પ્રવીણતા મેળવી હું યુવાન વયને પામી. એક વેળા હું પરિવાર સહિત ઉપવનમાં ક્રીડા કરવા માટે ગઈ. ત્યાં ચક્રવાક પક્ષીને જોતાં મને જાતિસ્મરણજ્ઞાન થયું. એ ઉપરથી સખીની આગળ મેં મારા નીચે પ્રમાણે પૂર્વ ભવ કહ્યા:—

'અંગ' દેશના મધ્ય ભાગમાં 'ચંપા' નગરી છે. એ દેશમાં એક વેળા 'ગંગા નદીને કિનારે હું ચક્રવાકી મારા પતિ ચક્રવાકની સાથે વિવિધ જાતની ક્રીડાસુખોનો અનુભવ કરતી હતી. એવામાં એક વખત એક હાથી જળ પીવા માટે નદીમાં

આવ્યો અને થોડા વખતમાં તેની પાછળ એક પારધી શિકાર કરવા માટે આવ્યો. એણે હાથીની તરફ બાણ ફેંક્યું; પરંતુ મારા સ્વામી વચમાં આવતાં તેમને એ વાગ્યું અને એમનું મરણ થયું. આ દેખી શિકારીને પશ્ચાત્તાપ થયો અને તેણે એના દેહનો અગ્નિસંસ્કાર કર્યો. હું પણ પ્રિયવિયોગના અસહ્ય દુઃખથી તેમની પાછળ અગ્નિમાં પડી મરણ પામી. ત્યાંથી અહિંયા **તરંગવતી** તરીકે ઉત્પન્ન થઈ છું.

પેલા ઉપવનમાંથી દુઃખી હૃદયે ઘેર આવી પૂર્વ ભવના સ્વામીની પ્રાપ્તિ માટે મેં એકસો સાઠ આયંબિલ કર્યાં અને પૂર્વ ભવના અનુસારે ચિત્રપટ આલેખી કાર્તિકી પૂર્ણિમાના મહોત્સવના દિવસે એ પટ **સારસિકા** સખીને કેટલીક સૂચના આપી રાજમાર્ગમાં ખુલ્લો મૂકાવ્યો અને પ્રભાતમાં એ સખીએ હસ્તે મને આવીને કહ્યું કે આજ નગરમાં **ધનદેવ** શેઠનો પુત્ર **પદ્મદેવ** પોતાના મિત્રો સહિત આ ચિત્રપટ જોવા આવ્યો અને એ જોઈ જાતિસ્મરણજ્ઞાન દ્વારા એણે પોતાના પૂર્વ ભવ જોયો અને પૂર્વ ભવની ચક્રવાકી તે આ ચિત્ર ચિતરનાર **તરંગવતી** છે એમ તેણે તેના મિત્રને કહ્યું આ મેં મારી સખી દ્વારા જાણ્યું. સખીના મુખમાંથી મારા સ્વામી મળ્યાના સમાચાર જાણી મને અપૂર્વ આનંદ થયો. બીજે દિવસે મિત્ર દ્વારા એ **પદ્મદેવના** પિતાએ પુત્રના દુઃખનું કારણ જાણી નગરશેઠ પાસે પોતાના પુત્રને માટે મારૂં માંગું કર્યું, પણ મારા પિતાએ તેમનો તિરસ્કાર કર્યો. તે જાણી મને ઘણું જ દુઃખ થયું. છેવટે એક રાતે હું સ્વામીને ત્યાં ગઈ. ત્યાંથી અમે બન્ને જણાં નગરમાંથી પલાયન કરી 'યમુના' નદીને કાંઠે રહેલી નાવમાં બેસી ઘણે દૂર નીકળી ગયાં અને ત્યાં એક નિર્જન સ્થળમાં વાસો કર્યો. તેટલામાં ચોરોની ધાડ પડી અને અમે તેમના હાથમાં પકડાઈ ગયાં. તેઓ અમને એમની પલ્લીમાં લઈ ગયા. ચોરના સેનાપતિએ અમોને જોઈને કહ્યું કે આ યુગલ વડે **કાત્યાયની કાલીદેવીને** બલિ આપવું. પછી તેણે એક ચોર-સુભટને રક્ષણ કરવા માટે અમને

સોંપ્યાં. મારા સ્વામી નાસી ન જાય તેથી તેમને મજબુત બંધને બાંધ્યા. ત્યાં મેં રુદન કરતી કેદ પકડાયેલી બીજી સ્ત્રીઓની આગળ મારા પૂર્વ ભવથી માંડી જે ચરિત્ર કહ્યું તે સાંભળીને ચોર-સુભટને દયા આવી. એથી તેણે અમને રાત્રે પલ્લીમાંથી બહાર કાઢી અટવીને અંતે કોઈક ગામ પાસે મૂકયાં અને અમારી ક્ષમાયાચના માગી એ ચાલતો થયો. અમે ત્યાંથી 'ખયગ' નગરમાં આવ્યાં. ત્યાં અમોને શોધવા માટે આવેલ અમારા ઘરનો નોકર **કુલ્માષ હસ્તી** મળ્યો. તેની પાસેથી સર્વ સમાચાર જાણી ઘેર જવા માટે અમે ઉપડ્યાં. '**પ્રાણુશક**', '**વાસાલિક**' તીર્થ, '**એકાકી હસ્તી**' '**કાલી**' '**શાખાંજન**' ઇત્યાદિ સ્થળોમાં નિવાસ કરતાં અનુક્રમે અમે '**કોશાંબી**' નગરીમાં આવ્યાં, અને અમે અમારા વિયોગથી દુઃખી થયેલાં માતપિતા, સાસુ, સસરા, બાંધવ વગેરેને મળ્યાં. મારા સ્વામી પાસેથી અમારી આત્મકથા સાંભળી તેઓ રડી પડ્યાં. યાચકાદિકને દાન આપી અમારાં બંનેના લગ્ન કરાયાં. ત્યાર પછી વિવિધ જાતનાં વિષયસુખ ભોગવતાં અમારો કેટલોક કાળ સુખમાં ગયો.

એક વખતે વસંત ઋતુમાં અમે ઉદ્યાનમાં ગયાં તો ત્યાં એક મુનિ નજરે પડ્યા. એમને વંદન કરી એમની પાસે અમે ધર્મોપદેશ સાંભળ્યો. પછી એ મુનિને અમે એમની આત્મકથા પૂછી એટલે તેમણે એ નીચે પ્રમાણે કહી:—

પૂર્વ ભવમાં હું '**ચંપા**' નગરીની નજીકના પ્રદેશમાં પારધીપણે ઉત્પન્ન થયો હતો. ત્યાં એક વાર શિકાર કરવા જતાં હાથી તરફ બાણ ફેંકતાં વચમાં ચક્રવાકનું એ બાણથી મરણ થયું. એ દેખી મને પશ્ચાત્તાપ થયો. હું તેના દેહનો અગ્નિસંસ્કાર કરતો હતો તે વખતે તેની પ્રિયા અગ્નિમાં પડી બળી મરી. આથી હું બહુ જ ખેદ કરતો જીવનને ધિક્કારતો તે ચિતામાં પડી મરણ પામ્યો. ત્યાંથી '**વાણારસી**' નગરીમાં એક ધનિક વણિકને ત્યાં ઉત્પન્ન થયો. ત્યાં મને જુગારાદિનું વ્યસન લાગ્યું અને હું અનેક લોકોને ત્રાસ પમાડવા લાગ્યો. છેવટે નગરમાં રહેવાને અસમર્થ બનેલો હું ત્યાંથી નીકળીને ચોરપલ્લીમાં ગયો. નિર્દયતાને કારણે સેનાપતિનો હું બહુ માનીતો થયો. એક વખત એક યુગલને ચોરો પકડી લાવ્યા અને એ સેનાપતિએ એ યુગલનું

બલિદાન આપવા માટે વિચાર કરી એનું રક્ષણ કરવા માટે મને સોંપ્યું. તે યુગલમાંથી રુદન કરતી સ્ત્રી પોતાની ચક્રવાકીના ભવથી માંડીને આત્મકથા બંદીજનને કહેવા લાગી. તે સાંભળી મને જાતિસ્મરણજ્ઞાન થયું. તેથી દયા લાવી એ યુગલને રાત્રે અટવીને છેડે ગ્રામની સમીપમાં હું મૂકી આવ્યો. પછી વૈરાગ્ય ઉત્પન્ન થતાં 'પુરિમતાલ' નગરના '**શકટમુખ**' ઉદ્યાનમાં આવ્યો અને ત્યાં મુનિની પાસે મેં દીક્ષા લીધી. બાર વર્ષમાં નવ પૂર્વનો અભ્યાસ કરી ગીતાર્થ થયો અને અહિંયા આવી આજે તમોને ઉપદેશ આપું છું.

આ પ્રમાણે મુનિનું વૃત્તાન્ત સાંભળી અને પોતાને જીવિતદાન આપનાર આ મુનિ છે એમ જાણી અમોને પણ વૈરાગ્ય થયો. છેવટે એ મુનિની પાસે અમે બંનેએ રુદન કરતાં માતાપિતા અને બંધુજનનો ત્યાગ કરી દીક્ષા લીધી. એ સાધુએ મને **શ્રીચંદનબાળા**નાં શિષ્યા **સુવ્રતા** પ્રવર્તિનીને શિષ્યા તરીકે સોંપી.

એ પછી મેં પ્રવર્તિનીની પાસે ગ્રહણ અને આસેવન એમ બંને પ્રકારની શિક્ષાનો અભ્યાસ કર્યો અને ચરણકરણ-સિત્તરિની આરાધના કરવા માંડી. એમની સાથે વિહાર કરીને હું આ નગરમાં આવી છું અને આજ રોજ છઠને પારણે ભિક્ષાર્થે તમારે ઘેર આવી છું.

આ પ્રમાણેનું **તરંગવતી** સાધ્વીનું જીવનચરિત્ર સાંભળીને શેઠાણીએ શ્રાવિકાનાં બારે વ્રતો લીધાં, કેમકે તેઓ સર્વવિરતિરૂપ ચારિત્ર લેવા અસમર્થ હતાં.

તરંગવતી ભિક્ષા ગ્રહણ કરી ઉપાશ્રયે આવ્યાં. પર્યન્તે ચારિત્ર નિર્મળ પ્રકારે પાળતાં એમને કેવલજ્ઞાન થયું અને અંતે તેઓ શિવપદને પામ્યા. એ જ પ્રમાણે **પદ્મદેવ** મુનિ પણ સિદ્ધ થયા. શેઠ, શેઠાણી, સાર્થવાહ અને **ઉદયન** રાજા વગેરે પણ ધર્મનું આરાધન કરી દેવલોકમાં ગયાં.

સંપાદક.

મોહનલાલજી ઉપાશ્રયના ગ્રાહકોનાં નામો

નકલ

૨૫) મોહનલાલજી ઉપાશ્રયના જ્ઞાન ખાતે
૫ શેઠ નગીનચંદ કપુરચંદ
૫ શા. રતનચંદ હેમચંદ
૫ ,, ઠાકોરભાઈ જવેરચંદ
૫ ,, છગનભાઈ કરાણી
૫ ,, દીપચંદ ઉદેચંદ
૫ ,, કપુરચંદ સાકેરચંદ
૫ શ્રી ચાનસુરના ભૈરાંઓનાં ઉપાશ્રય તરફથી
૫ શા. રમણીકલાલ મૂલચંદ

નકલ

૫ શા. ભગુભાઈ હીરાચંદ
૫ ,, મોહનલાલ કસ્તુરચંદ
૫ ,, હેમચંદ વીરચંદ
૫ ,, ખુબચંદ અમીચંદ
૫ ,, કલ્યાણચંદ ઘેલાભાઈ
૫ ,, કુન્દનલાલ હીરાચંદ
૫ ,, લચ્છાજી હેમાજી
૩ ,, ઉત્તમચંદ માનચંદ
૩ ,, ડાહી બેન
૨ ,, નાથુભાઇ દયાચંદ

નકલ

૨ શા. મગનભાઇ દીપચંદ
૨ ,, છોટુભાઈ ઇચ્છુભાઇ
૨ ,, છોટુભાઇ પ્રેમચંદ બંગડીવાલા
૨ ,, સુરચંદ ડાહ્યાભાઈ
૨ ,, સોભાગચંદ ફુલચંદ
૨ ,, મોહનલાલ કેશરીચંદ
૨ ,, મોહનલાલ હીરાચંદ
૨ ,, તેજાજી ગુલાબચંદ
૨ ,, ચંપકલાલ ડાહ્યાભાઈ
૨ ,, શંભુમલ તલકચંદ

ॐ अर्हं नमः।

अनन्तलब्धिनिधानाय श्रीगौतमगणधराय नमः॥

शासनसम्राट्–आचार्यदेवश्रीमद् विजयनेमिसूरीश्वरपादपद्मेभ्यो नमः।

हाईयपुरीयगच्छीयवीरभद्दसूरिपुंगवाणं सीसरयणगणिनेमिचंदस्स जसेण (!) लिहिया।

संखित्ततरंगवईकहा (तरंगलोला)

वंदित्तु सव्वसिद्धे धुवमयलमणोवमं सुहं पत्ते। जरमरणमगरपउरं दुक्खसमुद्दं समुत्तिण्णे ॥ १ ॥ संघसमुद्द(द्दं)गुणविणयसलिलविण्णाणनाणपडहत्थं[1]। वंदामि विणयविरइयकयंजलिउडो नओ सिरसा ॥२॥ भद्दं सरस्सईए सत्तस्सरकव्ववयणवसहीए। जीए गुणेण कइवरा मयावि नामहिं जीवंति ॥ ३ ॥ कव्वसुवण्णनिहसस्सिलाए निउणकइसिद्धिभूमिए। एरिसाए होउ भद्दं गुणदोसवियाणासहाए ॥ ४ ॥ पालित्तएण रइया वित्थरओ तह य देसिवयणेहिं। नामेणा तरंगवईकहा विचित्ता य विउला य ॥ ५ ॥ कत्थ य[2] कुलयाइं मणोरमाइं अन्नत्थ गुविलजुयलाइं। अण्णत्थ (छ)कलाइं दुप्परिअल्लाइ[3] इयराणं ॥ ६ ॥ न य सा कोइ सुणेई ना पुण पुच्छेइ नेव य कहेइ। विउसाण नवर जोगा इयरजणो तीए किं कुणउ ॥ ७ ॥ तो उच्चेऊणं गाहाओ पालित्तएण रइआओ देसीपयाइ[4] मोत्तु संखित्तयरी कया एसा ॥ ८ ॥ इयराण हियट्ठाए, मा हो(हो)ही सव्वहावि वोच्छ-

१ प्रतिपूर्णम्। २ अ० इ। ३ दुर्गमानि। ४ अ० इं।

(च्छे)ओ। एवं विचिंतिऊणं खामेऊण तयं सूरिं ॥९॥ अत्थि विसालनिवेसा भूमियलोइण्णदेवलोगसमा। कुसलजणसंकुला 'कोसल'त्ति लोए पुरी खाया ॥१०॥ बंभणसमणातिहिदेवपूयपरितोसिया जहिं देवा। णडेंति पुत्तकलाओ वसुहाराओ कुडुं-वेसु ॥११॥ तत्तोव्वयस्स समणस्स आविहिया अविमणा अणन्नमणा। ण(पा)लित्तस्स य गुणलित्तयस्स मइसाहसं सुणहा ॥१२॥ पाययडुं च निच्चं धम्मकहं सुणह जइ न दुबुद्धी। जो धम्मं सुणइ सिवं सो जमविसयं ना ए(पे)च्छिहिइ ॥ १३ ॥ अत्थि समिद्धजणगणो बहुगामसहस्सगोट्ठसंनिचिओ। 'मगहा' नाम जणवओ कहासु परिपाडियनामो ॥ १४ ॥ निव्वस्स वाणवासो ववगयपरचक्कचोरदुब्भिक्खो। जो सव्वसम्म[संपयस्स] संपयसमण्णिओ विस्सुओ लोए ॥१५॥ तत्थ पुहइपहाणं रमणेज्जुज्जाण-काणणवणं। 'रायगिहं' तु पअगामरनगरं १ ॥१६॥ तत्थासि कोणिओ नाम विपुलबलाए कोससंपयाजुत्तो। रिउजीविआण कालो सि(मि)त्तसुकालो पुहइयालो ॥१७॥ समरपरक्कमनिज्जिय-अणामियसयलसत्तुसामंतो। जियमव्वदोसपसरो कुलवंसविभूसणो सूरो ॥१८॥ तित्थयरस्स भगवओ वीरस्स विलीणरागदोसस्स। सो सासणंमि रत्तो जरमरणविमोक्खणंकरंमि ॥१९॥ तस्सासि तया तणुजीवरक्खओ सव्वपयइमणकंतो। कुलमाणसीलविसे(स)णनाणजुत्तो नगरसेट्ठी ॥२०॥ सोहग्गवइ गहवइव्वा सोमा पिय-दंमणा पिया तासी(तस्स)। पच्चक्खं धणपालो णे(धण)पालो नाम नामेण ॥२१॥ तस्संतियंसि वसती सिद्धिमज्झ(ग)परिग्गगु-(हु १)ज्जुत्ता। बहुसिस्सीपरिवारा जिणवयणविसारया गणिणी ॥२२॥ कोमारबंभयारी बहुविहनियमोपवासतणुयंगी। एक्कारसंगसं-पुण्णकरिया सुव्वयास्स नाम ॥२३॥ तिस्सा विणीयविणया सिस्सी पार(ण)न्तचारिया काइ। छट्ठस्स पारणइं कयनियमावस्सया

१ पूजा। २ अ० त्तयस्स।

काले ॥२४॥ जिणवयणनिउणनिच्छिय सुइकलाण्णाङ्घिय समाणखुड्डीया। संघाडएण हिण्डइ दुक्खक्खयकारणा भिक्खा ॥२५॥ तस-पाणवीयरहिए दगमट्टियसंकुले विवज्जंती। पाणदयट्ठाय महिं जुगपमाणं निरिक्खंती॥२६॥भट्ठावलट्ठा निंदियं रासप्पसायमसत्थासा। सुत्तविरुद्धघरे लोयविरुद्धे य वज्जंती ॥ २७ ॥ सा किंचि अद्बुयघरं परिवाडीपडियमइगया अज्जा। धवलत्तगुणसमूहव्व चंदलेहा नहयलंसि ॥२८॥ सा तत्थ अणाबाहा ववगयतसपाणवीयहरियंमि। एसणसोहणजोग्गे ठायइ य घरंगणुद्देसे ॥२९॥ पेत्थिज्जति तत्थ द्धिया घरमंदिरकिंकरीहिं जुवईहि[3]। सा रूवविम्हयमाणसाहिं [4]विप्फारियच्छीहिं ॥३०॥ दट्ठूण तयं ताओ विमलाओ संत्थ-(ल)वंति सहियाओ। देवाव्व अणवज्जं दच्छिह लच्छीनिभं अज्जं ॥३१॥ [5]बहुलोयतणुइएहिं असंठवियलंठएहिं अग्गेहिं। पयई-निद्धेहिं संकुच्चिएहिं केस(से)हिं सोहती ॥ ३२ ॥ तवकिसयपण्डरेणं लावण्णुप्पेहडेण वयणेणं। धवलब्भपुडविणिग्गयपुण्णिमचंदं उवहसंती। ३३॥[6]सकुलिदेसेसु तणूजुत्तपलत्था[7] य थाणपालीया। [8]कण्णा गुणसंपुण्णा भूसणसुण्णा वि संच्छणा ॥३४॥ आभासणु-ज्झएण य संघाडिविणिग्गएण हत्थेण। फेणविणग्गयतालं चालेयकमलं विलसन्ती ॥ ३५ ॥ वा(ता)सिं च विहियाण समणी-रूवाहिंगारसहेणं। अह घरसमुद्दवेला तं वेलं निग्गया घरिणी ॥३६॥ गंभीरसुस्सिरीया पुणक्के रायत्थसव्वंगी। थोवमहग्घा-भरणा धवलदुकूलुत्तरासंगा ॥३७॥ दट्ठूण तयं तुट्ठा खुड्डीसहियं सुजायसुंदरं। नियघरअंगणदेसं मुहुत्तसोहाकरं अज्जं ॥ ३८ ॥ वंदइ य विम्हियमणे(णा) तं अज्जं सुद्धचीउराभोगं। सहियामंघु(थु)म्सुद्दियं च फेणोत्थयं लच्छि ॥३९॥ खुड्डीए पणामं घरणी काऊण विणयसंपुण्णं। विम्हयवियाणियच्छी मयलंछणसच्छहच्छायं ॥ ४० ॥ पेच्छइ (अ)ज्जाए मुहं छणं अच्छीहिं कस(सि)ण-

१ अ० लट्ठ०। २ पेच्छिज्जइ। ३ अ० हि। ४ अ० वे०।५ बहुलोचेन कृशीभूतैः।६ कर्णचिवरदेशेषु।७ भा० त्ता।८ कर्णौ।९ अ० स०।

मज्झेहिं। आलीणभमरजुयलं वा मज्झे फुडवियसियं कमलं ॥ ४१ ॥ सुकुमालपाणिपायं राहियलच्छिसरूछहं अज्जं। सहसा दट्ठूण तयं इणमो घरिणी विचिंतेइ ॥ ४२ ॥ न य सुविणए न लेप्पे न वि चित्तकम्मे कहासु यं बहूसु। दिट्ठव्व सुयव्व मए अणाइयसुंदरिमहिला ॥ ४३ ॥ लायण्णघडयाकोप्पुट्ठु सोहयमंजरी इणमो। पत्ता य चंदजोण्हरूवगुणसमण्णिया इहइं ॥ ४४ ॥ किं होज्ज पयावइणा इणमो वरजुवइसव्वसारेण। रूवगुणसमाउत्ता सव्वायरनिम्मिया सुयणू ॥४५॥ जइ ताव एरिसं मे मुण्डिय-भावाए होज्ज लावण्णं। आसी य गिहत्तणए रूवसिरी केत्तियं सण्णं(मण्णे) ॥४६॥ भूसणरहिएसु वि किह व ताव जल्लमइलेसु [इए] अंगेसु। जत्थ ठिया मे दिट्ठी तत्तो न व रज्जइ चलेउं ॥४७॥ सव्वंगेसु अनिमिमा पेच्छणलोला मइ सुरूवत्ति। लग्गंती लग्गिति(?) कहिं विहिं वावि या दिट्ठी ॥ ४८ ॥ अज्जाए कंतिजुत्ते अणण्णसरिसे मणपासायकरे। अच्छरसाणंपि भवे मणोरहो एरिसे रूवे ॥ ४९ ॥ मोत्तूण संपउमवे तोणेणसंडेगहिया नवच्छा (?)। वरमइगया भगवती दाणगुणपडोच्छया लच्छी ॥ ५० ॥ लोगे य परइसुई सव्वा किर देवया अनिमिसत्ति। अव्वायमल्लादामा अरयंवरदेवीरा(?)॥५१॥ जइ वि विकुरुव्वमाणा करंति नाणाविहाणि रूवाणि। तह वि किर तेसि नयणा हवंति निमिसुज्झिमणहीणा ॥ ५२ ॥ जह सेरयाऽवकिण्णा पाया निमिस्संति लोयणाइं च। एएण कारणेणं न हु देवी माणुसी एसा ॥५३॥ अहवा किं मे इय संसएण पुच्छामि णं उवाएणं। हत्थिम्मि दिस्समाणे कीस पयाइं विमग्गासि(मि) ॥५४॥ एवं कयभिप्पाया, तीसे रूवगुणकोउहल्लेण। विम्हयपुलइयमत्ता सा घरिणी भणइ तं अज्जं ॥५५॥

१ अ० कोप्पुट्ठु। २ अ० मए। ३ अ० पउसं। ४ अ० संड०। ५ अ० अव्वाय० अम्लानेति। ६ सेयरयावकिण्णा पाया।

देह पसीयह अज्जा ! जइ दे(ते) नत्थि नियमस्स उवरोहो । होउ सुहस्स पवित्ती धम्मकहं मे परिकहेहा ॥५६॥ तो भणइ एवं [भव] भणिया अज्जा नत्थेत्थ कोइ उवरोहो । सव्वजगजीवहियं धम्मं उवासहमाणस्स ॥ ५७ ॥ दो किर पूयप्पावा दोच्चिय पावंति एत्थ किर पुण्णं(ण्णं)। जो सुणइ जो य साहइ अविहिंसालक्खणं धम्मं ॥ ५८ ॥ निक्खित्तसत्थवेरो जं होइ निसामओ मुहुत्तमवि । सोऊण जं च गिण्हइ नियमं कहगस्स सो लाभो ॥ ५९ ॥ धम्मकहगो य इयरं अप्पाणं च भवसागरोघाओ। तीरेइ साहमाणो अविहिंसालक्खणं धम्मं ॥ ६० ॥ एएण कारणेणं धम्मो उवसाहिउं पमत्थो त्ति । तं सुणह अणण्णमण्णा जं नाहं तं कहेहामि ॥ ६१ ॥ वेत्ती य करयलतालं दे(दं)तीउ ताउ एक्कमेक्कस्सा। सव्वाओ विलयाओ तं अज्जं पेच्छणमाणाओ ॥ ६२ ॥ संपइयकाम अम्हो अज्जारूवमेइस्स य अमयस्स । अणिमिसदिट्ठीपोढ इमीहिं अच्छीहिं पेच्छामो ॥६३॥ घरिणीए वि य अभिवंदिऊण खुड्डी(ए) सीए सह अज्जा। लद्धंमि उवट्ठाणंमि एतासु ए आसणे तत्थ ॥ ६४ ॥ताओ वि मुइयमणाउ अज्जं तह वंदिऊण विणएण। कोट्टिमतलंसि[4] विलया घरणीए समं निविट्ठाओ ॥ ६५ ॥ फुडवियक्खरसंपाडियाए सज्झायकरणलहुयाए। भणिईए सा सुभणिया कण्णमणरसायणनिभाए ॥ ६६ ॥ तो साहिउं पयत्ता सव्वजगसुहावहं जिणाणुमयं । जरमरणरोगजम्मणसंसारविणासणं अज्जा ॥६७॥ सण्णाणदंसणाइं पंचमहव्वयमयं विणयमूलं । तवसंजमपडिपुण्णं अपरिमियसुहफलं धम्मं ॥ ६८ ॥ अह रूवविम्हियमई नाऊण कहाए अन्तरं भणइ । घरिणी कयंजलिउडा संजमनियमुज्जयं अज्जं ॥ ६९ ॥ होउ सुओ मे धम्मो इणमवरं ता पसीय य कहेहि । तमिणं भणामि भयवइ! तं सुव्वउ मह पसेऊण ॥ ७० ॥ रूवालोयणसुहयाइं अज्ज जायाइं मज्झ

१ अहिंसालक्षणं। २ जाणामि। ३ वनिता:। ४ अ० मइयस्स। ५ अ० मि।

नयणाइं । सवणा उण उत्तमंति तुम्हं उप्पत्तिभवणंमि ॥ ७१ ॥ किं नामस्स य पिउणो अमय[1]मेयवुड्ढिसण्णिहा(हा) तं सि। कोत्थु-
हमणीव हरिणो हिययं आणंदियं कुणसि ॥ ७२ ॥ भुवणस्स वंदणीया पेहायसं सव्वविमलजोण्हाए। जणणी जणणी काणिउ
नामंमि य अक्खराणेच्छा ॥ ७३ ॥ किंच सुहं अणुभूयं नियघरे पइघरे तुमे अज्जा!। केण व दुक्खेण इमा गहिया अइदुक-
रा[2]वेज्जा ॥७४॥ इच्छामि जाणिउं जे एयं सव्वं अहाणुपुव्वीए। दोसो य नो कायव्वो गम्मंते अगमणंमि ॥ ७५ ॥ महिलारय-
णस्स नईण साहुणो सव्वस्स को(नो) किर लहिउं जुत्तो पभवो त्ति सुइ(ई)चरइ भो(लो)ए? ॥७६॥ एयं पि जाणमाणा धम्मियजण-
परिभवो न जुत्तो त्ति। तुह रूवविम्हियमणा पुच्छामि तुमं [3]अह रसेणा ॥७७॥ तो भणइ एव भणिया दुक्खं किर साहिउं इमं घरिणि!
एस अणत्थादंडो न जुज्जए सेविउं [4]अम्हे ॥ ७८ ॥ पुव्वकयपुव्वकीलीयसुहाणि गिहवाससमणुरूवा(भूआ)णि। सावज्जाणि न
जुत्तं मणसावि किणो उदिरेउं ॥७९॥ अह पुण संसारदुगंच्छणं ति अहरिसेण उ समज्झत्था। तं सुणह कहेहं(मि) भे कम्मविवा-
गप्फलं नियमं ॥८०॥ एव भणियंमि तुट्ठा घरिणी ताओ य पवरविलयाओ। सोप्पव्वउत्थियाओ अज्जं वंदंति सव्वाओ ॥८१॥
अह बाहिं पुच्छिया सा समणी साहेइ पुव्वभवजणियं। कम्मविवागं सव्वं तासिं विलयाण सव्वासिं ॥ ८२ ॥ इड्ढीगारवरहिया
मज्झत्था तत्थिमं कुणइ (कहेइ) अज्जा। धम्मेक्कदिण्णदिट्ठी सरस्सई[5] देविप्पचक्खा ॥८३॥ जं च मए अणुभूयं जं च सुयं जं च
संभरे घरिणि!! घोरुव्वएण एयं सुण वण्णेहं समासेण ॥८४॥ जा भणइ मंगुलं मंगुलंति लट्ठं च भणइ लट्ठंति। सव्वा वे भणंते न
दोइ(वि) निंदा पसंसा वा ॥८५॥ इह अत्थि भरहवासे मज्झिमखंडंमि मज्झदेसंमि। 'वच्छा' नाम जणवओ रम्मो जे सव्वगुणकलिओ

१ अ० मया। २ पवज्जा-प्रव्रज्या। ३ अहं रसेण। ४ अ० अम्ह। ५ अ० ई चेव प०।

॥८६॥ रयणाणं उब्भउ(वो) सगा(मा)गमो आगमप्पहाणाणं। आई मज्जायाणं खेत्त(त्तं)धम्मत्थकामाणं ॥८७॥ सोक्खं च पत्थणिज्जो छेयजणविणिच्छउव्व रमणिज्जो। निव्वाणं पिव वासो धम्मोव्व कओ जहा सफलो ॥८८॥ पुरवरजणकोलंत्थी(वी) तत्थ पुरी देवलोए वेलत्थी(लंवी)। सव्वजणमणालत्थी(लंवी) 'कोसंबी' नाम नामेण ॥८९॥ सा मज्झदेसलच्छी उवमाणं अण्णरायनगराणं। ललियसमिहजणनिही रुंदी जउणा नदीतीरे ॥९०॥ तत्थ य अपरिमियवलो समरपरक्कमपयावविक्खाओ। नामेण उदयणो नाम साहुजणवच्छलो राया ॥९१॥ मित्तजणसोक्खरुक्खो सत्तुवणदावा(वो) जसस्स आवासो। भडवग्गसमाउलो सग्घो××× ॥९२॥ कंतीए पुण्णचंदो सरेण हंसो गतीए नरसीहो। हेहयकुलंमि जाओ हयगयरहजोहपउरंमि ॥९३॥ जस्स य वासवदत्ता उत्तमकुलसीलरूवसंजुत्ती(त्ता) महिलागुणसंपत्ती(त्ता)पत्ती रइसोक्खसंपची(त्ता) ॥९४॥ तस्सति(त्थि) नगरसिट्ठीवयंसआ उसहसेणो नाम। नेगमपढमासणिओ पासणिओ सव्वकज्जेसु ॥९५॥ निउणत्थसत्थपरमत्थजाणओ सव्वसत्थनिम्माओ। निहसो पुरिसगुणाणं ववहाराणं च सव्वेसिं ॥ ९६ ॥ सोम्मो य गुणरासो(सी) मिउ(य)महुरपसत्थकालसंलावी। थिरमज्जायचरित्तो अक्कडववहारववहारी ॥ ९७ ॥ सम्मदंसणसुविसुद्धबुद्धी निसंकिओ पवयणंमि। जिणवयणसावओ सो मोक्खसुइ[2] पडिवसी ॥९८॥ [3]वंचप्पमोविहण्णू जीवाजीवे कयाभिगमो। सावयगुणाण नियरो आहारो नाणदंसणवयाणं ॥ ९९ ॥ विणयस्से रयणाक्ख निज्जरविवेयसंवरमहत्थवी। एत्था(इचा)इपुण्ण विहण्णू सीलव्वयतुंगपागारा(रो) ॥१००॥ कुलवंसस्स दीवो निच्चं पयइजणदीणसीयधरो। जो लहिमज्झिमघरो गुणरयणसिरिधरो धीरो ॥ १ ॥ [4]तए बालियाहं उवयाइयलद्धिया पिया घरिणि!। अठण्हं पुत्ताणं मग्गेण

१ अ० दं। २ अ० सुई पंथपडिवण्णि(णो)। ३ वंधमोक्खविहण्णू। ४ भा० तय०।

सुहवड्ढिया य गए अविमाणिय दोहलाए किरं कालो । सीहसुयणंमि आया सुपरिग्गहिया य धाईहिं कणेट्ठिया[1] जाया ॥ २ ॥ वद्धावणयं च कयं मह जम्मे अम्मताएहिं ॥४॥ सव्वं च जायकम्मं कयं ॥ ३ ॥ तो मित्तबंधवाणं जाओ अच्चंतकिरपमोउ त्ति । इणसोयवायएयमियं (?) तरंगभंगाउला वा किर महं जहाणुपुव्वीए । नामं च बंधवा मे पिउणो मोऊण कासी य ॥ ५ ॥ उच्छल्ला किर सयणो(णे) जउणाए । उवयाइयादिणा तो होउ तरंगवइय त्ति ॥६॥ मुट्ठीवंधणसीला आया संपायए हिचोल्लंती । रंगाविया अहं किर नाणामणिकोट्टिमतलेसु ॥ ७ ॥ तो अंकखीरधाईजणेण किभं(डं)तरेण केणं पि । अप्फोड(ण)वज्जं किर कणयघणफडकया आसि ॥ ९ ॥ निच्चं उत्ताणयसज्जिरी अच्छं ॥८॥ खेल्लणया किर मज्झं घरिणी ! मोवण्णिया खिलिखिलिया । अणुसिरि कयाओ किर मए जणस्स पहसियमुइया इउ इउ एहि चत्तवजणस्स । अंकेसु रमन्ती किर करेमि हासुल्लए वहुए ॥१०॥ अंकपरंपरवूढा अम्मपियभाइये सव्वग्गेणं । कालं अत्थि सुहत्थसण्णाओ । समणमहुरपलावे तत्थ मणिया करेमि अहं ॥ ११ ॥ अव्वत्तयमंजुलयं अकलियं तातओत्ति जंपंती । चत्तवजणस्स पाइं पीवरतरियं किर तरेण केणइ चंकमिउमहं पवत्तामि ॥ १२ ॥ हिंडामि जहिच्छाए पयईहिं मे कहियं ॥१४॥ कणयपुत्तधीउल्लएहिं करेमि ॥१३॥ निव्वत्तचोलकम्मा चेडीयाचक्कवालपरिक्खिण्णा । गब्भट्ठमंमि वरिसे अह मे बुद्धी चउ- पंसुघरउल्लएहिं य रमामि । सहियायणेण सहिय(या) बालयकेलिं अणुभवामि ॥ १५ ॥ लेहं गणियं रूवं आलेक्खं गीयवाइयं नट्टं । पत्तच्छेज्जं पुक्ख- व्विहा वेया । आणीया आयरिया कलागुणविसारया धीरा ॥१६॥ गंधजुत्तिसत्थं च । विविहा अभिरमणीया कालेण कलाओ रगयं च कमसो य गिण्हामि ॥१७॥ निउणिं च पुण जोणिं निउणं तह

१ क.निष्टिका । २ अ० कणयमयपु० ।

गहिआओ ॥१८॥ कण्णा चेव सकणा कयामि अभिओवमे जिणमंयमि। पिउणा सावगधम्मं कुलधम्म(म्मं) मुंचमाण(णेण)॥१९॥ नयरीए जे पहाणा पावयणियवायया पवयणस्स। पिउणा आणीया मे पवयणसारं उवलभासि(मि) ॥२०॥ पंच य अणुव्वयाइं गुणव्वयाइं च तिण्णि ते तुब्भ (मज्झ)। चत्तारि य सिक्खाओ देसंति जहाणुपुव्वीए ॥२१॥ ते कामकयपमोयं साभावियमंडणं सरीरस्स। बालत्तणयं [1]रावण पत्ताहं जोव्वणं घरिणि! ॥२२॥ बहुया किर तत्थ महं सुण्हा [2]घरा य भूइया अत्ता। देसावयंसभूया कुडुंबिणा जाययाणं ते ॥ २३ ॥ तो किर ते पडिसेहइ उवायपुव्वमणुव्वत्तगो ताओ। कुलसीलरूवसरिसं मज्झ किर वरं अपेच्छंते ॥२४॥ सोऊण समुल्लावं सारसिया मामनेडिया एया। [3]विणयवयारकुसलो(ला) सोहीय मह सिणेहेण ॥२५॥[4]अहं पि सहीहिं समं होसइकारियाहिं परिकिण्णा। सत्ततलभवणसिहरे हम्मियतभ(ल)ए सुखे लाधो (?) ॥२६॥ पुप्फं वत्थाभरणं खेल्लणयसुंदरं च जे भक्खा। अम्मापियरो[सं]भायरो य सव्वं [5]मह देंति ॥२७॥ विणएण गुरुजणो मे तूसइ दाणेण भिक्खुयजणो य। सुहसीलाए सहिजाण(जणो) सेसो त्थ जणो महुरयाए ॥२८॥ भाउजायाहिं समं कयाइ सहियाजणेण परिकिण्णा। नियय घरमंदिरे मंदरम्मि लच्छिव्व अच्छामि ॥२९॥ पोसहकालेसु अहं बहुसो सामाइयं करित्ताणं। जिणवयणभावणत्थं गणिणीओ पज्जुवासामि ॥३०॥ अब्भहियहियदइया अम्मापितिभाइव्वयाणिं च (?)। कालं गमयामि अहं, एव सुहसागरं निवुड्डा ॥ ३१ ॥ अह अण्णया कयाइं, कालागरुधुवदुद्दिणे ताओ। चित्तकुसुमोवयारो(रे) आसणघरए सुहनिसाणो(ण्णो ॥ ३२ ॥ [6]ण्हाए पसाहियजिमिओ, अम्माए [7]महं परिकहाहिं। पासट्ठियलच्छीए, अच्छइ जह चेव गोविंदो ॥ ३३ ॥ अहं पि ण्हाइऊणं अरहंताणं कए य

---

१ अ० बालत्तणरावणयं। २ भा० थेरा। ३ अ० विणओवयार०। ४ अहयं पि। ५ अ० मंहं। ६ ण्हायपसाहिय०। ७ अ० ममं महं।

पणमंमि । पुइऊण पूयणिज्जे अम्मापिइवच्चयामि गया ॥३४॥ पिउणो पायओहण अम्माए वि विणयपुव्वयं कासि । अह वोत्तूण जियहि त्ति तेहिं वेसाविया पासे ॥३५॥ एयंमि देसकाले काली तत्थ धवला य पडकूला । चंदकरभूमिया विव सारयरयणीविरायंता ॥ ३६ ॥ [1]उउयपुप्फसमिद्धं नवएलयं(य) संपुडं गहेऊण । पुप्फघरवावडाणे आसणघरगं अतीसीयं ॥३७॥ काऊण अंजलिं सा तायंते रु(भ)णइ भमरमहुरगिरा । ललियपणयंगलट्ठी, घणभरसिस्सेयणविणएणा ॥३८॥ माणस[ण]स(सं)निपत्ता संपइ इह वा संजायपरिओसा । सरयागमघोसणयं, करेन्ति सुहरिसमिमे हंसा ॥३९॥ सरउअल्लियमाणो सहसा हंसेहिं पम्ह(ल)धवलेहिं । कासेहिं पयासिज्जइ जउणाकच्छहुहासेहिं ॥४०॥ नीलंतोगलवणे अमणवणे पा(पी)यए करेमाणो । कासेयसत्तवण्णो धवलंतो आगओ सरओ ॥४१॥ गहवइ ! [2]वट्टओ सरओ (नट्ठा) सत्तूहिं ते सममेहा । सघइ(अग्घइ) जह पउमसरे, तह सेवउ ते चिरं लच्छी ॥४२॥ सा एव जए(जंप)माणी उवागया गहवइस्स उवणेइ । संछण्णं चंगोडं सा सहसा ससित्तवण्णाणं ॥४३॥ तन्थग्घाडियनिग्गयपहाविओ दसदिसा य पूरेन्तो । गयवरमयवरमयगलो विव गंधो सो सत्तिवण्णाणं ॥४४॥ तं सत्तिवण्णपु[3]ण्णं चंगोडं मंत्थयंसि काऊणं । पुप्फेहिं तहा अग्घं, अरहंताणं कुणइ ताओ ॥४५॥ मज्झं च देइ ताव अम्माए अप्पणा य माऊेइ । पेसेइ य पुत्ताणं सकलत्ताणंपि पुप्फाइं ॥४६॥ पेच्छइ य उक्खिवंतो सारयससिनिम्मलेहि कुसुमेहिं । करिदंतपंडुराओ पिण्डीओ सत्तिवण्णाणं ॥४७॥ तत्थ य कंचणगारिं अमलिय[4]जुंयतिपओहरपमाणं । पस्सइ सरयं [5]पयणुं उप्पयकुलपिण्डियपिंडिंतो ॥ ४८॥ अवरं कणयं सज्झिहं पिंडं विम्हियफारियनेत्तो पेच्छइ य चिरं गहेऊणं ॥४९(?)॥ ताओ य तं गहेउं मणंसि सत्तिणिच्छियं करेउं जे । तो निचलसव्व(मइ)णा मुहु-

१ अ० उउय । २ अ० वट्टइ । ३ अ० पुण्णं । ४ अ० जुवती० । ५ अ० पयण्डं ।

त्तमेत्तं विचिंतेइ ॥ ५० ॥ तो हासवियमुहो मज्झ पणामेइ तं कुसुमपिंडिं । भणइ य मुणेहि पुत्त[प]या ! इमीए वण्णाहिगारमिणं ॥५१॥ तं पुप्फजोणिसत्थंमि सिक्खिया गंधजुत्तिसत्थं च। एत्थत्थि तुज्झ विसउ त्ति तेणभणिगा(या) तुमं पुत्ति ! ॥५२॥ गतीउ (इमीओ) पंडुराओ पिंडीओ पुत्ति ! सत्तिवण्णाणं । कारणजाएण इमं केण माण(मण्णे) पीइयपिंडी ॥५३॥ अम्हं विम्हयहेउं किं मण्णे होज्ज सिप्पिएण कया । अह जोणीसत्थंमी सिक्खियगुणणपंडणहेउं ॥ ५४ ॥ छारोसहिजोगेहि य पुप्फफलाणं च कीरए पराउ। विग्घं कारणजायं मे इंदयाले जहा दिट्ठं ॥५५॥ उप्पाडनिहियमेत्तं रुक्खाणं पोसहगुणेणं। नवरिं वण्णविहाणं पुप्फफलाणं च बहू होंति ॥ ५६ ॥ एव भणियंमि ताएणं तत्थ तो हन्नइ कुसुमपिंडिं। अग्घाइऊण सुइरं आयरतरएण पेच्छामि ॥५७॥ वण्णरसरुवगंध-गुणफरिससुपरिच्छिय जाहे । ईहापोहणिंयमि जाएण तत्थ तो हन्नई कुसुमविया(गा)रणा गुणसंसिद्धीए। तुट्ठीए बुद्धीए ॥५८(?)॥ तो मुणियकाराणा हं भणामि विणयरयणंजलिमउला । आसण्णविहियपरिचयगुणेण पुरओ य तायस्स ॥५९॥ भूमिकालपभवं पोसणसंपोसणं च विद्धिं वा। नाऊण पायवाणं पगइविगारा य मा(णा)यव्वा ॥६०॥ ते पुण सिप्पियजोगुप्पाइयनिहिपोसणकारणेहिं जायंति। ते पंचवण्णहेऊ जे भणह न ते इहं अत्थि ॥६१॥ गंधेण सुइओ मेउरकंचणरेणुपिंजरो सुरवी(भी)पिण्डीए अहुराओ वरपउमरओ इमो ताय ! ॥ ६२ ॥ तो भणइ तत्थ ताओ वणस्स मज्झंमि होहिई कत्तो । पंकयरयस्स पुत्तय ! उववत्ती सत्तिवण्णंमि ॥६३॥ तो बेमि सुणह ताया ! कारणमिणसोवमाण [4]विरहिट्ठं। जह सत्तवण्णपिंडी पंकयरयपिंजरा इणमो ॥६४॥ पुप्फाण य भवरुक्खस्स, सत्तिवण्णस्स तस्स आसण्णे। भवियव्वो पउमसरो मरयाले पीवरसिरीओ ॥६५॥

१ अ० यद्दण। २ अ० णियंमि ताएण। ३ अ० मप्पो०। ४ अ० विहिविट्ठं।

तत्थ दिवाकरकरबोहिएसु नियपरयपिंजरीएसु। पउमेसु छप्पयगणा मिलंति मयरंदलोहेणा ॥ ६६॥ ते तत्तो उड्डीणा बहलमय भदपिंजरा रुयरा। अहिंति सत्तिवण्णस्स तस्स पुण्ण(ण्णे)सु गुलिएसु ताहे ॥६७॥ छप्पयगणपयनिलीण सुप्पसंकंता रेणुभावेणा। तो तेण लच्छिधरा कयचारण आयया जाया ॥ ६८॥ पत्तियमेत्तं प(ए)यं नत्थि विगप्पो त्ति जंपियंमि मए। तो पुप्फवावडा स। सुट्ठु हु मुणियति ताणीया ॥६९॥ अवयासेऊण य मं सीसे अग्घाइऊण तो ताओ।[3]हेरिसाऊरियहियओ पुलइयअंगो इमं भणइ ॥७०॥ सुट्ठु हु मुणियं पुत्तय![4]हियए गयं महदि(वि) एत्तियं चेव। विण्णाणसिक्खियं पुण परिक्खिउं पुच्छिया सि मए ॥७१॥ पत्तरं वरं किसोयरि! पावसु अचिरेण कालेण ॥ ७२ ॥ अम्माए विण्णविओ विणयगुणरूवलावण्ण—सीलगुणधम्मविणएहिं। लद्धं ति भणइ ताओ पत्थसु तं सयणव- ताओ च(व)लियं खु कोउहल्लं मो(मे)। तं सत्तिवण्णरुक्खं वालफंजाणियं दट्ठुं ॥७३॥ कोडुंबिया मयहरा य[हराय]। कल्लं ग्गपरिकिण्णा। कुणसु य सुण्हाहि समं तत्थ मज्जणं कल्लं ॥ ७४ ॥ ताएण आणत्ता तत्थ य नीहंति महिलियाओ तत्थ सर- करेह सज्जं भोज्जं मज्जं उववणंमि ॥७५॥ मज्जाणि सोहणाणि यो (य) गंधे मल्ले य कुणह सज्जं ति। [5]समंता सपराहिं तो घरिणि! मज्जणं काउं ॥७६॥ धाईहिं य सहियाहि य सव्वाहिं वि नियभाउजायाहिं। अभिणंदियामि बहुसो [6]अइच्छि हसओ(?) ॥७८॥ इए भोयण- ॥७७॥ धाईए अहं भणिया सज्जं ते जेमणं इमं पुत्त। ता उववससु भुंजसु नाते(ति)वेला कायग्गी किर संतो काले जो च्छाओ न भुंजए तहा पुत्त!। अग्गी निरिंधणा(णो) विव विज्झायइ तस्स कायग्गो ॥ ७९ ॥ वण्णं रूवं च सोउमल्लं च। छायं बलं च हणए चो.हेस्स सुहे उवणमंतो (?) ॥८०॥ तो एहि पुत्त! भुंजसु या ते कालव्वएण

1 अ० सुप्फ० 2 अ० घर०। 3 हरिसाउरिय०। 4 अ० हियय०। 5 समंतो 6 अइच्छिउं जओ।

गहियाए। कोई हवेज्ज दोसो त्ति साणुसंकं अहं भणिया ॥ ८१ ॥ खीरेण सित्तसुक्कट्ठछेत्तकेआरवप्पजायस्स। तिक्खुत्तो उक्खयरो वियस्सा सुंब्बिद्धपुट्टस्स ॥ ८२ ॥ कयभंगमलियकुट्टियनिक्कणियपलयसारियं सयलं [1]। ससिखीरं सुद्धवण्णं मिउनेहरसगाढं ॥ ८३ [1] ॥ कतिमं अवि गलियगुणं [2]वेहुवप्फयं पित्र सवप्फं। [3]सुरहियपयूयतंजणा विविहोल्लयाणि य समयं ॥८४([1])॥ जिमियामि जहुदिहिय मियसिद्धं उइयंमि कालमि। वण्णरसगंधए सयलगुणसालिं भुंजिया सालिं ॥ ८५ ॥ हत्थोदगं च दिण्णं घरिणि! महं भायणंमि य(अ)ण्णंमि। हत्था य लूहिया मे खोमेण सुगंधवत्थेण ॥८६॥ भोयणगवहत्थ च य तेल्लं तओ मए च्छिक्कं। हत्थमुहमंडणत्थं परियण परिभंडयंती ॥८७[1]॥ [4]एकल्ल किर उज्जाणं निग्गच्छामो[5] तत्थ जुवतीणं। मणपरिओ सुप्फालो मुहेसु परियट्टिओ हासो ।'८८॥ तो दिवसगया पवित्ती संपत्ता चक्खुविसयनिव्वित्ती। रत्ती कम्मनिविसी निंदुप्पत्ती मणुस्साण ॥८९॥ सयणंमि य सुत्ताए पासट्ठियदीवनासि व तमोहा। सावि सुहेण गया मे मयलंछणलंछिया रत्ती ॥ ९० ॥ धोयमुहहत्थपाया अरहंते वंदिऊण साहू य। संखेवपडिक्कंता उववणगमणूसुया अहयं ॥ ९१ ॥ उज्जाणगमणतुरियाहिं तत्थ अहं परंमि जुवतीहिं। अलसगमण त्ति रत्ती वहुयाहिं वज्जउवालद्धी(लंभो) ॥९२॥ उज्जाणगमणपेच्छणसंलावकहाहिं जग्गमाणीणं। कासिं [6]विअइक्कंता मज्जणयमणोरहकहाहिं ॥ ९३ ॥ पूइयआरक्खियकम्मकारिणो मयहरणरा परियणो य। भोज्जं समीहिउं जे उज्जाणं ते गया पुव्विं ॥ ९४ ॥ सो गयणगमणए हिओ सहसा जासुयणकुसुमसंकासो। उट्ठेइ पुव्वदिस[7]कमभवयणवियसावओ सूरो ॥९५॥ गिण्हंति विविहरागे पट्टे खोमे य कोसियारे य। चीणंसुए य वत्थे महग्घमोल्ले विचित्ते य ॥ ९६ ॥ गिण्हंति य सविसेसे मुत्ता-

१ अ० सुब्विद्धि। २ अ० वहुवप्फकुक्खियं। ३ अ० सुरहियय०। ४ अ० एकल्लं। ५ अ० मो त्ति। ६ भा० विइ०। ७ दिसं कमलवणवि०।

हलकणयरयणसंघडिए । ते भूसणसव्वस्से सिप्पियविण्णाणनिम्माए ॥ ९७ ॥ सुंदरे वद्धणकरं सोहेग्गाणुगहंति पसाहणयं । जोवणगुणसाहगं पिलया ॥९८(?) ॥ तो सव्वसयणमहिला आमंतिय आगयासु वासु तहिं। सज्जीकयनिग्गमणा अम्मा उज्जाणगणस्स ।.९९(?) ॥ ताहिं महिलाहिं समयं वट्टंते सोहणंमि य मुहुत्ते । सव्वसमिद्धीए तओ उज्जाणं पत्थिया अम्मा ॥ २०० ॥ अणुमग्गओ य अम्माए तत्थ वेगेण नीइ जुवईजणो। आभरण खणेण तयं भवणस्स पहं पभूरेंतो ॥१॥ नेउररुणरुणसद्दो रुणयरयंण-मेहला खलखलया। मंजीरखिंखिणीण य, सदुग्घीसासुद्दो सो उ ॥ २(?) ॥ तत्तो गच्छंतीणं जणस्स ओसारणं पित्र करेइ। धम्मह नंदी तूरंतीसिंनिभया भरुण तूरं ॥ ३ (?)॥ इय तासिं निग्गमणं कहियं मे उवगयाहिं चेडीहिं । चाहितुम तत्थागयाहिं अम्मा मिउएणं अहियं पि ॥४। सहीहिं समं कमेण मज्जियपसाहिया घरिणि ! सेचारु(रण)मणोहरमहरिहचिंल्लियंगीहिं ॥५(?)॥ सा गिट्ठिविधपेट्ठ कंचणपिट्टिए मण्डियमुयारा । हरिहसोट्टा लण्हं पट्टसु वत्थं नियच्छामि ॥ ६ ॥ आभरणवसणमहरिहरयण-समूहप्पहावियाणेण । विउणीकयभायण्णा उउपुप्फियचंपयलयव्वा ॥ ७(?) ॥ उवनिग्गयामि महसा चेडीणं चक्कवालपरि-किण्णा । वाहिरकोट्टगलग्गं चाउस्सालंगणं [3]कन्हं ॥ ८ ॥ ते च्छत्तयं [4]जुवइदट्ठआभरणवसणविवइयं, इंदस्स निलयपरिपिंडियं च पवरच्छरसमूहं ॥९॥ तत्थ य वाणविलग्गो वेइल्लनिग्गहणवोयणं समत्थ । वाहर सारहीणं वोत्तूण अज्जोम्न णोवालो ॥ १० ॥ पहेह कुमारि ! तुमं संदिट्ठं अज्ज सेट्ठिणा तुम्हं । उववणगमणविमाणजाणमिणमणोवयसिरीयं ॥ ११ ॥ तो एव जंपमाणेण तेण

१ अ० खलाया । २ अ० वि । ३ क.न्हं । ४ अ० जुवतिजण ।

च(चे)डेण तोरिया अहयं। सुहवां अब्भकमारूढ. तं. कंवलपत्थ पंजण (?)॥१२॥ धाई य उवारूढा सारसिया चेडिया य मे जाहे। ताहे पयट्टियं तं घंटासद्दालयं जाणं ॥ १३ ॥ महिलाजणसारक्खणकयवारा य तत्थ कंचुइणो। घरसयहराए परियणो मग्गेणं मं समवणिंति ॥ १४ ॥ एवं सुचिरइयमणोहरेण पउरजणविम्हयकरेण। निग्गमणेण पवचा नरद(व)त्ता नरवइमग्गं ॥ १५ ॥ सुगमणेण नाणा विहवैणि समग्गं साहेहिं आययं पुरवरीयं। पेच्छामि रायमग्गं. महग्घसारोवमसिरीयं ॥ १६ ॥ सारियजाल-कवाडा पेच्छणलोलाहिं तत्थ जुवतीहि। उलोयणा(ण) उम्मिल्ला पेच्छंति संघरा घरिणि! ॥ १७ ॥ पच्छणय उच्छेउमं तत्थ जणो पेच्छए अणिमिसच्छो। जाणविमाणारूढं लच्छि व जहा अइच्छंतिं ॥ १८ ॥ तत्थ (य) दट्ठूण ममं रायवा(प)हत्थनय-रितरुणाणं। वो किर वम्महसरपहकरएण डहंति हिययाइं ॥ १९ ॥ रमिदाव्व संपओगे मणोरहे तेहिं तह करंतेहिं। जीवि(य)-संदेहकरं रूवेण आयल्लयं पत्ता ॥२०॥ अच्छरसा रूवाओ जुवइओ वि किर तत्थ कासीय। दट्ठूणमेयरूवं मणोरहे एरिसे रूवे ॥२१॥ मह रूवं सोकुमल्लं विप्पेक्खिय हावललियं सीलं च। रायपहे किर सव्वो वण्णेमाणो (जणो) जाओ ॥२२॥ [4]रायं रायपहं च, विसाले [5]अणुगत्ताण उत्थरंताण। गंधेणामसुगंधेण तत्थ विम्हाविओ लोओ ॥ २३ ॥ एयं मह चेड़ियाओ सोऊण जणस्स एवं सालावे। अणुधाति(वि)ऊणं साहंति निग्गयाओ पुरवराओ ॥ २४॥ पत्ता तं उज्जाणं जाणाणं उत्तरंति विलयाओ। उज्जा-णतीरदेसे [6]उद्धिओ पासंमि आरक्खो ॥ २५ ॥ अहमवि अप्पातइया उइण्णा जाणवाइणाहिंतो। [हिंसाहिंतो] ताहि महिलाहिं सहिया उज्जाणवरंमि पविसामि ॥ २६ ॥ उतुंगधवलपायारगोउरफुल्लघायवसमिद्धं। वियरंति महिलियाओ नंदणवणमच्छराउ व्व

१ अ० वो। २ अ० जाणं। ३ अ० वेणि०। ४ अ० रायरायपहंमि। ५ अ० अण्णं। ६ अ० ठविओ।

॥ २७ ॥ रुंजंति पुप्फगोच्छे वच्छाणं तत्थ लच्छिनिलयाणं । पल्लवगोच्छवराणं पेच्छंतीओ उववणंमि ॥ २८ ॥ एहि सत्तिवण्णं
पेक्खामो झत्ति तो भणइ अम्मा । फुल्लेहिं सूईओ जं सरतडजाओ त्ति कण्णाए ॥२९॥ ता सो जुवइसत्थो पयच्छए मिसिणगम-
णपत्थाणो । अम्मामणुयत्तमाणो वि एइ तं सत्तिवण्णदुमं ॥ ३० ॥ अहमवि समवण्णधाईसारसियचेडियाहिं समं । नयणमण-
सोहणासु पेच्छणयसएसु लुब्भंती ॥ ३१ ॥ सरयगुणसमोपारिय णाणाविहपुप्फपवरसिरीयं । सव्वजणनयणसुभगं उज्जाणं वरं
पलोएमि ॥ ३२ ॥ हिंडामि पुप्फमयरंदपिंजरा [2]महु विवणंमि । कण्णसुहाण सुणंति रुयाणि पक्खिसहस्साणं ॥ ३३(१) ॥ तत्थ
य घणडवाया सरयागमगलियपेहुणं । कला[3]वयारामयपरिहीणो जियजूइयरव्व खायति ॥३४॥ [4]केलीघरए तालीघरे य [5]चित्तघरे
लावणघरे य । धाराघरे अहियं मोहणघरए य पेच्छामि ॥ ३५ ॥ धूमाय[6]इव्व सत्तच्छएहिं जलइ व असोयरुक्खेहिं । निइयइव्व
तं पुप्फिएहिं बाणेहिं उज्जाणा ॥ ३६ ॥ संगलियबहलपण्णं कुसुमभाराणइय सव्वओ च्छण्णं । [7]अहं तत्थ सत्तिवण्णं किंचि
पलोएमि ॥ ३७ ॥ तं फुल्लगोच्छधवलं छप्पयगुंजंतपत्तिपरिणद्धं । कयनीलुप्पलमालं च कामपालं पलोएमि ॥ ३८ ॥
त्ताएण पडियाओ पिंडीओ तस्स धरणि ! संडीओ (१) । दहिक्करं मण्णंता खुंटंति समंतओ [8]काया ॥ ३९ ॥ पत्तपुडपडिच्छण्णं
नियथणपमाणपीवरं तत्तो । [9]रुजामि पुप्फगोच्छं उत्ताणयरुप्पकोसनिभं ॥४०॥ तो मे मुहसयवत्तं सयवत्तविसुद्धगंधियं । सुरभि-
परिपुण्णलायण्णं ॥ ४१ ॥ भमरा रिंभियमणोहरमहुरसुहसरा अणंगस्स । अल्लीणा मे वयणे पंकयभंतीए
पंकयलोभेण [10]महं मत्ता भमरा उवमरंति ॥४२॥

१ अ० सुं। २ अ० महुकरी विव वणंमि। ३ अ० वा०। ४ अ० कयली। ५ अ० वित्त०। ६ भरनमिय०। ७ अ० अह।
८ काकाः। ९ अ० रुंजामि। १० महुमत्ता भमरा।

गुंजंता ॥ ४२ ॥ महुयरिकुलवोमिस्स ते भमरे कोमलेहिं हत्थेहिं। वारेमि अछियंति मुहे निलेउं घवसन्ते ॥ ४३ ॥ ते तह विवारियंता हत्थेण मे उवसरंति सुहुतरं। वाएरियपल्लवपरिवएण मण्णे अवीहंता ॥४४॥ तो हुछचंपयलपव तत्थ अहा भमरमहुयरिगणेहि ।अहियं रहरेसामी भयपस्सिणा थरहरंति ॥४५॥ सो मज्झ रसियसद्दो पणसिओ तह आरसंतीए। भमरगणदरियमहुयरिविविह विहगसंनिणाएणं ॥ ४६ ॥ हयलालापेलवतरेण तत्थयारेसु उत्तरिज्जेण। उच्छाइऊण य मुहं विरएमि भएण भमराणं ॥ ४७ ॥ नाणारयणविचित्ता कामसराणं निवासभूया य। छिण्णा धावन्तीए महुरसरा मेहला तत्थ ॥ ४८॥ बहुसो परिवीहंती अगणंती मेहलं तइ खुडियं। किच्छाहिं भमररहियं पत्ता कयलीहरं घरिणि! ॥४९॥ तो धाविया य सहसा तहियं आसासिया गिहचेडीए। भरिया य भीरु! भमरेहिं तं सि न हु किर दुहविया ॥ ५०॥ तं सत्तिवण्णरुक्खं अहं पि पेच्छामि तत्थ हिंडती। पउमसरुच्छीणाणं जं खंड (जत्थ थिअं) छप्पयगणाणं ॥ ५१ ॥ नवसरयपुप्फच्छण्णं सरंतडमउडं घरं महु(ग)रीणं। भूमियलपुण्णचंदं भमराणं दंतयं पेच्छं ॥ ५२ ॥ ताहिं महिलाहिं संतग्गविरुग्गं पुप्फगहणलोलाहि। तं पेच्छिऊण सुइरं पउमसरं मे गया दिट्ठी ॥ ५३ ॥ चीरकणयवलयचिलछियाए वामाए [4]वाहियाए अहं। अहव ठंभिऊग चेडितं पउमसरं पलोएमि ॥५४॥ सउणगणविविहमिहुणभयमुइयवायालणालमहालं। भमरालीणमणोहरवियसियसयवत्तवणगहणं ॥ ५५ ॥ कोकणदकुमुयकुवउयविमउलतामरसबहलसंछण्णं। उज्जाणचिंधपट्टं पेच्छामि अहं सरवरं ति ॥ ५६ ॥ संझायहरतुपलेहिं जोण्हा य एव कुमुएहिं। गहाय पत्तनीलुप्पलेहिं सो य घरिणि! उगायइव ॥५७ (१)॥ महुअरिरूवएहि जोयइव हंसविरुएहि। नेव्वइव वायपयलियाय

१ हस०। २ अ० सण्णि। ३ ख० पायच्छिन्ना। ४ अ० वाहाए।

उमविलासग्गहत्थेहिं ॥ ५८ ॥ दप्पियमुहुरे कुररे रंगियव्वयत्तावडाओ आडिओ। धयरट्ठे य एहट्ठे एणुरय सोदरपासं ॥५९(?)॥
खोमपडधवलपिण्डलियसच्छहो रेहंते पउमाइं छप्पयवाहेज्जमाणमज्झाइं। तवणिज्जभायणाणिव तत्थ महानीलमज्झाइं ॥ ६० ॥ पियविप्प-पुलिणसंठियस्स। सरयजीयगुणजायसे सरट्टहासे तहिं हंसे ॥ ६१ ॥ नियय पओहरकुंकुमविचित्तरूवे य पयइआयंबे। कारेण कुसुमनियरें व्व हरियमणि-ओगकाए य चक्कया(वा)ए पलोएमि ॥ ६२ ॥ सोहंति चक्कवाया पोमिणिपत्तसु संठिया केइ। मणोसिलापिंजरे पि(पे)च्छं ॥६४॥ कुट्टिमेसु ट्ठिया ॥६३॥ ईसारोसविरहिए सहयरि(री)संजोगरायरत्ते य। चक्कायए त्थ घरिणि! सरमंडलेसु सहं परियाहिं समग्गे पउमिणिपत्तंतरेसु रममाणे। हरियमणिकोट्टिमपलोट्टरयणकलसोवमसिरिए ॥ ६५ ॥ तेसु रगइय दिट्ठिमाणाय मे अहियं गोरे सुरोयणा पिंजरेसु चक्कायएसु तहिं ॥६६(?)॥ दट्ठूण चच्चवेवित्ततेहिं चक्काए तहिं घरिणि!! सरिऊण पुव्वजाइं सोएण मुच्छिया घाडिया ॥ ६७ (?) ॥ पव्वारा पायसति सोयरुक्खंत मज्झ हिययाइ। माणसदुक्खपयासं बाहलं पमुचंती पस्सामि ॥६८॥ चेडिया मं रोयंतिं भिसिणिपत्तगहिएण उयएण। हिययनाग? अंसूणि य मे य पुंछंती ॥६९॥ उट्ठेऊण य तत्तो गयासि पउमसरसण्णिहिं घरिणि!। नवनीलपत्तपउमिणिनिउरुंबनिभं कयलिसण्डं ॥ ७० ॥ तत्थ य निम्मल-गम(य)णतलं सुमामले सिलावट्टे। महसा पयट्टियंसु सोयविहसा निवेसेमि ॥ ७१ ॥ तो भणइ चेडिया मं सामिणि! किं ते ण सुट्ठु [3]परिजिणं। अहवा परिस्समो ते किं वा केणावि दट्ठासि ॥७२॥ अंसूणि य मे पुंछइ सुयइ य अंसूणि मज्झ नेहेण। पुच्छइ मुच्छा य इमा केण उवाएण उ आसि ॥७३॥ साहह मे भूयत्थं जाहे कीरउ लहुं पडियारो। कालव्वएण मा होज्ज सरीरव्वओ

१ अ० सुं रेगइय। २ अजिण्णं।

कोइ ॥ ७४ ॥ वाहिद्धजणमेत्ति अहं पुण महिलियं च दुस्सीलं। उवेक्खंतो पावइ पच्छा किर दारुणं पीडं ॥७५॥ हवइ अण-
त्थासंगो विणासमं गोपयं मायसेगो त्ति। सव्वत्थेसु पसत्थं सुंदरि ! काले परक्कंतं ॥७६॥ तं न हु पमाइयव्वं पयहत्तु समुट्ठियं
दोसं। समातेजं न होच्छेज्जं परेसु छेज्जं इमं होज्जा ॥ ७७ ॥ एयाणि य अण्णाणि य सु(स)हिजणसुलभाणि चेडिया सा मं।
साणुणयवयणाइं पुव्वापच्छाणि भाणीय ॥७८॥ तो णं समुट्ठिया हं भणामि मा भाहि न हु अज्जिण्णं मे। न वि हु परिस्समो
मे न वि हु य दट्ठा केणावि अहं ॥ ७९ ॥ तो भणइ किं खु एयं निव्वत्तगहा सुरिंदलट्ठि व्व। जं सि पडिया महियले मुच्छा-
विहलेहिं अंगेहिं ॥ ८० ॥ एयं खु निरवसेसं सुंदरि ! परिपुच्छियाए सजायं। तं मे अयाणियाए कहेहि दामिभि काऊणं ॥८१॥
अहियं भणामि घरिणि ! सारसियं महुरवयणसंलावे। मरगयमणिघरसरिसे कदलीघरेसु सुहनिसण्णा॥ ८२ ॥ सुण सहि ! ते
साहेमी सव्वसंखेवघडियमहत्थं। जं मुच्छियामि पडिया चोयव्व आलसव्व अहं ॥ ८३ ॥ समसुहदुक्खा समपंसुकीलिया ते
(तं)सि मज्झ समजाया। सव्वरहस्सं जाणसि तेण अहं तुज्झ साहमि ॥८४॥ कण्णदुवारमइगयं जह ते वयणाओ नेय नीहरइ।
तह तं करेसि पियसहि ! साहीअइ तेण तुह एयं ॥८५॥ मह जीविएण तं साविायासि तो ण वसहि पहावेणा। मा कस्सइं पि एयं
मज्झ रहस्सं परिकहेज्जा ॥८६॥ इय सवहपरिग्गहिया सारसिया भणइ पायपडिया मं। जह भणह तहा काहं इच्छामि कहेह [1]मेयं
॥८७(१)॥ तुज्झपाएहिं सव्वं नियएण जीविएण पसयच्छि ! । आइट्ठं जं तुमए जह अहं नेयं पयासेमि ॥८८॥ नियव्वमणुरत्तसत्तं
सारसियवेयंतत्तेह रुणन्ति। न हु मे तुमे रहस्सं नेया किंचि असाहियउति ॥८९॥ पुव्वमणुभूयदुक्खं तं मे [2]अच्छिण वाहपरिगलणं

१ अ० मेयरयं। २ अ० अच्छीण।

उक्कंठा पच्चागयदुक्खभिया न साहेमि ॥ ९० ॥ तं सुणसु अविसण्णा मोहेहिसि अविमामा असीसन्न। पियविप्पओगकलुणं सुह-
दुक्खपरंपरं सव्वं ॥९१॥ सोयव्वय [1]होहिलिणीए तीए य एसावविद्धतुट्ठाए। इणमो गलंतनयणा सोगविसण्णा परिकहेमि ॥९२॥
अत्थि बहुयासन्निचिओ ववगयपरपक्खचोरदुब्भिक्खो [2]अंगो नाम जणवओ वयंसओ मज्झ देसस्स ॥९३॥ सा जस्स चंपवारो
नयररम्मवणसंडमंडिउज्जाणा(णो)। अणलिय [3]एगपुरिसा पुरवरगुणसंपया चंपा ॥ ९४॥ तत्थ बहुगामजणवया नगरोभयभडस-
माउला रम्मा। अंगेसु पिच्छल [4]पिउणो विहंगसंघाकुला गंगा ॥ ९५ ॥ कायंबकुं(ड)ला हंसमेहला चक्कवायथणजुयला। वच्चइ
सायरघरिणी फेणाए रागुत्तिपायवरा ॥ ९६ ॥ वणहत्थिमत्तदंतप्पहरतडपायकरिकूला। वणमहिसवग्घदीवियतरच्छकुलसंकुलद्देसा
॥९७॥ चक्काइं जमलजूहाइं जत्थ आपक्ककलमकविलाइं। साहंति जमलजूयलिय पिएक्कमेकाणुरत्ताइं ॥९८॥ जत्थ वयरठुसारस-
सरहकायंबहंसकुररकुला। अण्ण(ण्णे) सउणसंघा रमंति सच्छंद वीसत्था ॥ ९९ ॥ तत्थ सहि! चक्कवाई अणंतरभवे अहं इओ
आसि। कप्पुरभंगकंपेल्लमरसनिहिपिंजरसरीरा ॥ ३०० ॥ तत्थ य माणुसजाई मरामि तत्तो अणंतरं पत्ता। जाइगयमाणसुहसंप-
याहिं रत्ता सउणभावे ॥ १ ॥ नवरि य एस सविसेसा संसारे होई सव्वजोणीसु। जाया मरन्ति जीवा संपयसुहमोहिया सत्ता
॥ २ ॥ सच्छंदसुहपयारे तत्थ य सच्छंदमाहियव्वंमि। गाढा आसि रयाहं वयंसि! चक्कायभावंमि ॥ ३ ॥ मयाणवि जीवलोए
चिंतिज्जंतो न तारिसो अत्थि। रागो विलीयराहेउ जारिसओ चक्कवायाणं ॥४॥ तत्थ य अगरुयसीसो दरवट्टलसुयचक्कलसरीरो।
आसी य चक्कवाओ गंगागमणाय परिहत्थो ॥५॥ अणुहरयलायण्णं अमलियकोरंटपुप्फनियरस्स। सो कमणचलणमुण्डा नीलुप्पल-

१ अ० होह। २ अ० अंगा। ३ अ० जं पग०। ४ अ० पिउणा।

पत्तमीसस्स ॥ ६ ॥ आमरणंतनिरंतरसमरसपेम्मगुणनिगुतो। वम्मो सउणनावसो तावमण्वे चिरनट्ठरोसो उ ॥ ७ ॥ केतवग्ग-
पवखउ जियज्झउ सोक्खक्खेत्तु अक्खं मइक्खउक्खउणाहियय मह गुणसएहिं ॥८(१)॥ साहं जलभसंकायनिम्मिया नेतसिवि-
ज्जुयगमणो। वियरामि तेण सहिया कंठाभरणं सरतडाणं ॥ ९ ॥ भिसिणीकुंकुमसव्वा रायणनेडालिया गिरिनदीणं। पुलिण-
खणजोगरत्ता पियमणुरत्ता वस्सायामि ॥ १० ॥ कण्णरसायणरूएहिं एक्कमेक्कसो न(नि)व्वुइकरेहिं। वारपट्ठा हारएहिं रेमिमो मण-
हरेहिं ॥११॥ अण्णोण्णमणुव्वयामो अण्णोण्णस्सरइं अणुकरेमो। अण्णोण्णसमणुरत्ता अण्णोण्णं नेच्छिमो मोत्तुं ॥१२॥ इय रै[3]ण-
कामक [4]अणुत्ताणाहिं दोण्हं पि य(ए)क्कमेक्कंति। वड्ढइ विलियविरहिउ निकामउ[5]कमो ॥१३(१)॥ अण्णनईसु य बहुसो पउमसरेसु
य मणाभिरामेसु। पुलिणेसु वप्पिणेसु य एवं रमिमो मणहरेसु ॥१४॥ अह अण्णया कयाइ नाणासउणगणनिहुणमज्झगयं। भागी-
रहिजलपट्टे रमिमो मणिकोट्टिमगिहंमि ॥१५॥ एयंमि देसकाले एकल्लो तरच्छ मज्जिउं एइ। हत्थी मयवसवसं पिसुणो खरायव-
तवियसरीरो ॥ १६ ॥ रायसिरिचंचलेहि य दुंदुहिगंभीरमहुरसद्देहिं। कण्णेहिं सुइयंतो अंसेसु समावडन्तेसु ॥ १७ ॥ मेहो व्व
गुलुगुलेन्तो गिरिसिहराकारपीवरसरीरो। मत्तो-पभिण्णु(ण्ण)करडो पंसुहरणपीवरसरीरो ॥ १८ ॥ पुण्णेण सुरभिणा मणहरेण
तस्स मयरासिगंधेणं। वणपायवपुप्फाणं हरिउ गंधसुगंधाणं ॥१९(१)॥ सो वायुवेगविच्छारिएण नवसत्तिवय(ण्ण)सुभगेण मय-
जलपवाहगत्तेण रेणुदेसे य वासेंतो ॥२०॥ रुंदंमि पुलिणजहणंमि सागरवरग्गमहिसीए। मेहलमिव विरयंतो[6] एयगग्गमइं ललि-
यामइ ॥ २१ ॥ तमियसमं परंतो गंगा पुण तस्स तह य भीयव्व। अवसरिउं य पत्ता संपत्थियघोरवीईहि ॥ २२ ॥ पाउण

१ अ० संडाय०। २ अ० रत्ता अणु०। ३ पक्कमेक०। ४ अ० अणुयत्ता०। ५ अ० कामो। ६ अ० वीईहिं।

पाउण तोयं मुक्कं घोरलिएवो वदहंसमुवाइणो तत्थ निवुड्डा सुहावेइ ॥२३(?)॥ हत्थेण विच्छुभंते उदयं चउसु वि दिसासु पट्ठे य
जलकलुससोहणरउ [4]तदहमुस्सेत्तु वासो य ॥ २४ ॥ सहि ! नियहत्थगहियं उदयं धाराहि रेहइ मुयंतो। सिहरग्गउज्झरज्झरउ
व्व तहा य गिरिकूडो ॥ २५ ॥ उस्सवियकरस्स मुहं रेहइ से रत्ततालुं जिब्भोट्ठं। हिंगुलुकागरकंदरं विलं व जव्वंजणगिरिस्स
॥२६॥ उड्डाविया अणेगा सउणा अम्हे य मज्जमाणेण। [5]वाहंतेण जलन्नं बहुसा घोट्टं करंतेणं ॥२७॥ उवरिं पि हिवेमाणो न मुए-
मोतिविभयं दुयग्गाविलेण। उड्डाविया संता सो मज्जिय सिघाउ उत्तरिमा ॥२८(?)॥ अप्पणो कमेण करामो य जावियनिव्वाहो
वाहो य तहिं अणुप्पत्तो ॥२९॥ नवजोव्वणसंपुण्णो आरण्णयपुप्फमुण्डकयमालो। को[यव]यंडकण्डहत्थो से कालदंडो जमो चेव
॥ ३० ॥ पाएहिं समुखुण्णुयसमावडियवग्घविसमनक्खेहिं। हिउक्कुडयड्डियविसमंगुलीहिं अणुवाहणपएहि ॥ ३१(?) ॥ उच्चतरे
मेसोरु संखित्त(कडी)सुविच्छयउरस्सो। कोयंडविकत्थणवावडाहिं कढिणाहिं वाहाहिं ॥ ३२ ॥ आयंच(व)रूढमंसू रुग्गमुहोत्था-
रपिंगलो रोद्दो। फुडियग्गकविलकुवियएलं च [6]वाहाल महक्खं च ॥ ३३ ॥ वायायवोपहयदन्तनीलफरुसच्छवी असुरभागी।
सावयकुलंतकालो कालो व्व उवत्थिओ पेक्ख ॥ ३४ ॥ अंसावमत्ततुम्बो नियंसिओ वग्घचम्मयघोरं। कज्जलमसिचित्तलियस्स
सरिसयं पीयलपडस्स ॥३५॥ दट्ठूण तं गयवरं सो वाहो हविदुग्गमादसो घोरं। कंचि उवगओ नइतडरूढं महारुक्खं ॥३६(?)॥
तिरिच्छिच्छिये छिरो सो अंसयसंनिहियकोयंडो। पउणं कुणइ हयासो चेण(व) हत्थिविणासणं कण्डं ॥ ३७ ॥ तो तेणं गहेऊण
वाणं कोयंडजीवजुत्तेण। हत्थियस्स पेसियं तं जीवियस्स विदारणं कंडं ॥३८॥ ततो य अइच्छंतो कालहमुतेग महयरो मज्झं।

१ अ० लिण्णो। २ अ० मुवहणो। ३ अ० भंतो। ४ अ० तं। ५ अ० रवाहंतेग। ६ अ० वाला।

कण्डेण कडीभाए विद्धो समए कय तस्स ॥ ३९ ॥ गाढप्पहारा चदणविमोहिओ नट्ठगमणचेट्ठो उ । उदगंमि मुक्कपक्खा हयणसमं महं पडिओ ॥ ४० ॥ दट्ठूण सस्सल्लं तं पढमिल्लुयमणुइएण दुक्खेण । सागरु रमवायंती अहमवि पडिमुच्छिया पडिया ॥४१॥ पच्चागया मुहुत्तेण कहवि सोगाउला विलवमाणा । वाहभरपूरियच्छी अच्छामि पियं उवेक्खंती ॥४२॥ कडिभायलग्गकण्डविच्छारियसुक्कपडियपक्खउडं । वायपणोल्लियरुग्गं पउममिव समालयं पडियं ॥ ४३ ॥ लक्खाए संपुण्णं पिव जलउल्लयकणयकलसयं । पस्सामि य पडणोलियसामागलियलोहियं साह ॥४४(?)॥ चंदणरसपरिसिसं असोयपुप्फोवयारनियक्खं । पस्सामि नियंयलोहियकुहियसरीरे सहयरं तं ॥ ४५(?) ॥ पडिओ वि रेहए सो जलपरंतगिकिंसुयसुवण्णो । पत्थियणन्त परंगिउ व्व सूरो नित्तुट्टत्तो वीहेमि य ॥ ४६ ॥ तं कंडं तुण्डेण कड्ढियं पिययमस्स सल्लंमि । हड्डिय ईसह वियणदोमा मरेज्जन्ति ॥ ४७(?) ॥ तअंसु दुहिए त्थिय (?) अवयासेऊण पक्खहत्थेहिं । हा हा कंत ! भणंती सुहणलापमिसे समुद्दी ॥ ४८ ॥ वियणवियासियतुण्डं परियत्तच्छं निसट्ठसव्वंगं । पस्सामि तं पिययमं कण्डहावियप्पाणम ॥ ४९(?) ॥ तमहं सकज्जसंमूढयाए तेण य सहावपेम्मेण । पीइपरंपरगाढं मयं पि जियइ त्ति मण्णेमि ॥५०॥ नाऊण तं विवण्णं सहस्सागडदुस्सहेण सोएण । पम्मुच्छिया विसण्णा कहेण्विएहिंडि लद्धसण्णा या ॥५१॥ लुंचामि अग्गपक्खे नियए तुंडेण दुक्खसंतत्ता । तस्स य जाममि पक्खे पक्खहियतं समवगूहं(ढं) ॥५२॥ उड्डेंन्ती उल्लेंती तं च मयं सव्वओ अणुपडेंती । सहि ! हिययविलवणाइं इमाणि कलुणाणि सोयामि ॥५३॥ परिसिरिविणासिणा निग्घिणेण हा केण एव से भिन्नो । सयेरसहिलातिलओ चक्कायमच्छइमो इफुसिउ ॥ ५४ ॥ महिलासोक्खविवयणं

१ अ० इमह ।

सोगुस्सेहकरणअणावेक्खं। वेहत्थं(व्वं) केण महं सीमारहियं इमं दिण्णं ॥५५॥ [तु]तुह नाह ! विप्पओगुट्ठिएण अणुसोहइ व्व धूमेण। चिन्तापसंगजाल(ले)ण सो अग्गिणा डज्झं ॥५६॥ तुह दंसणपरिचत्ता पउमसरेसु पि रयं न लभामि। भिसिणीपत्तंतरियं रूवमिणं ते अपस्संती ॥ ५७ ॥ तत्थ वि खणंतरग जइ मे दिट्ठि विंज्झयतरं माणन्तो। भिसिणीपत्तंतरिओ देसंतरिओ (अ)ज्ज मे आसि ॥५८(१)॥ किं पुण देह[2]चरि मज्झ अदंसणं तुमे पत्ते। पियविप्पयोगमईयं होइ उ निरंतरं दुक्खं ॥५९॥ अह एइ सो वण-यरो तं विद्धुं दट्ठूण सहयरं मज्झ। हा ह त्ति करेमाणो तंमि गयवरे परिमियंतो ॥६०॥ हत्थे वि निद्धुणंतो सो वाहो अइसोय-संवाहो। तं आगओ य पदेसं जत्थ मओ सो पिययमो ॥६१॥ पियजीवियनिक्कालं त(तं) महं कालमित्र बीहणयरूवं। दट्ठूण भयउव्विग्गा आया सज्झं ति उड्डीण्णा ॥६२॥ तो तेण चक्कवाओ गहिओ कंडं च उद्धियं तत्थ। पुलिणंमि य निक्खित्तो मउ त्ति अणुकंपमाणेण ॥ ६३ ॥ निक्खिवि जण(खणं) पिययमं ससिकरधवलंमि पुलिणमज्झंमि। तो मग्गिउं पयत्तो कट्ठे नियडे वर-नदीणं ॥६४॥ खणंतरेण सो एइ वणयरो दारुए गहेऊणं। तेणंतरेण अहमवि पियस्स पासं समल्लीणा ॥६५॥ हा नाह ! अप-च्छिमं दंसणयं न इमं ति विलवामि। अज्ज महुत्तेण होहिसि जह दुल्लहो नाह तो तं दवस्स ॥६६(१)॥ सो एइ वणयरो दारुए गहेऊणं मज्झ पियस्स समीवं तो (अहं) पुणो उज्झत्ति उड्डीणा॥ ६७ ॥ दट्ठूण दारुमंती दारुयहत्थं तयं विचिंतेमि। अरहइ एस हयासो त्था [3]पउलेहिइ पियं मा मे ॥ ६८(?) ॥ एयं विचिंतयंती हियएण बहुणि दुक्खसंतत्ता। पक्खे वि निद्धुणंती पियय-मउवरिं परिभमामि ॥६९॥ तेण पच्छाइओ सो तेहिं पिययमो दारुएहिं सव्वेहिं। घणुयं च मकंडं [4]दोद्दियं च पासे ठवेऊणं ॥७०॥

१. अ० विसयंतर०। २ अ० चरियं०। ३ फ० उपउले०। ४ दतिः, चर्मनिष्पन्नभाजनविशेषः।

सरसंधणजोगेण उत्तट्ठिओ अरणिसंभवो अग्गी। सग्गोएत्ति [2]संसग्गे घोसेमाणेण नाए(हे)ण ॥ ७१ ॥ दट्ठूण तेयं अग्गिं सधूमं जालुज्जलं पियस्सुवरिं। अइरेगं(ग)तरं [3]वणंवणदवेण सोएण [4]उद्वियाहं ॥७२॥ अत्ताणं अत्ताणं कयंतविउत्ता दुक्खसंतत्ता। रोयामि विलवमाणी हियएण पियं इमं वेत्ती ॥ ७३ ॥ सरसमिलवाविवप्पिणं तलायजलहिएवाणा समुइउतं भरणमणं अणुइयमिणं किह सहिहिसि दारुणअग्गिं ॥७४॥ वाउवलवचलाणछि पजोलामांसालुज्जलेण अणलेण। कंत ! तुमे डज्झन्ते डज्झंति मज्झ अंगाइं ॥७५॥ तुट्ठो होउ कयंतो जणस्स सुहदुक्खतत्तितछिच्छो। जेण पियसंपओगो काऊण विहाडिओ मज्झं ॥७६॥ लोहमयं मे हियेयं अरहइ दुक्खस्स भायणं मण्णे। जं तुज्झ इमं वसणं दट्ठूण न [5]कुट्टयंती हा ॥७७(१)॥ सेउ(यं) हुंतं पि य पासगयाए वि सहिउं अग्गिं ! न य मे वरं विसहिउं इट्ठविओगुट्ठियं दुक्खं ॥ ७८ ॥ एवं विलवंतीए महिलत्तणसाहसेग मे जाया। सोगाय(इ)रेगपरिपेल्लिया पसरियव्वए बुद्धी ॥७९(१)॥ अवयरिऊण य तो हं पियंगसंसग्गिसीयलअग्गिं। हियएणं पुव्वगया साहं पच्छा सरीरेणं ॥८०॥ तो पिययमसंसग्गिअग्गिं नियकंठकुंकुमसवण्णं। अइवरयामि समास सोया असोयगुंत्थमहु ! ॥ ८१(१) ॥ परिव्वा गुरुगुरुस्स-दिंतेण अग्गिणा कणगपिंगलसिहेण। डज्झतं पि सरीरं पियदुक्खत्ता न वेदेमि ॥ ८२ ॥ तत्थ वि पिएण समयं सारसिए ! निहणमुवगयाए य। सोयग्गिजालसंदीविएण ते अग्गिणा दड्ढा ॥ ८३ ॥ एवं साहंतीए पिययममरणं च अप्पणो तह य। दुक्खे-णुप्पण्णेणं घरिणि ! अहं मुच्छिया घडिया ॥ ८४ ॥ पच्छागयपाणा पुणो [7]संखुहिअमणहियया हि सणिय पवरे घउहर वेमि

---

१ अ० उट्ठविओ। २ अ० ससद्दो। ३ अ० वणवण०। ४ अ० तवियाइं। ५ कुट्टियंति। ६ अ० गुंज्झे। ७ अ० खिसंखुइ०

सारसियं ॥८५॥ तत्थ मयाहं संती इमंमि कोसंबियनयरिव्वंगे। सव्वगुणसंपदे उवण्णा सिद्धिगेहंसि ॥८६॥ एते य जलतरंगे रहं रसेरिनामए सरयंगे। दट्ठूण उड्डिये मे वयंसि! उक्कंतओ तिव्वो ॥८७॥ चक्कायजुयलपेच्छणपरिरत्तमणाए तत्थ सयराहं। सो मज्झ चक्कवाओ हियतलयं समोइण्णो ॥ ८८ ॥ संभरिया य वयंसी! गुणरुइया चक्कवायजाई मे। सव्वा जहाणुहूया जा ते कहिया मए एसा ॥ ८९ ॥ पियविप्पओगकलुणं सरियव्वयकारणं महं एयं। सव्वं जहाणुभूयं से कहियं समासेण ॥९०॥ मह जीविएणं तं सावियासि मा कस्सई परिकहेज्जा। एयं तेण सहाहं जा ताव मिलेमि कंतेणं ॥९१॥ जह मे होज्ज कहं ची तेण सह समागमो इहं लोए। तो नवरि माणुसे हं वयंसि! भोए अभिलसेज्जा ॥९२॥ अंमा पिया य विस्सासिया अहं सुरयसोक्खलोहिल्ली। सत्तवरिसाणि सुंदरि! ते(त)ल्लिच्छाहं पडिच्छासि ॥९३॥ अहवा वितत्तं पक्खं वयंसि! हियधरवाससंतियं मज्झं। जिणसत्थ-वाहपयंतो(ते) मोक्खपहं पव्वज्जामि ॥९४॥ तह य पुणो तह काहं जह हं पियविप्पओगसंबंधं। संसारपाससुलहं पुणो वि दुक्खं न पावेमि ॥९५॥ काहं समणत्तणयं अव्वाबाहसुपव्वयारुहणं। जम्मणमरणाईणं वियरेगं सव्वदुक्खाणं ॥ ९६ ॥ एवं सिणेहवस-अहिय पेम्मरत्ताए तत्थ मे घरिणि!। कहइत्तु चेडियाए वि भाविओ चेव मे सोगो ॥९७॥ सोऊण य सारसिया एव वच्छल्ल-सावसिउहियया। मे दुक्खसोगसंतप्पणेण रुइरा सुइरं पि ॥९८॥ भणइ य मं रोयंती हा जंह से हियया सासठ्वीथारं (१)। पिय-विप्पओगमइयं दुक्खं सामिणि! इमं विइयं ॥ ९९ ॥ एए पुव्वकयाणं कम्माणं नियपावरुक्खाणं। कालपरिणमे परकी(परि) हवंति कडूया फलविवागा ॥ ४००॥ सामिणि! मुयसु विसाया(यं) इहंपि ते देवप्पसाएणं। चिरपरिचिएण होही तेण सहसमा-

१ अ० नयरिय०।

गमो भीरु ! ॥१॥ इय हं तीय सकारणपिययमवयणोप्पियसुहेहिं तहुहेहिं[1] अणुणीय वज्ञ वच्छविया उदएण पमज्जिया(अं)सुया ॥ २(१) ॥ चेडीए समं कयलीहराहिं उवनिग्गया गया अहयं । जत्थ य अम्मापुरओ ललइ य सो परियणो घरिणि ! ॥ ३ ॥ अह मज्जणमंडणविरयणाहिं वहुवावडं तहिं अम्मं । वावीतडोवविट्ठं दट्ठूण अहं उवगय त्ति ॥ ४ ॥ उवोयबिंदु अंजणविसेस-उरुणनयणउव्विग्गं । दट्ठूण निप्पभं मे पभायचंदोवमं वयणं ॥ ५ ॥ अम्मा भणइ विसण्णा किं पुत्ता ! आरामहिंडणसमेण । जाया सि विगयसोभा उप्पलमाला मिलायव्वा ॥ ६ ॥ पियविप्पओगदुक्खा इमा अहं सज्जाणविगयसव्वा । अंसुजलभरियच्छी भणामि दुक्खेइ मे सीसं ॥७॥ तो पुत्त ! जाहि नयरिं न समत्था हं पयं पि दाउं जे । दुक्खस्स जो निहाणं जरो य तुरियं अभि-लसन्ति ॥८॥ एयं सुणेदुवयणं[2] सुविसण्णा वच्छला महं माया । भणई य निव्वुयाहं पुत्तय ! जह होसि तहा होउ ॥९॥ अहमवि नयरिमतीयं कहं तुमं दुक्खियं विमुंचामि । एणो जत्थायत्ता कुलस्स सव्वस्स मे वालो ॥१०॥ इय भा(भ)णिऊण अम्मा धूय-सिणेहाणुरागरत्ता य । सयणिज्जपवाहाणं सो जोत्तावेइ य हंगमाणं ॥ ११ ॥ चेइय(या) ता महिलाओ सव्वा मज्जियपसाहिया जिमिया । एज्जाह देहकाले अहयं नगरिं गमिस्सामि ॥१२॥ किं चि महं कायव्वं सु(तु)रियं होइ य निरुस्सुया त्तु(तु)ज्झे । एवं भणि निंदियत्थं ताओ समयं अहिरुहेइ ॥१३॥ विलयाजणस्स विग्घो मा होही उववणंमि यव्वो । तो नयरिपवेसणकारणं पि अम्मा न साहेइ ॥१४॥ आरक्खियमयहरए वरिसवरे तत्थ वावडे पुरिसे । काऊण ससंदं सव्वे नियथाभिगारेसु ॥१५॥ अप्पपरिवार-सहिया समं मए कुसलपरियणसमग्गा । जाणेण तेण तुरियं अह नयरिं उवागया अम्मा ॥ १६ ॥ भवणवरं सीसतूलिं संजुत्तो

१ अ० तहुप्हिं । २ अ० सुणेवुनेयणं ।

तत्थ भिमढंमि निसण्णा। कयमुत्ताहारउल्लाणं घित्तूण कंठहारो ॥ १७ ॥ नियत्तं विवाओ तह य कं विण्णय कण्णाण कुंडलजुयं देसीय करंडए तविया। तनया ससीसं सत्थं न य इच्छइ अच्छिउं तत्थ ॥१८-१९(?)॥ जस्स कएण गयाहं उज्जाणं सरसीव जाउ त्ति। सो सत्तिवण्णरुक्खो दिट्ठो कुसुमेहि संछण्णो ॥२०॥ महिलाजणस्स उ विग्घो मा होज्जा उववणंमि रमिउं ति। आगमण कारणं तो न मए सत्ता उवकहियं(उं) ॥ २१ ॥ एवं निसम्म वयणं संभंतो अहियदुक्खिओ ताओ। अइरेयबद्धनेहेण पुत्तेहिंतो महं उवरि ॥२२॥ अम्माकहिए नायंमि आणीओ नयविहण्णुओ वेज्जो। विज्जागुणेण जो नयरे सयले विक्खायकित्तीओ ॥२३॥ उत्तमकुलप्पसूओ गंभीरो सीलपव्वयसमिद्धो। सुहहत्थो सिवहत्थो लहुहत्थो सत्थकुसलो य ॥२४॥ सो सव्ववाहिलक्खणनियाण-निग्गहपओगविहिकुसलो। पुच्छइ सुहासणत्थो विवरिअत्थं स मं तत्थं ॥२५॥ किं ते बाहइ बलियं जरो य सिरवेयणा य तं साह। एत्तियं तं वेलं जाते सव्वं पणासेमि ॥ २६(?) ॥ केरिसओ आहारो कल्लं आसी य अवि य ते अजिण्णं। निद्दावणय नयसामुद्दा[1] कह ते रत्ती गता अज्जं ॥२७॥ कहिओ मे आहारो सारसियाय निसाय पज्जंतो। उववणे गमणय महं जाइस्सरणं विणा घरिणि ॥ २८ ॥ ददठुण पुच्छिऊण य आलोक्खेउं ममं च गहिय वेज्जो। मो जंपिउं पवत्तो सत्थमवत्था इमा कण्णा [एवं] ॥२९(?)॥ लोय जिमियमेत्तो होइ जरो सिंमिओ मुणेयव्वो। पित्तं जरो जरंतो जिण्णंते वाइओ होज्जा ॥३०॥ एतेसु तिसु वि कालेसु हवइ सो सण्णिवाइओ होइ। तस्स वि य पवलसेसो बहुया दोसा मुणेयव्वा ॥ ३१ ॥ दोसा अहवा तिण्णी एत्तो किर लक्खणाणि सयराहं। दीसंति जत्थ सो सन्निवायजरओ मुणेयव्वो ॥३२॥ दंडकसपत्थरपहारदुमपडणपेल्लणादीहि संलवइ जो विसेसेण सो उ

१ अ० णयणमुद्दा।

आग(गंतु)ओ जरओ ॥३३॥ एतेसिं एक्कयरं अहयं जं च लक्खणं न पेक्खामि। सत्था हु होह तुज्झे सत्थसरीरा इमा कण्णा ॥३४॥ जाणखोभेण धूया उवत्रणपरिहिं कण्णा किलं जाया। जाणइ(हं) जह त्ति बाला परिस्समभिमं सरीरस्स ॥ ३५ ॥ अहवा चित्तवियारो कोइ एयाए सोगभरजणिओ। तेणुव्विग्गा बाला लक्खिज्जइ नंणाहं एसा ॥३६॥ इय भणिऊण य तहिं अम्मं तायं च हेउजुत्तीहिं। कयगम्माणो भवणाओ नीइ विसज्जिओ वेज्जो ॥३७॥ अहयं पि तत्थ दुहिया सोगभरतत्तहिययदुक्खत्ता। जेमाविया ससवहं अम्माए वरण्हकालंमि ॥३८॥ मज्जणजेमणमंडणपमोयसंभोयत्रइयरं विसेसे। साहंति य विलयाओ उज्जाणाओ नियत्ताओ ॥३९॥ गाय(र)तरंगपरंगियतलंमि सयणंमि अमरणाए। निद्दावुच्छच्छीए किच्छेण अइच्छिया रत्ती ॥४०॥ पुरिससया किर कल्लं ममं वरेउं उवट्ठिया तायं। जे मयणबाणविद्धा दट्ठूण ममं गुरू तेसिं ॥४१॥ ते य किर असरिससे सीलत्रयनियमपोसहगुणेहिं। ललिया वि अच्छइत्ता पडिसिद्धा सेट्ठिणी! सव्वे ॥४२॥ तस्स कहागुणकित्तणपसंगपरिवत्तिओ पुणो बहुसो। अच्छीसु उत्तरिज्जइ पाणियरूवो महं सो उ ॥ ४३ ॥ धणि[1]मणुसंभरंतीए मज्झ तं पुव्वदेहसंबंध। सा कुद्धाए रुट्ठा भोयणसद्धा परद्धामो ॥ ४४ ॥ मज्जामि पसाहेमि य अकारं मात्रि संवतं घरिणि!। गुरुयणपरियणचित्तपरिरक्खणत्था दुहट्टामि ॥४५॥ खणमवि न हु जीवेज्जा तेण विणा तस्स लस(?) परिहीणा। जीवियकल्लोला मे मणोरहमया जइ न होज्ज ॥ ४६ ॥ बाहइ इमं उउचंदो चम्मसहकंडोपक्कमाहि पडणओ। सुहियजणनिव्वुकरो सत्तच्छयगं [2]वियवाओ ॥४७॥ तिमिरपडिमामयागं खणमवि मयणसरहिरायाणं। नवपगिता(वा)इउ जो आवाए वंदप्पमाणाणं ॥ ४८ ॥ कुसुमवणअमय वुट्ठा [3]चत्तरघट्टी पउएसपरिवुड्ढी। तह सीयला वि जोण्हा उण्हा

१ कामाहिडण उ। २ अ० विउवाउ। ३ अ० मंदर०।

विव मे डहइ अंगं ॥४९॥ पंचविहइंदियत्था इट्ठा विसयसुहनिव्वुइकरा मे। ते पिययमेण रहिया घरिणि! सोयं उईरंति ॥५०॥ सव्वमणोरहसंपूरयं वा संकप्पियं मए तत्थ। तस्स समागमहेउं विहियं आयंबिलड्ढमयं ॥ ५१ ॥ सव्वदुहविणासणयं पभवं च सव्वसोक्खाणं। अणुमण्णइ य गुरुयणो तं मज्झ वयं अणुणयंतो ॥ ५२ ॥ आयंबिलवयकरणेण दुब्बलं सयणपरियणो मज्झं। जाणेइ न हु मं जाणइ वम्महसरसोसियतणुं ॥५३॥ इत्तो दुक्खवेदणासंतावियाए मे हिययाए सोगविस्सामो। आलेक्खकम्म-जोग्गो निम्मविओ पट्टओ घरिणि! ॥५४(१)॥ दढपासियमसिणाओ जुत्ताओ(त्तीए) हि दिण्णमाणवज्जाओ। कासिम्हि पट्टियाओ वहुवग्गासण्हवण्णाओ। ५५॥ उभओ तिक्खपग्गाओ अवक्खडा तह पमाणजुत्ताओ। परिसण्हनिद्धलेहा पाणीसु वि उज्जमंतीओ ॥५६॥ ताहि य मे तं लिहियं तम्मि पडे चक्कवायजाईयं। जं मे पिएण सहियाए समणुरूनंमि निरवसेसं ॥५७॥ जह रमियं जह चरियं विद्धो य मओ य सहयरो जह मे। जह खामिओ य वाहेण अणुमया तं जहा अहयं ॥५८॥ तत्थेव मए लिहिया भागी-रहिणोवइड्ढगइमग्गा। गंगा उयहितरंगा रहंगनामाओ लि(वि) विहंगा ॥५९॥ हत्थी व सो(से)यवत्थो वाहजुयाणो य गिहिय-कोयंडो। तत्थ लिहिया मए तो कमेण वड्ढीए चित्तंमि ॥६०॥ पउमसरो य वहुविहा रुक्खकडिल्ला य दारुणा अडवी। कमल-सहस्सा किण्हउउकालसमण्णिया लिहिया ॥ ६१ ॥ अच्छामि य पेच्छंती कुंकुमवण्णं तयं रहंगं च। मह मणरमणं चित्तगयं अण्णणचित्ता हं ॥६२(१) तइया वि दिणे गुणविविहनियमविवेल्लिया गुणपवित्ती आसण्णा कोमुदी रत्ती। लागदाराणि अवंगु-पाणिमाघाय घोसणा वत्ता ॥६३॥ धम्मोव गु(सु)हकरणी णिण्हयकरणी य अहम्मस्स। उववसे दाणमइयं वदाणि संघस्स तेण

१ ख० वग्गा।

तत्थ ॥ ६४ ॥ जणो कुणइ विहिनिप्पकंपं दियभोयविमाणसामाणं ॥६५(?)॥ कोमुइपुण्णिमदिवसो जे आओ परिणीकामेण।
संपत्तो धम्मस्स कारवणओ दियजणदोगच्चभासणओ ॥६६(?)॥ अम्मापितीहि सहिया चाउम्मासाइयारसोहणयं। खमाणं पडि-
क्कमणं पारणं च अहयं पियेच्छीयं ॥६७(?)॥ हम्मियतलउलोयणगया य पुव्वावरण्हकालंमि। पलोएमि पुरवरिं सग्गविमाणोवमं
सिरियं ॥६८॥ पेच्छामि दुद्धधवले विण्णाणियसुकयचित्तियक्खंभे। गगणतलमणुलिहिते विमाणपडिरूवए भवणे ॥६९॥ वर-
भवणपडिद्दारट्ठिया य कणयमयभरियभिंगारा। घोसंति दाणवइणं वरवरियं दाणकयसद्धा ॥७०॥ कणगकण्णागोलक्खदूमभूमी
किमिच्छगपयाणो। सयणासणजाणाणि य असणाणि य जणो तहिं देइ ॥७१॥ ताओ अमाए समं चेइयसक्कारणं करेइ जणो।
विविहगुणजोगजुत्तेसु देइ साहूसु दाणाइं ॥ ७२ ॥ नवकोडीपरिसुद्धं उग्गमदोसेहिं दसहिं विमुक्कं। उप्पायणदोसेहिं च सोलसहिं
वि विवज्जियं च ॥ ७३ ॥ तं वत्थपाणभोयणसयणासणलेणभायणादीयं। देमो अहियं दाणं उवग्गहकरं सुविहियाणं ॥ ७४ ॥
जिणवरघरेसु य पुणो नाणामणिकणयरयणरुप्पाणं। कुणिमोपवादं परस्स लोयमहप्फलं घरिणि! ॥७५॥ दिण्णस्स नत्थि नासो
दाणस्स सुभासुभस्स सव्वत्थ। होइ सुभे पुण पुण्णं होइ अपुण्णं च असुभंमि ॥७६॥ विविहगुणजोगजुत्तेसु विउलतवसंजमो य
ए(ते)सु। दिण्णं फासुयदाणं सद्धासक्कारविणएहिं ॥७७(?)॥ तं सेयं विउलफलं पसवइ तत्तो निरामयं च पुणो। सुकुलंमि समुप्पत्तिं
माणुसभवं सोभणं कुणइ ॥ ७८ ॥ एएण कारणेणं देमो तवनियमदंसणधराणं। पत्तंमि हवइ पत्तदाणं संसारमोक्खकरं ॥७९॥
रायावगारितकरवितहवयणकारिपारदारीसु। होइ पुण अणिट्ठफलं फासुयदाणं पि जं किं चि ॥ ८० ॥ अणुकंपाणा(ए) निमित्तं
वहुयाणं तत्थुवत्थियाणं। समणमाहणकिवि(व)णवणीमगसयाणं दिण्णदाणाइं ॥८१॥ दुरणुचरनियमबहुलो विकिट्ठखवणोप-

वासदाणरुई। अइरेगधम्मसीलो कोमुईदिवसे ऊण (जणो) आसि ॥८२॥ एव य पेच्छामि अहं नाणन्तरे पुरवरीए। संखित्तरस्सि-
जालो सूरो य समोत्थरइ अत्थं ॥ ८३ ॥ पुव्वदिसापियकामिणिपरिभोगकिलंतपंडुरच्छाओ। अवरदिसाविलयाए निवडेइ वच्छ-
त्थले सूरो ॥ ८४ ॥ नहयलहिंडणसंतो निम्मलतवणिज्जरेज्ज(?)भूयाहिं। उयरइ व्व भूमितलं सूरो निययाहिं रस्सीहिं ॥८५॥
सुरंभि य अत्थमिए तिमिरकलं किज्जमाणसामाए। पडिवण्णो जियलोओ सव्वो वि य सामभावेणं ॥८६॥ अम्हं पि पडिहारंमि
रंगपदेसो कओ अणण्णमयो(ग्गो)। भवणकयकण्णसूरो केऊरो रायमग्गस्स ॥ ८७ ॥ तस्से(स्स) य एक्कदेसंमि उद्धिओ वेइ-
यापरिक्खित्तो। कंबलरयणवियाणो सो मज्झ पट्टओ घरिणि ! ॥८८॥ तत्थ उवयारकारी विस्सासनिही सिणेहभायणं मे। पिययम-
मग्गणपणिही चित्तपट्टे चेडिया ठविया ॥८९॥ महुरपडिपुण्णपत्थुयसाइसयारसियवयणभावण्णू। घरिणि ! सारसिया सा भणिया
य मए इमं वयणं ॥९०॥ आयारिंगियभावेहि जाणसे तं परस्स हियगयं। मह जीविय व्व पत्थेहि य पत्थं तेइसं होउ ॥९१॥
जइ होही आयाओ पिओ महं सो इह पुरवरीए। दट्ठूण ते पडमिणं सरिही पोराणियं जाइं ॥९२॥ जं जीए सह पियाए जत्थ
णुभूयं सुहं च दुक्खं च। तं तीए विप्पओगे दट्ठूण(णु)कंठिओ होइ ॥ ९३ । सूएइ अच्छिरागो जं पिया य मम प्पियं च
लोयंमि। पुरिसस्स अणुनिव्वरियं हियया(यं) निगूढं पि ॥९४॥ रुद्दस्स खरा दिट्ठी विसालधवला (य) पसण्णचित्तस्स। विय-
लियस्स सनियत्ता मज्झत्था य वीयरायस्स ॥९५॥ परवसणदरिसणेण वि साणुक्कोसो जणो हवइ दीणो। अणुभूयपच्चक्खो विहड्डिओ
भोगसल्लेणा ॥९६॥ इणमो लोए वि छइ पोराणियं संभरेतु कीर जाइं। मुच्छं××× सुट्ठु वि जो दारुणो होइ ॥ ९७ ॥ सो पुण

१ अ० पोराणिं।

समावच्छलमिउहियओ अप्पणो अणुभवित्ता। पडिसंभावियदुक्खो दट्ठूण इमं गच्छिहिइ मुच्छं ॥९८॥आवडियसोगहियओ किलिण्णनयणो य होहिई सत्थो। तत्ताणुगमणतुरिओ पुच्छिहही इमस्स कत्तारं ॥९९॥ परलोयविप्पणट्ठं इमं दट्ठूण महं हियनाहं। जाणाहि चक्कवायं तं माणुसजाइमाया यं ॥१००॥ तं नाम वि गुणवण्णरूववेसाईहिं सुपरिण्णायं। काऊण मज्झ कलं साहसु जह ते अहं जीहं(यं) ॥१॥ होही मे तेण समं वयंसि! तो हियसोगनिट्ठवणो। सुरयरइसंपओगो आसंगी कामभोगाणं ॥ २ ॥ जइ न वि हत्थिहिसि सही! तं नाहं मज्झ मंदपुण्णाए। जिणसत्थवाहपहयं तो मोक्खपहं गहिच्छा(स्सा)मि ॥ ३ ॥ सुट्ठु विहीहं कालं निरत्थयं तस्स जीवियं होइ। जं च पियविप्पओगे जं च विणा धम्मचरणेणं ॥४॥ पियसमसमागमउस्सुयाए अप्पाहिया मए एव। घरिणि! सा सारसिया पडयं घेत्तूण गच्छती ॥५॥ सूरंमि य अत्थमिए तिमिरकलं किज्जमाणसामाए। तत्थ य तं वेलमहं पोसहसालं गया घरिणि! ॥६॥ अम्मापिऊहिं समं अरहंते सुविहिए य नमिऊणं। [2]देसियचाउम्मासियपडिक्कमणयं पडिकम्मित्ता ॥ ७ ॥ भूमिसयणा(ण)निसण्णा य मज्झ सयणस्स पासओ घरिणि!। जिणवयवाओ चित्तं दिव्वोसहिदेवरुक्खचिंचइयं (?) ॥८॥ गयणतलविचरमहयं तुंगसिहरं गिरिरम्मं ॥ ९(?) ॥ सुमिणंमि किर गया हं तस्स य पव्वरसिहरं समारूढा। तत्थय पडिबुद्धा हं दाही किं मे फलं सुमिणो ॥ १० ॥ तो भणइ तत्थ ताओ जह दिट्ठं सुमिणसत्थंमि। धण्णो मंगलो पुट्ठिदो य एसो य ते सुमिणो ॥११(?)॥ लाभालाभं दुक्खं सुहं च सरणं च जीवियं जं वा। उक्कुसइ अंतरप्पा सुमिणे नरनारिगत्थस्स ॥ १२ ॥ आमिसं मच्छा अहुच्छेओ य सरुहिरो य वणो। रुंदाणि कंदियाणि य आलित्तो जोयविद्धा ॥१३(?)॥ गयवसहभवणपव्वयखीर-

---

१ संक्षिप्ता। २ दैवसिकेति।

दुमाणं च आरुहणयाइं। सागरनदिसंतरणं च जणे दुक्खप्पमोक्खए ॥१४(१)॥ पुंणामयस्स लाभे लाभो पुण्णामयस्स दव्वस्स।
तस्सेवं विणासंमि विणासो पुंणामधेयस्स ॥ १५ ॥ थीनामयस्स लाभे लाभो थीनामयस्स दव्वस्स। तस्सेवं विणासंमि विणासो
थीनामधेयस्स ॥ १६ ॥ जं जेण पावियव्वं पुव्वकयं सुंदरं च पावं वा। तं सुमिणदरिसणेण उ अप्पा सूएइ सव्वस्स ॥ १७ ॥
पाओसिओ उ सुमिणो छम्मासा अड्ढरत्तिओ तिण्णि। गोसग्गिओ दिवड्ढं आमण्णफलो पभायंमि ॥ १८ ॥ [3]निव्वित्तस्स सुह-
निव्वुयस्स सुत्तस्स जे भवे सुमिणा। ते सफला नायव्वा सेसा सफला वा अफला वा ॥१९॥ पव्वयसिहरारुहणो उत्तमगुणरूव-
संपउत्तस्स। कण्णाए पइलाभो सेसस्स जणस्स धणलाभो ॥ २० ॥ मत्ताहब्भंतरओ होही ते पुत्ति! पहरिसो विउलो। रोत्तव्वयं
च होही विण्णायं तव्विओगम्मि ॥ २१ ॥ चिंतेमि अण्णपुरिसं जइ लहिहं जीविउं न इच्छामि। तेण वि चिंतिएण विणा
को लाभो मज्झ इह भोए ॥ २२ ॥ इह मे चिंता जाया नवरि य गोवामि गुरूमगासंमि। हियगयं च रहस्सं मा होज्ज य
पासियमिहंति ॥२३॥ ता ताव अहं पाणा धरेमि जा सा न एइ सारसिया। तीसे सोऊण तहा ताहे अप्पक्खमं का(हं) (१)॥२४॥
ताएण य अंबाए अभिनंदिया पूइया अहं तत्थ। भूमिसयणाहिंतो उट्ठिया नमिय सिद्धाणं ॥ २५(१) ॥ तत्थाऽऽलोइय निंदिय
राईए संभवं अतीयारा××× ॥२६॥ विच्छलियययायकरयलमुहे य गुरू वंदणंमि कए सागरसमं समचित्तं ॥२७(१)॥ मणिकंचण-
रयणमंडियमुदारं। हम्मियतलमारूढा परियणरहिया तहिं घरिणि! ॥ २८(१) ॥ वेजयाणि विचिंतेंती एवमहं तत्थ संठिया
घरिणि!। हिदएण उव्वहंती तं चक्कायं अण्णण्णमणा ॥ २९ ॥ तो पव्वकालपभावा निच्चं आयंत्र (१) विपुलो केसुयकुसुमवण्णो

१ प्रादोषिकः। २ गोसर्गिकः=प्रातःकालसंबन्धी। ३ सुप्तोत्थितस्य।

सहस्सरस्सी जगपदीवो ॥३०॥ उइओ य [1]विलिपत्तो लहइव कुंकुमेण जियलोए। पउमागरपडिबोहणकयवावारुद्धुरो सूरो ॥३१॥ भाविसिणेहमइयाए तत्थ दिट्ठीए मं पियं तिव्वसे फलपरिउसहासन्नमुहपउता महुरो ॥३२(?)॥ वयारमहुरवयणरक्खाणी रइय-करतलामेला। ओवसरिया सारसिया मज्झ सकासं इम मे वा ॥३३(?)॥ सो मेहरहियवितिमिरमरयनिसायरसमत्तमुहसोहा। दिज्जे चिरप्पणट्ठो माणरमाण देसपरमाणा ॥३४(?)॥ आससुसीहोरुं जियभयसत्तट्ठ चाल हरिणच्छी। तेण समयं पमुइया कामं कामस्स पूरेहि ॥३५॥ एव [2]भणंति व मए सहसाणि य वयणमुद्दियहिययाए। तुट्ठाण(ए) समवगूढा अब्भुट्ठिया रोमकूवाए ॥३६॥ भणिया य मए पियसहि! कहं विण्णाओ तए महं। जम्मंतरचक्काओ परियट्टियदेहसंठाणो ॥३७॥ तो भणइ सुणसु सररुहविउद्ध सामिणि द्धगब्भमरिवण्ण व्व जहाणुपुव्वाए सुयणु! जह दंसणं तस्स ॥ ३८ ॥ तुमए वि, अहं सामिणि! कल्लं अवरण्हकालसमयंमि। अप्पाहिया ससवहं पडमं घेत्तूण गच्छंती ॥ ३९ ॥ [3]उड्डुंमि दूमम थंयेरि माणूयपउस्सरीय[4]सितं। चित्तए इयन्ते घरसालाए तेणंतरेण अरविंदनंदणो ॥ ४० ॥ गयणचंदाणा घेत्तूण गतु सामिणि! आलोयं जीवलोयस्स महियनीसंदो वम्महकंदो ॥ ४१ ॥ उमद जुण्हाउ उण्णमइपुण्णचंदो सामिणी!। रत्तिमुहाणन्दो आयामतलाए निम्मलंमि ॥ ४२(?) ॥ पप्फुल्लचन्द पउ[म]मस्सय [5]उच्चलणपप्फंदियस्स जोण्हारउ पकइ। ४३(?)॥ तत्थ वरजाणवाहणसमस्सिया सत्थगहिया नव(व)त्था इड्ढिविलासं(स)पगब्भा रायाणं ते अणुकरेंति ॥४४॥ परपुरिसदिट्ठविमयपरिवज्जिया जाणसंदणगयाओ। पत्थंति रत्तिचारं ईसालुयमंदमहिलाओ ॥४५॥ केइ य पायचारेण तत्थ चारं करंति वरतरुणा। हत्थेसु समालग्गा हिययालग्गाण तरुणाण ॥४६॥ केई य इट्ठगोट्ठियममागमा-

[1] अ० चिलिं। [2] अ० पेव भणिंति। [3] अ० उहामि। [4] अ० मितं। [5] अ० भसलवलण०।

पडंति पाउसमेहा नदीए चउयहिंमंति तीण
तुरमाणसा वद्धा। सावि(मि)णि अविणयपिण्डा छलियं छइल्ला जुयाण ॥ ४७(१) ॥ पडंति पाउसमेहा नदीए चउयहिंमंति तीण
विउलजलवेगा दीसंति। पुरिपत्ता जणवेगा रायमग्गंमि ॥४८॥ पेच्छंति सुहदीहा मडहा पुण उप्फिडंति दट्ठुं ति जे। जणनिवहा
पेल्लिया आरसंति धूला विसे(से)णं ॥ ४९ ॥ रत्तिक्खयं कहेंता चेव मज्झगयज्झामवासणसिहागा। उच्चत्तवत्तिनेहा जोयगसच्छहा
दीवा ॥ ५० ॥ जह जह परिगलइ निसा तह तह निद्दाकलंकियच्छीओ। पेच्छइ जणो वसरिओ पविरलपुरिसो पडो जाओ
॥५१॥ तत्थ जणं पेच्छंती अ०मवि दीनं पडिजमणविलक्खं। अच्छामि तुज्झ सामिणि ! [4]सव्वहुमाणो य ॥ ५२(१)॥ एयंमि
देसकाले अणुकूलवयंसवंदमज्झगओ। कोइ तरुणो सुरूवो आगच्छइ पट्टगं दट्ठुं ॥५३॥ इंदकुंभपीणपइट्ठियसंविप्पसत्थो कुम्मो-
वमाणभिउचलणो। अरविंदचंदकद्दमपसत्थजंघाविरोरूओ ॥ ५४ ॥ कणयसिलायलसमतलविसालमंमलविभ(मि)न्नपिहुवच्छो।
भुयगवइभोगदीहरपीवरथिरबाहुसंघाओ ॥ ५५ ॥ सो बीयचंदभूओ अड(मित्त)यणवयणकुमुए त्ति बोहिंतो। चंदाइरेगपियदंस-
णेण मुहपुण्णचंदेण ॥५६॥ सो निययरूवजोव्वणलायन्नपीणपीवरसिरिओ। सुरयारंभनिमित्तं पत्थिजइ तत्थ तरुणीहिं ॥ ५७ ॥
सा तत्थ नत्थि जुवई मणं(मि) पविट्ठो न होज्ज सो जीसे। सारइयरयणि [5]चिंतिति वितिमिरसमत्तचंदाणणो ॥५८(१) तरुणो
देवेसु आसि णो किर तेयस्सी ताण होज्ज। एक्कयरो इह मो त्ति इमो वण्णिजात बहुजाण(जणा)णं ॥ ५९ ॥ सो पट्टगं उवगओ
पेच्छइ कमपिच्छियव्वकसरीरो। तं चित्तकम्मकरणं पसंसमणो इमं भणइ ॥६०॥ किह सुट्ठु निणपत्थियआसंमाचत्तवित्तरथुभिय।
जलाउ धोयधवलपुलिणा समुद्दकंता इहं लिहिया ॥६१॥ सुदट्ठु कया पउमसरा बहलमकरंदपउमवए(ण)किण्हा दारुगरुक्खा य

१ अ० छइल्ल०। २ अ० द्विमर्ति। ३ दीनपडिय्यगणमिसेणं। ४ आणाए विहियबहुमाणाए। ५ अ० चिंतिमि।

इमा नाणावत्थंतरा अडवी ॥६२॥ सुट्ठु वि सरयाईया हेमंतवसंतगिम्हपज्जंता । नियगुणपुप्फरुया वणेसु य निरूवियारियव्वो ॥६३॥ चक्कायजुवलयमिणं नाणावत्थंतरकयं सुट्ठु । ठाणकविसुद्धिवियडं अवरोप्परनेहसंबद्धं ॥६४॥ सलिलगयं पुलिणगयं गयणयलगयं च पउमिणिगयं च । कोमनिरंतरजोइयसमणुरागं अभिरगतं ॥६५॥ पवररहस्सग्गीवो निव्वकूलो सकलसंरुयसरीरो । सुट्ठु कओ चक्काओ किंसुगनिगरोवमसरीरो ॥ ६६ ॥ सुकुमालतणुग्गीवो अगलियकोरंटनियरसरिवण्णो । रमणमणुयत्तमाणी सुट्ठु कया चक्कवाई वि ॥६७॥ रूवेण रूवि(सूइ)यगुणो सुट्ठु य संभग्गपायवपयपयारी । हत्थी वि इमो लिहिओ जेट्ठपमाणेण माणेण ॥६८॥ उयरमाणो य नदिं मज्जंतो य सलिले जहिच्छाए । मज्जियमेत्तो मत्तो किलिण्णगत्तो य उत्तिण्णो ॥ ६९ ॥ वइसाहठाणट्ठिओ आयण्णायड्ढिएक्कबाणकरो । हत्थिं पत्थेमाणो सुट्ठु वयत्थो कओ वाहो ॥ ७० ॥ इणमो य सरसकेसरसालिकणिमपिंजरुज्जल-सरीरो । विद्धो मुद्धयसउणो कडिदेसे वाहकंडेण ॥७१॥ इणमो य चक्कवाई करणं पइमरणविकवा लिहिया । सालिकणियगरुड्-पडंता उकत्थयमुक्कमव्वंगी ॥७२॥ वाहेण नदीकच्छे को भिज्जंतो इमो य चक्काओ । कयपाणपरिच्चाओ पसेविणामो कओ य सो ॥७३॥ इणमो य कलुणं चक्काई अइगया इहं अग्गिं । पइमग्गं विसोयग्गिपलीविया लिहिया ॥७४॥ चित्तं जरोमणहारिकोमुई-पेच्छणयं सारसव्वस्स । चित्ता [2]सोउग्गम पुण न यावि जाणेज्ज ॥ ७५(?)॥ जं पत्थ सो कोउहलनडिउपुरिसाण दाविजणदाण-चरियं मिणंतं पेच्छिऊण वित्थाण गओ मोहं ॥७६(?)॥ तो पवररज्जुमुक्कोव्व इंदकेऊ सस त्ति सो पडिओ । सयराहं धरणियले पत्थ-रपइरिकसुण्णंमि ॥७७(?)॥ पडिओ चिरेण नाओ तेहिं वयंसेहिं जइ वि आसण्णो । सो चित्तकम्मपेच्छणपसंगवक्खित्तचित्तेहिं

१ अ० वागसुसुनि० । २ अ० से० ।

॥७८॥ तेहि य पणट्ठचेट्ठो उक्खित्तो लेप्पकम्मजक्खो व्व ! नेऊण एगपासे पवायदेसे य तो मुक्को ॥७९॥ दट्ठूण चित्तपट्टं इमो हु पडिओ त्ति जाणियच्छेहिं । अहमवि तत्थेव गया तस्स पडियकारणं णाउं ॥८०॥ हियय च मे पसण्णं सहसा परिओसधरियं तत्थ लाभसुभासुभा (?) संपत्तीए ॥८१(?)॥ जइ निमित्तं अवि नाम चक्कवाओ सो होज्ज इमो त्ति । एवं चिंतेमि अमू खु अणुग्गहिया तो गहवइबालिया होज्जा ॥८२॥ सोगसमुद्दविगाढा अह केण वि पुव्वसुकयकम्मेण । गुणरयणपट्टणमिणं पावेज्ज वरं गय करोरुं ॥८३॥ एव य चिंतेमि अहं सो य समस्सासिओ वयंसेहिं । वाहपरिरुद्धकंठो कलुणपरुण्णो इमं भणइ ॥ ८४ ॥ हा मज्झ य मयणसरदीविए रुइरकुंकुमसवण्णे ! । सुरयंपिए सहयरि ! तं कत्थत्थसि ॥८५(?)॥ निद्धकसिणच्छि ! गंगातरंगरंगिणी चक्काई मज्झ पेमामंजूसे विहणंगाणुद्धरि नगुण पडाईए कहं सुयणु ! मज्झं निच्चबहुमए हा मज्झ कए इह मया सि ॥८६(?)॥ सो एवं विलवमाणो सुहुहं[3] तुमे विहूणो बराहा मि अणुयत्तण(णं) पत्तट्ठे पेमगुणपडाइए कहं सुयणु ! मज्झं निच्चं बहुमए ॥८७(?)॥ हा मज्झ कए इह मया सि सो एव विलवमाणो अंसुकिलिण्णवयणो । विगयलज्जो दुक्खाहिं चत्तनिययमव्वंमसच्चं ॥ ८८ ॥ गोहो कट्ठ किं मुल्लो सि जंपमाणेहिं तेहिं मित्तेहिं । मा एरिसाणि जए(भण) त्ति भणिय नित्तज्जिओ भणइ ॥८९॥ तो मित्ता ! न वि मुल्लो किं खु पभवसि त्ति जेहिं सो भणिओ । ते भणइ एह सुणह हय(हियै) धरह रहस्सं इमं मज्झं ॥९०॥ जं चक्कवयसिंगार पगरणं एत्थ पट्टए लिहियं । तं चक्कवायजाइगएण सव्वं मए पत्तं ॥ ९१ ॥ कह ते एयं पत्तं ति पुच्छिओ तेहिं पियवयंसेहिं । जाईसरो त्ति विम्हियमुहेहि समुहनिविट्ठहिट्ठेहिं ॥९२(?)॥ जं ते मह कहियं तं सो अणुभूयमप्पणो तेसिं । साहीयं रोयमाणो ते

१ अ० पडिरुद्ध० । २ अ० अंसु० । ३ अ० घस्सयमघंम० ।

चेव गुणे दिकत्थेंतो ॥९३॥ तइया य वाहकण्डप्पहारपडिसिद्धजीविओ संतो। तीसे नवरि नयाणं जय वा चक्कवाईण ॥९४॥ दट्टूण चित्तपट्टं ममं अणुगयं तहिं सिणेहेण। सोगो हिययवणदवो सुदट्ठुतरं मे समुज्ञलिओ ॥९५॥ तो रागवणसमुट्ठिएण पियविप्पओगकलुणेण। दुक्खेण भरियमणो क्रिह व नयाणा तहिं पडिओ ॥९६॥ एयं जहाणुभूयं सव्वं कहियं मए समासेणं। चित्तालोयणसंभारिएण भारियं दुक्खं आरूढोमि ॥९७॥ पइण्णा[न] मए अण्णमहिलामाणं पि पत्थियव्वा(व्वे) तीसे अणुपालणकारणकएण ॥९८(१)॥ जइ मे कहिं चि वि होज्जा तीए सह समागमो वरतणूए। तो नवरि कामभोगे माणुस्से हं अभिलसेज्जा ॥९९॥ पुव्वह अवेहा वच्चहा केण इमो चित्तपट्टओ लिहिओ। नूण पत्थपत्तित्ता होही तीसे न संदेहो ॥६००॥ सयमप्पणो वा लिहिय लत्थस्स व देसिय इमं तीए। जाणामि अभिण्णाणेहिं न लिहेज्ज तं असोजपुव्वं ॥१(१)॥ अणुभूयं तीए समं मे तया सउणभावे तं। न हु वए(जाणे)ज्ज अण्णो लिहिउं तीए विणावस्सं ॥२॥ एयं सोऊण अहं सुन्दरि! उमक्रियामि चित्तपडं। होही हु पुच्छियव्वं इतो सि कहेहामि ॥३(१)॥ देवी उत्थयमार्णासेउवाय तत्थ वावडा अच्छाहिं। पलोयंति तत्तो परिपुच्छगं इंतं ॥ ४(१) ॥ ता आगओ ससंभंतलोयणो पुच्छिया अहं तेणा। लिहिऊण चित्तपट्टं नगरी विम्हाविया केण ॥ ५ ॥ तं बेमि सेट्ठिकण्णा तरंगवइय त्ति नामओ भद्दा। तीए अभिप्पायकयं न य किर अलियं इमं लिहियं ॥६॥ सो एव गहियपरमत्थवित्थरो तस्स चित्तकम्मस्स। तत्थेव पडिनियत्तो जत्थत्थि सो तुहं नाहो ॥७॥ अणुमग्गतो गयाहं तस्स य तो तत्थ एगया संति। अच्छामि अणण्णमणा वयणे तेसिं निसामेंती ॥ ८ ॥ तो भणइ तत्थ गंतु तरुणो हासुस्सुओ उवहसंतो। मा भाहि पउमदेवय! वालाय तुट्ठा हि ते गोरी ॥९॥ सेट्ठिस्स उसभसेणस्स बालिया नामओ तरंगवती। अप्पाभिप्पायगया तीए क्रिर कयं इमं चित्तं ॥१०॥

न य किर अलियं लिहियं एयं किर वत्तपुव्वयं सव्वं। पुच्छंतस्स च महं दासी दाहीय पडिवयणं ॥ ११ ॥ एयं निस्सम्मं वयणं पियस्स पप्फुल्लपउमसंकासं। घट्टुसं व पहट्ठं सरूवपंसुयं जायं ॥१२(१)॥ भणियं च णेण तत्थ य अत्थि हु मे पाविय-यव्वे आसा। सा एसा चक्कवाई आयाया सेट्ठिणो धूया ॥ १३ ॥ कह मण्णे कायव्वं अत्थपडिरथंभगव्विरसेट्ठी। जं पडिसेहइ वरए सव्वे इंते कुमारीए ॥ १४ ॥ इणमो य कलुणतरगं जीसे आलोयणं न संपडइ। नट्ठा लाडल्ला वा अउव्वदट्ठव्वा दट्ठव्वा ॥१५॥ एक्केण तत्थ भणियं दिट्ठा नाया तहि पउत्ती से। संतस्स त्थि उवाओ उववत्ती होहि क्खामणे ॥१६॥ नत्थि य कोई दोसो सेट्ठिकण्णाकएण उवगंतुं। जाएमो किर कण्णा होही साहारणी लोए ॥१७॥ जइ वि न दाही सेट्ठी तो अम्ह बला वि तत्थ गंतूणं। तुज्झ पियकारणत्ता चोरा होऊण हरिहामो ॥ १८ ॥ तो भणइ एव भणिए बहुपुरिसपरंपरागयपरूढं। कुलसीलपव्वयगुणं न हु तीए कए विराहेह ॥१९॥ जइ गहवती न दाही अम्हाणं कहयं व गेहसारेणं। मोणेण परिव्वायं कहे न य परिसका हं ॥२०॥ परिवारेऊण जणं नियप्परं मंदिरं पयट्टविर्त्ति। कुलपव्वथजाणणकारणेण अहयं पि गच्छामि ॥ २१ ॥ तत्थ य गेंगमुदारं भूमिगयविमाणपुंडरीयसमं। पासायवडेंसयवरं सवयंसो सो अइसी य ॥ २२ ॥ तस्स पिउमाइयगंति नामं च कमेण सुट्ठु नाऊण। निप्फण्णसासणाहं तत्तो तुरियं पडिनियत्ता ॥२३॥ जायं चरित्तपरन्तदोसनट्ठगहतारनरक्खत्ता। अवंगयसोसअवचिय-कुसुमं पिव तलायं ॥ २४ ॥ उइय(ओ) बंधुवजीवयजासुमणो कुसुमकेसुयसवण्णो। सूरो वण्णो सूरो वयणतुरंगो परियं को जीव-लोयस्स ॥२५॥ अहयं च इहं पत्ता पियवयणनिवेदणुस्सुया तुज्झं। सुरेण कणइयाओ य सुयणु! चत्तारि [3]विदिसासु ॥ २६ ॥

१ अ० पसुह०। २ अ० गुंग०। ३ अ० विदिसाओ।

एयं जहाणुभूयं कहियं ते तस्स दंसणं सुयणु !। पत्तियसवासि हु अहं तुज्झ णयप्पसाएणं ॥२७॥ इय तीए सिद्धमेत्ते घरिणि ! तं चेडियं अहं वेमि। तस्स पिउमाइयगं ति नामं च कहेहि तं मज्झं ॥२८॥ तो भणइ एय भणिया सारसिया सुयणु ! सामिणी एय सो जस्स बालओ वालचड्डपियदंसणो बालो ॥ २९ ॥ ववहारेण समंता निस्सारो सागरो कओ जेण। पुहई य रयणरहिया पत्थरसेसो य हिमवंतो ॥ ३० ॥ जस्स सभाहि पवाहि य आरामतलापवाविकूवेहिं। इह देसे अणत्थ य सज्जणवया मंडिया वसुहा ॥३१॥ कुलसीलपव्वयगुणेहिं नामं च समुस्सयं फुडं जस्स वा। धणदेवो त्ति हिंडइ सागरवरमेहलं च वसुहं ॥ ३२ ॥ अपवाहस्स रिपूणतस्स कुलजसावहस्स वीरस्स। नाणागुणसंताहस्स सत्थवाहस्स सो पुत्तो ॥ ३३ ॥ रूवेण कामदेवो नायगेण अच्छेणा दिट्ठो। वनिचल लिउ सुयणु पउमदेवो हि से नामंग ॥ ३४(१) ॥ चेडिए वयणकमलं पलोवियं पेम्मस्स पिवामाए। वयणामयं मए तं पीयं कण्णंजलिपुडेहि अव्वीकणेय ॥३५(१)॥ अहं सारसियाए भणामि धण्ण त्थ (तुमं) जं भे रमणो दिट्ठो। जं वसुया तस्स भेवाय अवया मियाय उद्धरेऊण ॥३६(१)॥ चीथय पुणो मए चेडी भणिया हासपुलकाईयाए वयणं। इमं घरिणि ! पडिभग्गो सोगवेगो साहिणो मे पिउ त्ति ॥३७(१)॥ आमत्था घरिणि ! नियगंमि घरो हरिसेण अहं न माईया ॥३८(१)॥ ण्हाया कयबलिकम्मा अरिहंते सुविहिणा नमिऊण। उववासपारणं सुद्धमणेण खमणस्स कासी यं ॥ ३९ ॥ तो उवखेवदासीयल पत्थयंमि पवणेण तूलिमज्झंमि। तं घरिणि ! खमणपारणपरिस्समं वोकमसागा ॥४०॥ तस्स समागमकारणमणोरहे च बहुदीहे विचिंतंती। हियपराएण रमंती अच्छामि पिएण वक्खित्ता ॥४१॥ तावेमि या मे पासाओ अवसरितु सारसिया अहं पि। मुहुत्तं अच्छिऊण

१ अ० ववहारेहि। २ अ० भणिया य। ३ य सो। ४ अ० वोकसस०। ५ अ० ताहे य वड्डिया।

पुण आगया पासं ॥४२॥ उण्हं णिस्ससंती बाहाविललोयणा संपरित्ता। वाहं निरुंभमाणी इमाणि वयणाणि भाणीय ॥४३॥ सो किर पुहइवं(ल)हो सत्थाहो मित्तबंधवसमग्गो। तुह कएण उवगओ सेट्ठिमुवट्ठाणमज्झगयं ॥४४॥ भाणीय सत्थवाहो धणदेवो पउमदेवयस्स अम्हं। दिज्जउ तरंगवइया नण्णह य किं दिज्जउ मुल्लं ॥ ४५ ॥ तो किर दुट्ठो इमाणि उवयारसुण्णविरसाणि तस्स। पणयवेहारे करणीणि वयणाणि भाणिया ॥४६॥ कम्मं जस्स पवासो जस्स निंययघरे नत्थि कहस्स। सव्वदेसातिहिस्स दाहामि अहं धूयं तस्स ॥४७(१)॥ तद्धेक्कवेणि विंणयउक्कंठयनद्धमण्णाम्भा अणुवद्ध स एव पगलित्त ॥४८(१)॥ तत्थ त्थि मुह-कमला लेहपवत्ती य गयणा भत्तुविप्पओगंमि। सुद्धजलोहलियंगी उमइलगीच्छणेसुं पि ॥ ४९ ॥ पावेज्ज बालिया मे सत्थाह-कुलसुसंपयाए वि। थोऊण य वेहव्वं जावज्जीवं फुडं दुक्खं ॥ ५०॥ अवगयण्हाणपसाहणसुगंधवरवासदरिद्दस्स। वि य देज्जं पव किर पडिसुद्धो पडिसामिहास (१)॥५१॥ ××× पणयग्गसम्माणो पयडंविउ सत्थाहो निग्गओ विमणो ॥५२॥ एवं सोऊण अहं हिमहयनलिणिव्व नट्ठसोहग्गा। सोगपलीवियहियया खणेण जाया विगयहासा ॥५३॥ हासोवसंतसोगा अब्भहित हयदूरियच्छीया। चेडिं बेमि रुयंति इमाणि वयणाणि तो घरिणि!॥५४॥ जइ कामसरद्दविओ चएज्जा सो जीवियं पिययमो। तो हं पि न जीविज्जं जीविए तं मो ॥५५। जइ ता तिरिक्खजोणिगयाए सो अणुमओ संतो। एणिंह किह जीविस्सं तेण विणा बहुगुणेणं ॥ ५६ ॥ जाहि तुमं सारसिए! मूलंमि तस्स मइ नाहस्स। अक्खरलेहा य तुं मह वयणेणं इमं भणसु ॥५७(१)॥ लिहिओ उ भुंजपत्ते लेहो सहसित्थिज्ज रंगुलिकारणमय रट्ठयाणुपुव्वो चड्डुवयण चए सणुणो पउरो ॥५८(१)॥ ण्हाणमणमद्दिया पिण्डिमुद्दियतिलकलंछणं लेहं

१ अ० नियप। २ वियण०।

अप्पक्खरं महत्थं हत्थे दासीया ॥ ५९ ॥ देहि य ता सारसिए! इमाइं वम्महनिबंधणकराइं। मम वयणाइं रमणं हिययालत्ताणि वयणाइं ॥६०॥ जा गंगासलिलस्स रमणी अंण्णजाइं तुहाऽऽसिज्जा। भज्जा सा एम चक्कवाई आयाया सेट्ठिणो भूया ॥६१॥ तुज्झ परिमग्गणत्था य चित्तपट्टे पदंसिओ तीए। जं नाह! तं सि दिट्ठो सफला हु से जाया ॥ ६२ ॥ परलोगविप्पवासिय मज्झं हिययघरवासिय जसस्सी। तुज्झ सेणमाणी अणुमग्गं सा इह पत्ता ॥ ६३ ॥ जइ चक्कवायजातीगओ तउ धरइ मसंचंथे(?)तो जीवजीवियत्थे किर वीर मे देहि तं च सब्भावुप्पण्णं ॥६४(?)॥ (अणुरागं) आगारं सुहसयाणं रमणं सभारेज्जा जो णे सउणत्ताण आसि ॥६५(?)॥ एयाणि य अण्णाणि य विहुरियहिययाए सा मए भणिया। गहसोक्खणयं मूलं पिययममूलंमि गच्छंती ॥६६॥ तेण सह संपउग्गि करेहि सुरयरइसमुदयकारंमे। सामेण व भेएण व वयंसि! उवपयाणेण वा ॥६७॥ अप्पाहिया[3] व णप्पाहिया व भणिया व अभणिया व। सव्वं पियं भणेज्जा जं होइ गुणावहं मज्झं ॥६८॥ एवं भणिया मए सा चेडी संपत्थिया थिरजसस्स। मज्झ पियस्स सगासं हियएण समं महं घरिणि! ॥ ६९ ॥ ताए य निग्गयाए मज्झ चिंता इमा समुप्पण्णा। [4]×××॥ तुम्हेहि अहं सामिणि! विसज्जिया निग्गया नरिंदपहं। सुंदरघरसोभंतसीमंतवच्छनयरीए ॥७७॥ समइच्छिऊण चच्चरचउक्कसिंघाडएवहु अहयं। वेसमणस्स वरोहं सिरीए उवसोहियं पत्ता ॥ ७८ ॥ तो हं संकियहियया योगत्तणं दायकोट्ठए तत्थ दारंमी उवविट्ठव्व एवं गहेऊणं ॥७९॥ बहुईसु संपउत्तीसु तत्थ लद्धासु य सदासचेडीसु। नायामि अहमपुव्वा ठविया भणिया य कत्तो सि ॥८०॥ सब्भावपडिच्छण्णं जं साहीणं सया महिलियाणं। तं मे अलियं वयणं तत्थुप्पण्णं च मे भणियं ॥ ८१ ॥ जाणाहि अज्जपुत्त त्ति

---

१ अ० अण्णं। २ क० सण्णमाणी। ३ संदिष्टा। ४ सप्ततितमगाथोत्तरार्धात् षट्सप्ततितमपर्यन्तगाथाः प्रतौ त्रुटिताः।

अज्जपुत्तस्स हं च देसेणं। इहाएसिया अपुव्वा सुट्ठु य मुणियामि तुब्भेहिं ॥ ८२ ॥ तो सिद्धारवादो रट्ठानिग्गमे पवेसो य।
मग्गसयमत्तो वि महं नत्थि अविदिओ अहं कोइ ॥८३॥ ब्रेमि य पसंसयंती तमहं धण्णं खु सत्थवाहकुलं। जस्सेरिसया तुब्भे
करेह दारंमि वावारं ॥८४॥ मज्झ वि अणुग्गहं एत्तियं तु पसिऊण देह रे अज्जो। दाएहिं अज्जउत्तं जो पुत्तो सत्थवाहस्सा ॥८५॥
तो भणइ अज्जउत्तं दाएज्जं ते अहं सयं चेव। जइ परदारनिओगे पडिहारमहं न [2]भेज्जामि ॥८६॥ तो तेण दासचेडी संदिट्ठा वच्चिमं
लहुं। नेहि य उवरिमतलयं पामूलं अज्जउत्तस्स ॥८७॥ तो तीए अहं नीया खणेण मणिकणगखचियभूमितलं। उवरिमतलयं राय-
पहो लायण्णवाले ॥ ८८(१) ॥ ते मज्झ रयण वुच्चालयस्स उवरिं सुहासणनिसण्णं। दावेऊण पुरओ सा चेडी निग्गया तुरियं
॥८९॥ अहमवि य तं उवगया वक्खित्ता तत्थ सुयणु! वीसत्था। तं चक्कवायं एगण पेव्वुदारं करेमाणं ॥९०॥ मुक्खवड्डुयणसहियं
उच्छंगएण चित्तफलएण चेत्त धणु पिव कामं निकामं [3]सुंदरलावण्णं ॥९१॥ नयणोदएण निचडं तएण विम्बं सुचित्तफलयम्मि।
दुस्सिक्खिउ व्व लिहि(लेहं) लिहिउं फुसियं करेमाण(णो) ॥ ९२ ॥ अच्छइ तुज्झ समागममणोरहापूरिएण हियएण। अप्पाणं
सोयंतो सरीरसयडं विगयहासो ॥ ९३ ॥ तो विणयनमियगत्ता सत्थयमेलाविएहिं हत्थेहिं। बेमि पुरओ उवगया चिरं जियउ
[मन]अज्जउत्तो त्ति ॥ ९४ ॥ तो तुवररत्तसाडयनियंसणो कुडिलदण्डकट्ठो मं। [चं] भग(इ)चम्मो णट्ठो खयक्खरतुच्छकुच्छो
।'९५।' उब्भडवयणोब्बद्धो अतिमुक्खो मक्कूडो विव अणाडो। मुक्खविगारपरब्भो विगारहागोकरी सो उ ॥ ९६(१) ॥ सम-
तिच्छिए हियदोद्धियंसि जोवमेहि दत्तेहिं। [4]पागडकुडियकण्णो टप्परकण्णो ॥९७(१)॥ तहिं बडुओ भणइ किण्णो तं मोदी सुंदर-

१ 'मे दारवालो'। २ अ० भेज्जामि। ३ अ० सुंदरे। ४ अ० पागडं।

बडुयस्स मज्झ। अभिवादं न करेसि अह पढमं एयस्स सुद्दस्स तं चिय ॥ ९८(१) ॥ दक्खिणहत्था वलयं विदिक्खिण्णविकरणा अहियं[1]। अहिवाएमि अज्जो त्ति वेमि निविट्ठा तयं बडुयं ॥९९॥ तो सहसा उप्फडिओ अहिं कहिति बडुओ करेमाणो। अहं तुच्छं लग्गा हीयत्थं भण्णं करेमाणो ॥७००॥ वेसत्तणेण दट्टुं अहयं[2] हियकारणं न इच्छामि। भग तो(भो)दि किं अही मं ति भणइ सो मं पुणो बडुओ ॥ १ ॥ तो तं वेमि पुणो हं अही इहं नत्थि होहि वीसत्थो। तो भणइ किं खु अलियं अहि वा तो तत्तिमं भणसि ॥२॥ अहयं कासवपुत्तो हारियगोत्तो दुजाइवरवंसो। भागुलदहिकूरपसंगो छन्दोगो माहणो मि ॥३(१)॥ अह किं ते न सुयपुव्वो तो परिभूय भोदि तोससि सा एव कुणइ वो(को)लाहलबोलं तो मम तत्थ ॥ ४(१) ॥ तो सत्थवाहपुत्तेण तत्थ भणिओ अहो सिचतलोत्तिमा। अणियं इमं ता विरस्स इह आगतं चाहा अवसर ॥ ५(१) ॥ अकालभासणयवेभवं धूअ होसि निल्लज्जो। अविणीए[3] चच्चरइयुउच्छा वाघयं महं ॥६(१)॥ तो सत्थवाहपुत्तेण बंभणो भणिओ कडुयवयणेहिं। मुहसकडिया देंतो ते संतो मं गओ तत्तो ॥७॥ तंसि य निग्गयमेत्ते तुट्ठा परिरुण्णलोभिरी अहयं। देवा हु मे पसण्णा जं एस इओ गओ बडुगो ॥ ८ ॥ तो सो य इ(मं च)भणई भद्दे! कत्तो सि किं च आगमणं। भण किं च कारओ लहु मा एवं जंति अच्छो ॥९(१)॥ तुह वसह कज्जं भरइ अकामे कायव्वएण हविद्धा। वेमि यावाणं सामिणि! इमाणि वयणाणि जंपइ य ॥ १०॥ कुलचंद! विणाय-भूसण! अयमदरिद्दिय गुणगव्विय! जसंसि!। सव्वजणमणयवेमय! सुण विण्णप्पं इमं अप्पं ॥११॥ सेट्ठिस्स उसभसेणस्स बालिया नामओ तरंगवई। दियलोयवासिणीणं अणुसरिसी अच्छरवहूणं ॥१२॥ चित्तिज्जमाणकामो तीसे हियए मणोरहारामो।

---

१ अ० अहयं। २ अ० अहियं। ३ अ० अविणीय०।

तो तीए जीवियत्थो
॥१३॥ जइ चक्कवायजातीगओ तओ धरति पेमसंबंधो। ॥१५(१)॥
होइ सफलो किर जहा तीसे पसीयंतु जो याया तीसे। विणत्तिपिंडिय उत्थंवधत्तगं गिण्ह इह
हत्थ किर धीरवारेहिं ॥१४॥ तुह वायासंदेसो उद्देसेण कहिओ मेण(मए) ॥ १६ ॥ मेण मणस्सराइय अणु-
मत्ति एव भणिओ मए सो बाहयकंपिज्जमाणसव्वंगो। उमियसुहनयणो सोगुम्मीसेहिं अंसूहिं ॥१७॥ दुक्खविणोयणहेऊं खे(खणे)ण सा दुक्खेण चिंतियं
रागो पीवरं पयासेंतो। पडिवयणमदेमाणे ¹बोहिणसामग्गहियवाओ तंडवकरणं अणुवायंसीय
संतं। तेण चित्तफलयं अंसूहि पुणो समव्वोयं ॥ १८ ॥ उरुत्तयतं वोत्थाय पत्तं परिग्गहेऊण दुमया इणमो ॥ २० ॥
सणियं तु ॥१९॥ तो पत्तया गहियत्थो पसन्नगंभीरधीरघोसो मं। भणइ य महुरमचवलं फुडविसयमियक्खरं तुह आगमणेण इहं
किं जंपिएण ²बहुणा संखेवणं पि सुणसु भूयत्थं। एत्तियं नेय जिवंतो जइ सि न इंती इहं अज्जं ॥ २१ ॥ सल्लियस्स संतस्स।
विलासिणी देसकालपडिएण। तीए सहं जीवि(यं)जीवलोयसारइसहिणं ॥ २२ ॥ कामेण चेण्डकण्डपहारेण
तुज्झागमणमओ मो(मे) इणमो ल(न)ट्ठो पडिक्खोभो ॥२३॥ जाइसरणं च तुहं चित्तपडनिरिक्खणा समुप्पण्णं। साहीय मज्झ
सव्वं जह तह तुज्झेहिं मे सिट्ठं ॥२४॥ उज्जाणपउमसरचक्कवायसंदरिसणेण संभरियं। तुज्झ वि जाईमरणं तस्स मए मूलओ कहियं
॥२५॥ भाणीय चित्तपट्टं दट्ठूणं महं समुट्ठिओ सहसा। पुव्वाणुरागरुद्धो हिययंमि समुट्ठिओ सोगो ॥२६॥ तो सव्वरत्तिवाराहिं
आगओ पियवयंसगसहाओ। सयणंमि संनिवडिओ गउस्सवो इंदकेउ व्व ॥२७॥ उण्हाणि निस्ससंतो सयणवरे असरणो निसण्ण-
मणो। मयणेण मंघ(थ)माणो जलंमि मच्छो व्व अच्छामि ॥२८॥ पासे अवयक्खंतो भमुहक्खेवकरणेहिं जंपंतो। हसिऊण गाइऊण

१ अ० वोहेण। २ भा० वहु।

य पुणो वि तत्थेव रोयामि ॥२९॥ कामपरिपीडियंगं किलम्ममाणे मए पीयवयंसा। ओथंभिऊण लज्जं अम्मं किर व(वि)ण्णावसी य ॥३०॥ जइ गहवइस्स धूयं तरंगवइयं न जायह कहं चि। तो पउमदेवओ तो हवेज्ज परलोगपाहुणओ ॥३१॥ तो किर एयं अत्थं ताओ अम्माए गाहिओ संतो। सिट्ठिवागओ मूलं तत्थ किर नेच्छिओ तेणं ॥३२॥ अम्माए ताएण य अणुणीओ हं [1]अलत्तमाणीएहिं ए मोत्तूण तयं पुत्तय! जं इच्छसि तं वरेमो त्ति ॥३३॥ अभिवायणकयपूओ मए विणयकयंजलिपुडेण अवणितलनिहियनेडालिएण लज्जोनयमुहेण ॥ ३४ ॥ जं आणवेह तुब्भे काहं किं तीए एत्तियं वोतुं। विसमासिओ गुरुजणो अवगयसोओ तओ जाओ ॥ ३५ ॥ एयं सोऊण अहं सुंदरि! मरणकयनिच्छओ अत्थं। रत्तिं पडिवुमाणा तीए सह समागमनिरासो ॥३६॥ चिंतेमि होज्ज विग्घो मरणस्स महं दिवा वहुजणाओ। रत्तिं कहा(रा)मि खमं सव्वं पि जगे पसुत्तंमि ॥३७॥ एवं कयभिप्पाओ आगारसंवारमिएण। जीवियव्वनिप्पिवासो मरियव्वयबद्धसण्णाहो ॥३८॥ पिउवरिसणावमाणट्ठिएणं माणेण वीरसारेण। गुरुसत्तिभत्तिवाइयविएला(ण्णा)णे धम्महो मज्झ ॥ ३९(?) ॥ तं वसिमे संपत्ता पियवयणपडेणयं गहेऊणं। हिययस्स उस्सवं जीवियस्स अमयं बहुमयस्स ॥ ४०(?) ॥ वाएउं तीसे कलुणवयणाणि सोऊण ताहे। [2]वाहुप्फुण्णने(त्तो) सोगोमुण्णो (गुप्पण्णो) विसण्णमणो ॥४१(?)॥ वेहि तुमं मह वयणा मो ते अणुमरणमोल्लकीउ त्ति। पायाणं वासं कोहिति(काहिमि) सव्व(हा) तुह दासो ॥४२॥ तुह चित्तपडदंसणसंभारियपुव्वजम्मसम्माणो। सा किर अपुण्णपुण्णा तुज्झ अलंभे मणविवज्जासो ॥ ४३(?) ॥ तुज्झ कहावयणंतरेसु धम्मह निरंतरसणेहो। [3]आसि पीइ पुलईया [4]कण्णुइड्डुनीवपुप्फं व ॥४४॥ ता रुंभिऊण सुइरं सुरयमणोरहकहाहिं

१ अलत्तमाणीए मो०। २ वाष्पपूर्णनेत्रः। ३ अ० आसी। ४ अ० कणुइड०।

मं । [तुज्झं] विसज्जेइ अक्कामो कामसरविम्हरियसरीरो ॥४५॥ विसज्जिया य तेण म्हि(हं) निग्गया भवणपुंडरीयाओ । उसग्गा विय
प०भट्ठा गयमग्गेणा गयाइं(हं) ॥४६॥ भवणदिविसालपवित्थरो य सो य अह तस्स । मोत्तूण सेट्ठिभवणं अण्णस्स न तारिसं होज्जा
॥४७॥ अज्जविहं उप्पेक्खं भवणिड्ढिविलासपरियणविसेसे । तस्स य अ(ण)ण्णसरिसं अप्पडिरूवं कयं रूवं ॥४८॥ इणमो य तेण
सामि‍णि ! पेमगुणवेत्तयं गुणसमग्गं । पडिलेहपत्तयं ते हासस्स पत्तयं दिण्णं ॥४९॥ अह घरिणि ! पत्तयं तं पियस्स मम दंसणं
गहेऊणं । मुद्दाए कयमंकं उवगूढंती ससंतीए ॥५०॥ अवयासेऊण य ण तं च पुणो चेडिएण सोऊण । हासेण पुलइयाहं उ(उ)-
पुप्फियचंपयलय व्व ॥ ५१(१) ॥ भेत्तूण मुद्दियं तं अत्थगहणं तुरियाए संतीए । उव्वेल्लियं मए तं पियवयणनिहाणयं सहसा
॥५२॥ अक्खररूवियरूवं च तत्थ तं चेव पगरणं सव्वं । जहाणुभूयं मरणं विणा महं लिहियं जं ते ॥ ५३(१) ॥ समणुब्भूयं
जमणेण कयं तहि निरवसेसं । जुज्जति पुव्वं तत्तो सो मज्झं मरणं न नाहीया ॥५४(१)॥ तं पिययमपामाओ य आगयं तह तुज्झ हिं-
ययाहं । पोपमि य पयत्ता भुजगपत्ते वयलेहं ॥५५(१)॥ जा जत्थ अवत्थामो सा तत्थ वण्णिया जहावत्था । अक्खररूवविरूव-
वियसो भिण्णाणा पिययमेण ॥ ५६(१) ॥ अक्खररूवियरूवं च वम्महं तत्थ आयदेसमिसे । करट्ठयकयवंधवाएण इमेण अत्थेण
॥५७(१)॥ मह हिययवासिणीए तरंगवति नामयाए सुभगाए । इणमो उ उवनेयव्वो मयव्वामयणुप्पायायाणं ॥ ५८(१) ॥
आरोग्गं कोसल्लं वो तत्थ सकलकमलनिभनयणा । बहुसोगसरीरा सा असरीर सरारणी बाला ॥५९(१)॥ मयरद्धयप्पसाएण मज्झ
तुज्झ य सिणहेमइएण । अणुज्झाणेण पिए न किंचि असुहं इहं अत्थि ॥ ६० ॥ नवरं अणंगसरपहरदूमिओ सिढिलपेलवाणि ।

१ तुरियियाए । २ अ० पागउंमि । ३ अ० नेयव्वा ।

अहं अंगाणि तरंगवत्ती न धारमि तुहं अलंभेणा ॥ ६१ ॥ सव्वं च जहा नायं कुसलपवित्तिं निवेयइत्ताणं। पंकयविसालदल-सुंदरच्छि ! इय विण्णवेमि पुण ॥ ६२ ॥ तुह पुव्वसुरयवइयरपीवरयरयाणुरागजणिएग। मयणेण कुसुमकुसुमालकमलयनयणअह-डज्झं ॥ ६३ ॥ अण्णाणतिमिरपडिपूरिए जगे विविहजोणिगहणंमि। परलोयविप्पणट्ठो इह एक्कमेक्केण जा तात्र ॥ ६४ ॥ मित्त-बंधव(ब)लेण विपुलेण पुणरवि य सेट्ठी। तुज्झ कएण चित्तासिणि सव्वत्थामेण रंजेमि ॥६५॥ ता ताव तरुण पसयच्छि ! अत्थ कालंतरं इमं किंचि। संपीइसुय(हा)णुगयं गुरुपणायं पडिच्छंती ॥६६॥ इय घरिणि ! लेहपरमत्थवित्थरं ततो हं गहेऊण। मज्झत्थो त्ति विसण्णा निसन्नं(न्ना) चेव अच्छामि ॥ ६७ ॥ उरुनिरंतरकोप्परकरयलपल्हत्थनिमियमुहचंदा। निप्फंदच्छी अच्छामि किं चि ज्झाणे निविट्ठा ॥ ६८ ॥ तो भणइ विणयविरइयकरयलकमलकयमत्थयामेला। विणओवयारसुंदरविसारया चेडिया सा मं ॥६९॥ नणु ते चिरपरिचिंतियमणोरहापूरओ इमो तेण। जीवियसंचक्कारो सुंदरि ! परितोससक्कारो ॥७०॥ लेहो पीइसमागम-सुरयपसरसारो य निच्छओ दिण्णो। पियवयणामयमल्लो पडिमल्लो सोइयव्वस्स ॥७१॥ तं मा होह विसण्णा आसण्णो य पियं-गुसरिवण्णो। सुरयागमोक्कंठिओ इट्ठजणसमागमो भीरू ॥७२॥ अह गुणा एव भणंति भणामि तं चेडियं अहं घरिणि !। सुण जेण कारणेणं जायामि सही विसण्णमणा ॥७३॥ चिंतेण इमं मण्णे सो सिढिलसिणेहजणो जाओ। जं मे समागमपउयणंमि कालेइते ॥७४(?)॥ भणइ चेडिया पुणो वि विणयरइयंजली घरिणि !। सुण सामिणि ! विण्णत्ति उत्तमपुरिसे[हं]सु जं होइ ॥७५॥ "कुल-ववदोसो नाणदया य सुयणजेण सण्णिकारसो य। अणएण वारयंता पुरिसा लाएट्ठ सिज्झंति ॥७६॥ अणुन्नाएण दुहंतो घेणुखीरं नरो न साहइ। जह तह अणं पि जए अणुन्नाएण न साहेति ॥ ७७ ॥ असमिक्खिय तुरियं कयाकज्जा अणुन्नायतो य आरद्धा।

तो आयइ परिहीणा भवंति सिद्धा जइ वि होंति ॥७८॥ जइ वि उवायारद्धा कज्जारंभा न चेव सिज्झंति। तो वि जणस्स मणुस्सो तं चेव वयणं अयं [1]मुंचइ ॥ ७९ ॥ कामसरतिक्खपहरनिवायसंताविओ वि किच्छगओ। कुलवंसायसभीरू न मुयइ सो सप्पहं वीरो" ॥८०॥ एवं चेडीए समं तस्स कहाहिं पडिरत्तहियियाहं। समइच्छियं न याणामि पउमजग्गावयं सुरं ॥८१॥ तो जह तह व ण्हाया जिमिया चेडीए सह घरिणि!। धातीपरियणसहिया हम्मियतलग्गं समारूढा ॥८२॥ पवरसयणासणगया तहियं पिययकहापसंगेणं। अच्छामि अभिरमंती पढमपउसं पडिक्खंती ॥ ८३ ॥ ससिमंथणे [2]य घरिणि! सरयसिरीवल्लभे तहोयरियं। नहगागरंमि वूढं जोण्हंसेहियं तहा महति ॥ ८४ ॥ दट्ठूण मे वियंभति गाढयरं दूमहो मणाविधाओ। मज्झं तिव्वो कामो वियरइ करवत्तसारिच्छो ।'८५॥ कामवसा दुक्खत्ता तेणाहं गाढमाकुलसरीरा। इच्छं जीवियभिक्खं वयंसि! विण्णोत्ति(मि) य जलियं ॥८६॥ वेसस्स मएमकामो वामो कामो य मं अभिद्दवेइ। चंदेण कुमुयवयवयणवंधवेण धणिय अभिवूढो ॥८७॥ तस्स य वामग्गहणे णदूइ तुज्झं पि महुरवयणेहिं। वायाहयजभनिहि पाणियं व हियं संठाइ ॥८८॥ नेहि ममं सारसिए दंसणे तण्हाइयं लहु तस्स। असइं पियस्स वसहिं कामेण विणासियचरित्ता(त्तं) ॥ ८९ ॥ तो भणइ चेडिया मं रक्खसु कुलपव्वयं जसविसालं। मा कुणसु साहसरि्णं मा होहिसि हासिया तस्स ॥९०॥ सो तुज्झं साहीणो दिण्णं से जीवियं तुमे चेव। परिहर अयसुप्पत्तिं लभिहिसि तं गुरुपसाएणं ॥९१॥ महिलाण चित्तसाहसविवेयरहियत्तणेण अहयंपि। कामेण तोरविया पुणो वि तं चेडियं नेमि ॥९२॥ "उच्छाहनिच्छियमती अगणियपडिवायदोमनिस्संको। साहसिओ किर पावइ सिरिमउलमकालियं लोए" ॥९३॥ सव्वस्स वणियगहिय-

१ अ० मुंचेइ। २ ण।

दव्वपडिसिद्धा वट्टस्स कज्जं। सुट्ठु हि गरुयलहुयसणमइमारद्धं ॥९४॥ जइ पिययमस्स पासं न नेसि (मं) दंसणुस्सुइं तस्स। तो कामसराभिहया अज्ज विवज्जामि ते पुरओ ॥९५॥ मा कासि कालहरणं नेयाहि मं पिययमस्स य मूलं। कुणसु अकज्जं पि इमं जइ नेच्छसि मं विवज्जंतिं ॥ ९६ ॥ एव कए नित्र मज्झं पाणपरिरक्खणट्ठाए। पियभवणगमणं अब्भुवगयं अत्थ किच्छाहि ॥९७(?)॥ सा चेडि तो हं पमुइयमणसा पसाहणरुइगुणाणं[1]। गिण्हामि वम्महधणुं सुंदरपसाहणं तुरियं ॥९८॥ अच्छीनियमेत्ताहे तदेति चिरमप्पणो सिरिं दट्ठुं। रमणसमरो मे कारणगमणा समुत्थहिययाए ॥९९॥ तो हं पियस्स वसहिं सहसा दूईए कहिय-पायडिया। हियएणं पुव्वगया पच्छा य पाएहिं गच्छि(च्छी)य ॥८००॥ संगहियरयणमेहलजंघसमारुहियनेऊरधरीओ। सदंसण-कियचलणो(णा) पुरिमद्धुकंपियंगीओ[2] ॥ १ ॥ हत्थगहिएक्कमेक्का पच्छन्नदारेण निग्गया दोवि। विसाण(गुण)संवाहं उइण्णामो नरिंदग्गहं(मग्गं) ॥ २ ॥ बहुविवणिनिणपेच्छणयनदिमालाउलं परिवयामो। कासं चि रायमग्गं सग्गस्स सिरिं अणुहरंति उण ॥३(?)॥ सुंदरेसु य न मे मणो तत्थ पडियंवेसु[3] पियपुरिसदंसणसमुस्सुइए तुरियं पयट्टंति ॥ ४ ॥ अज्ज पिओ दट्ठव्वो चिरस्स होही मय त्ति काऊणं। न गणेमि परिस्समं ता चेडीए समं तहि घरिणि! ॥ ५ ॥ सतुरियपहाचिराओ जणनिवहे भज्जमाण-वेगाओ। किच्छाहिं अणुपत्ता पियस्स वसहिं ससंतीओ ॥ ६ ॥ भवणवरपडिदारे पासगयवयंसयं सुहनिसण्णं। तं कंतं एकंते पियं दाएइ मे दासी ॥७॥ सव्वङ्गाणमाणा दारिकत्तपरिवादिणी पवादे तं। उयोए सव्वरीए सारयससिदीवमाराणं ॥ ८ ॥ तं पेच्छिउं अणिमिसा कज्जलमलसमेला महन्तच्छतोहभरियच्छि मज्झ अच्छाइं च्छन्न पूरति ॥ ९ ॥ जं सो चिरस्स दिट्ठो इट्ठो व

---

१ अ० पसाहणसाहणं। २ अ० कंपियंगाओ। ३ पेच्छियव्वेसु।

कालजाईए बद्धो । तस्स [1]परिपूरणत्थं चिरं पि इच्छामि णं दट्ठुं ॥ १० ॥ अच्छीहिं विचयाहं ताहे नियएहि वाहपुण्णेहिं (जं) सो चिरस्स हिट्ठो दिरमविननिरंतरं दिट्ठो ॥ ११ ॥ दिट्ठो त्ति पहट्ठाओ अच्छामो तत्थ एगपासंमि । तत्थाउलि(ल)विलिमाओ अइगमणससंकिया अम्हो ॥१२॥ अम्हं पि भागधेज्जेहिं तेण विसज्जिया पियवयंसा । पेच्छइ कोमुइचारं अहमवि गच्छं निव्वज्जामि ॥१३॥ तेसु गएसु तो भणइ चेडियं एहि वच्चिमो ताव । तं चक्कवायपट्टं सेट्ठीघरसमीवे ××× ॥१४॥ तत्थ भवणेगदेसे [2]सेम्मेसिया घगत्तहिययाहं अच्छामि गणसे दासीसंगया तस्स ॥ १५(१)॥ आभरणवसणसंतवणवावडा ते समागमुक्कंठा । कामेमि व देहबद्धं पियं पकामं पलोएमि ॥१६॥ विणयरइयंजलिउडं चावडियं पेच्छिऊण अह चेडियं । बहुमाणससंभंतो अह कंतो उट्ठिओ सहसा ॥१७॥ जत्तो चेव य अच्छं लज्जाए विलिया पच्छणा(ण्णा) । तत्तो चेव य हुत्तो चेडीए समं समवसरिओ ॥१८॥ तो हरिस-पूरियच्छो दूइं अंगुलिपुडे गहेऊणं । भणइ परितोसपीरा पहट्ठवयणो इमं वयणं ॥ १९ ॥ जीवियतलायपाली मज्झ सोक्खणी सहयरी सा । हिययघरवासिणी मे अविहट्ठा सामिणी तुज्झं ॥२०॥ अहयं खु मयणसरपसरवहियहियओ सुहं न विंदेमि । तीए समागमकारणमणोरहेहिं हीरंतो ॥ २१ ॥ काऊणं ववदेसं निरंतरा दूइ ! पियवयंसा मे । विसज्जिया या(य) पेच्छइ कोमुइयारं ति सव्वे वि ॥२२॥ पट्ठविऊण य मित्ते अहं पिउक्कंठियं विणेउं जो(जा) । तुब्भे चेव य भवणं गंतुमणो पट्ठियं दट्ठुं ॥ २३ ॥ तं वसिमे इह दिट्ठा तुट्ठिए णट्ठो य मे हिययसोओ । भण दूइ ! मे जं सि भणिया पियाए तं इच्छिमो सोउं ॥ २४ ॥ अह भणइ चेडिया तं न किं चि अप्पाहिया अहं ताए । सयमेव विण्णवेहि सा इह आगया पासं ॥२५। अह भगइ पुणो चेडी तुट्ठा सहेज्ज

---

१ अ० पडिपू० । २ सम्मे ।

एत्तियं वेलं। कामाउरा य सामिय! वइसे हत्थं धरेज्जाहि ॥ २६ ॥ कण्णानरी उत्तगया गा ते पुत्राणुराग जलभरिया। पुरिस-समुद्दसमुद्दं गंगावइ मा तरंगवत्ती ॥ २७ ॥ अहमवि तो संभंता अपरिस्समजायसेयविलिंगंगी। आणंदबाहनिग्गयअइरागयवेविरसरीरा ॥ २८ ॥ पाएसु निवयमाणी विणएणं हत्थिहत्थभूयाहिं। बाहाहिं सुहाहिं अहं उक्खित्ता पियथमेणं [चा] ॥ २९ ॥ भणिया य गाढमवगूहिऊण बाहं चिरं पमोत्तूणं! मज्झं सोगपणासणि सामिणि! सुस्सागयं ते त्ति ॥ ३० ॥ पेच्छइ य अणिमिसच्छो हासविहद्दंतसरसमूहकमलो चियसियकमलागरनिग्गय[च]लच्छि पउमहीणा ॥ ३१ ॥ लज्जोणद्धयपरियत्तससितियहासपुलइयंगी हा(हं) पाएण कमलदलकोमलेण भूमिं विलिहमाणी ॥ ३२ ॥ अहमवि तं पेच्छामि अद्धच्छिकडक्खएहिं वक्खित्ता। दिट्ठा य तेण दिट्ठी हेट्ठाहुत्ति(त्ती)करेमाणी ॥३३॥ सव्वात्थरयरसुंदरेण कंतस्स तिव्वं[1] करेण सुट्ठुतरं मे कामो रूवेण पुरिओ तस्स ॥३४(?)॥ तो तस्स दरिसणे समुट्ठिएण तं पीति सासजणे(रसजणि)एण। पूरइ हिययच्छेत्तं मज्झं परितोसत्रासेण ॥३५॥ अह भणइ पिययमो मं किं साहसमेरिसं ववसियं [तो] ते। तं च भणिया किसोयरि! गुरुप्पसायपडिच्छन्नि ॥३६(?)॥ रायकुलवल्लहो अग्गओ य निगमंमि गहियवक्को य। बहुमित्तो य पिया ते सामिणि! नगरस्स य पहाणो ॥३७॥ नाऊण अविणयमिणं करेज्ज गुणविण यथाधणं तुज्झं। मज्झ य करेज्ज रुट्ठो सो सव्वकुलस्स उवघायं ॥ ३८ ॥ तं जाव तं ने[2] नतंमि (न नज्जइ) ताव नियत्ताहि नियघरमेव। अहयं करामि तहा जह लब्भं तुममुत्राएणं ॥ ३९ ॥ गूढं पि अव्व(किच्च)माणाइं सो नाहीं अम्ह नत्थि संदेहो। सुनिरूविएणं सुंदरि! सु(स)णियं संचारचारेणं ॥ ४० ॥ एयंमि देशकाले केणइ पुरिसेण रायमग्गंमि। गीयं अइच्छ-

१ अ० कंतेण। २ न नज्जथभि।

माणेणं तस्स ईच्छो इमो घरिणि ! ॥४१॥ "सए(इर)मागया पिया जोवणं च अत्थो य रायलच्छी य। वाससमएण जोएहा पंच चतुरमाणसोज्जाइं (पंच वि तुरमाणा भोइज्जाउं) ॥४२॥ इच्छंति जं तो तं लद्धूण पिययमं जो व नरो पुणो मुयइ। सो अप्पणा उवगयं नेच्छइ ललिअलच्छीओ ॥४३॥ लद्धूण विरस्स पियं सुदुल्लभं जीवियन्नसन्नस्स। जो मुयइ न सो कामी बहुविणग्घ-पंचरत्तंमि" ॥४४॥ एवं सोऊण पिओ घरिणि! गीयत्थो(त्थेण) चोइयमती। भाणीय सरयनिम्मला समत्तचंदाणणो सुहला(?) ॥४५॥ जइ वरं अण्णदेसं अज्ज पिए! इओ पवज्जामि(मो,। तो नवरि निराबाहं सुइरं पि तहिं रमेज्जामो ॥४६॥ तो हं बेमि रुयंती नाहं समत्थामि नियत्तिउं नाह!। अणुगामिणी अहं ते जत्थ भणहि तत्थ वच्चामो ॥ ४७ ॥ दावेऊण उवाए बहुए नाऊणं मं च (व)वसियं ति। वच्चामो त्ति भणइ मं जा ता गेण्हामि पाहेयं ॥४८॥ पंथपरिन्नयहेउं जा सो भन्नणमइगओ नियथं। ताव य चेडी य मए भूसणमाणेहि(उं) पट्ठविया ॥ ४९ ॥ सा य तुरियं पयट्ठा अम्हं मंदिरं दूई। रयणकरंडयहत्थो पडिआगओ मे पिययमो वि ॥५०॥ सो भणइ एहि कमललोयणे! न वा (ठा)इउं इहं कालो। जाव न जाणइ सेट्ठी तावक्खमं ते अवक्कमणं ॥५१॥ तां हं बेमि सविलिया चेडी मे भूसणाण पट्ठविया। सा जाव नो णियत्तइ तात्र मुहुत्तं पडिच्छामो ॥ ५२ ॥ तो भणइ अत्थसत्थंमि वण्णियं सुयणु! सत्थयारेहिं। "दूती परिभवदूती न होइ कज्जस्स सिद्धिकरी ॥५३॥ एत्तो हु मंतभेओ दूतीओ होज्ज कामनेमुक्का। महिला मुंचरहस्सा रहस्सकाले न संठाइ ॥५४॥ आभरणमवेलायां नीणंति अवि य घेपति चिंता। होज्ज मंतभेओ गमणविघाओ अनिव्वाणी" ॥५५॥ जा इमा तत्थ न घेप्पइ कायव्वं तो वि गमणमणमेण्हिं पि। होही अप्पव्वूहं अकालहीणं करेंताणं ॥५६॥

१ अच्छे। २ अ० फहिं चिता।

मणिवुत्तं वइरजुत्तं सव्वाभरणं मए वि तं गहियं। संभारा जाइया मायगाव[1]थापहि वच्चामो तो ॥५७(१)॥ तेण एवं भणिया तस्स य छंदमणुयत्तमाणी य। अपडिच्छिय सारसियं घरिणि! संपत्थिया तुरियं ॥५८॥ तं सव्वरत्तिपसरेण नयरिं [2]अवंगुयदारं दट्ठूण। अभिगयामो तत्तो जउणं नइं समुत्तिण्णा ॥ ५९(१) ॥ अह तत्थ नि[3]यच्छामो नावं खीलंमि रज्जुपडिबद्धं। लहुयं गमणसमत्थं विच्छिण्णमच्छिद्दकुच्छीय ॥६०॥ तं मुक्कबंधणंगो(गं) दो वि जणा सत्तरं समारूढा। आवल्लयं च गिण्हइ निक्खित्तकरण्डओ रमणो ॥६१॥ नागाणं च पणामं तत्थ य काऊण तीए य नदीए। ता तं समुद्दवहियं जउणासोतं पवज्जामो ॥६२॥ तो णे दाहिणपासे तत्थ सियाला वियालहिंडणया। सव्वचउप्पयमंखा पुण्णा संखा इव मंदंति ॥ ६३ ॥ सोऊण पिययमेण य नावा ठविया अहं च आभट्ठा। मा णामोत्ता माणिणि! [4]एणं सउणं मुहुत्तागं ॥६४॥ “वामा खेमा घायंति दाहिणा मग्गओ नियत्तंति। वहबंधणं च पुरओ दिंति सियाला अणुसरंता” ॥६५॥ नवरत्थ गुणो एक्को जं मे जीवियविणासणं नत्थि। अप्पो होही दोसो दिसापसत्तण-गुणेणा तो ॥६६॥ एवं जंपमाणो रे गाणाआवायसंकिओ ततु। सो अणुसोत्तो हुत्तो नावा वेगेण दाहीया ॥६७॥ चवला [5]वेगेण वाहियदुपवेगपवाइय व्व वच्चामो। मालेलन्तरंगपभग्गिया गमणतुरगीए नावाए ॥६८॥ आवाचं ताव जह पुरओ रुक्खा तडेसु दीसंति। विवलता वजण्णा वणं मग्गउत्तुव्वमाणेणा ॥६९॥ वि[6]मियर्थवियवहंतीमि[7]वायमिकपविविहतीरकहा। सउणगणबोलरहिया जे उणा मोणं पिव पइट्ठा ॥७०॥ अह ताव ववगयभओ वीसत्थो पुव्वपरिचयगुणेणं। अह देइ पिययभो मे हियउल्हवं समुल्लावं

१ अ० तापहि०। २ अपावृतद्वारम्। ३ पश्यामः। ४ पयं। ५ अ० वेल्लुय०। ६ थमिय०। ७ अ० निवाय०।

|| ७१ || [1]भणइ कह ताव पियए! कह पुण्णेहिं व(चि)रविउत्ताणं। जाओ समागओ [2]जे इच्छियसुहागमो भीरू || ७२ ||
सुयणु! समागमहेउं जइ न कओ चित्तपट्टओ [पु]हुंतो। न हु परियत्तियरूवा जाणंता एक्कमेक्कमो(कं तो) ||७३|| तुह चित्त-
पट्टकसमो(मा)णो णे सु[3]यणु! जीवियव्वपरमत्थो। पेमपरिग्गहसंगोवं अणुग्गहो मे कओ कत्तो || ७४ || एयाणि य अण्णाणि
य महुरकण्णमणनिव्वुइकराइं। तं (कंत! जं) एते किं चि वि तं न वाएमि || ७५ || चिरपरिचियवइयरनिज्जियं पि तमहं विर-
(पिय)स्स लज्जंती। उयत्तियमुहपउमा अद्ध[सित्थि]च्छिकडक्खियं पेच्छं ||७६|| कंठे घोली खाया रइउसुया धगधगंतहियवाहं।
मयणेण [4]तोरविया संपुण्णमणोरहारंभा || ७७ || आगारेहि य अहयं तहा पसण्णेहिं पुलकियंगी य। नावा तलं कमेणं उल्लिह-
माणी पियं बेम्मि ||७८|| तं नाह! देव यामि वच्च निवेइ उ से सयं तुहं अथा। समसुहदुक्खसहाइं आणोभोज्जा अहं तुज्झं ||७९||
न य परिहरियव्वा तुज्झ कए कुलहरं चयंती। भत्ता य थंभव त्ति य मा हवरेज्जाहा सहत्था || ८० || अहं पि य हु अह सरीरं
धरेज्ज तुह रमण! रागपडिरत्ता। सुचिरं पि निराहारा तुज्झं वाहारमेत्तेण ||८१|| न य हं तुमे विरहिया मुहुत्तमेत्तं पि धीरवारेज्जा।
वाहारवइगरंतो हियसुहकरं अलभमाणी || ८२ || एवं भणिओ मए सो परिणामसुहावहं मया घरिणि!। हिययाइं माणुसाणं
चउचित्ताइं गणंतीए || ८३ || तो भणइ मा कुमाही मो उक्कंठा पिउए कुलहरस्स। न वि ते विमालनयणे! किंचि वि विउणं
करेज्जा हं ||८४|| माऽरइयतिक्खनइसोत्तचवलसंपत्थिया अगरितंना। अनुकूलवायनोल्लियपसत्थधावउ नावा या || ८५ || अचिरेण
अम्हे सुंदरि! पण्डरभवणे सोहियमुदारण्णा। गच्छामो पमयच्छो कायंदिणिदियं नयरिं ||८६|| तत्थ य पिउच्छिया मे तीसे

१ अ० भणइ य। २ अ० णे। ३ अ० सुण। ४ उत्तेजिता।

वरभवणपुंडरीयंमि । कीलिहिसि निरुव्विग्गा सग्गंमी अच्छरवहु व्व ॥८७॥ सोक्खस्स खणी दुक्खस्स नासणी जीविय व्व सव्वस्स । कुलवग्गय मज्झ य घरणी ! सि पिउ त्ति मं भणइ ॥ ८८ ॥ तो चक्कवायवासियसंभारियपणयतुरिएणा । रइयं जरमइणीयमिभेण भुयंजरं नियय ॥८९॥ पिययमफरिसरसपाणेण तेण य निव्वुयामि कया । गिम्हुम्हासंतत्त व्व वासनिव्वाविया वसुहा ॥९०॥ गाढमवगूहिया घ(म)ए तह वि न निरंतरं समल्लीणो । तस्स उरे मइ उरो पीणत्तणथणयाणं नाणुस्स य ॥९१(१)॥ सोक्खसुहावहेण [रे]हासेण कये विवाहेण । आवाहेण सुहाणं गंधव्वविवाहधम्मेणं ॥ ९२ ॥ नमिऊण नियय देवे पिएण कामंभजायहासेणं । सुरयमिस्सियइच्छियरइमहियनयणेण रुइयं मो । जोव्वणसस्स ग्गहणं पाणिग्गहणं कयं तेणं ॥९३–९४(१)॥ अवि यम्हम्मे हियव्वा चिरस्स दिट्ठेक्कम(मे)क्कपरितुट्ठा । पत्ता रइकल्लाणं गणिमाणुस्सयसुयसुहाणं ॥९५॥ भागीरहीए मज्झे कमेण नावापत्तीए वुज्झंता । चक्कावय व्व रमिमो माणुसचक्कायका अम्हे ॥ ९६ ॥ तो चंदरइयतिलका जोण्हा परिसण्हपंडुरदुकूला । तारोवयरेहारा रत्तीजुवती अइक्कंता ॥९७॥ गयणसरस्स मियंको चउजामतरंगनल्लियसरीरो । पुव्वोसरिउअवरं तरणं काउ व्व ससिहंसो ॥९८॥ हंसो(स)-सारसकारंडचक्कवायरइएहिं गायजंपिया विव पहायमुहरेहिं कुररेहिं ॥ ९९ ॥ तो दिवसकम्मसक्खी सूरो उट्ठेइ तिमिरपडिसूरो गयणंगणग्गिजालो आलोगो जीवलोगस्सा ॥ १०० ॥ पुन्नमणोरहतुट्ठा रहंगनामयविहंगसद्देण । अम्हे वि गया दूरं भागीरहिपाणियरएण ॥१॥ तो भणइ पिययमो मं वेला मुहधोयणंमि पि हुस्साणि । न हु किर जुत्तो उदए रविणो काउं रइए संगो ॥२॥ जमिणं दक्खिणकूले पुलिणसंखदलनिम्मलं बाले ! । वच्चामो एत्थ सइरं चोएस्सामो सुहे सुयणु ! ॥३॥ तो सो तत्तो हुंतो अव-

१ ख० पडिबुद्ध० । २ कुरलपक्षी ।

लोयणजंतजोइयगुणेणं। नावं नीविइमाणं गमणमुदक्खं पिओ नेइ ॥ ४ ॥ रइवाया मे किलंताइं उत्तिण्णाइं दुवे विणावाय(यं)।
गंगाए धवलवालुया अपरिक्खियसीयले पुलिणे ॥ ५ ॥ तत्थेक्कमेक्कं दंसिया रमणिज्जदेसपेच्छणपसत्था। अमुणियभयवीसत्था
सहसा चोरेहिं उ दिट्ठा ॥ ६(१) ॥ गंगागहणतदुट्ठाइएहिं आविइचित्तपट्टेहिं। जमपुरिसरोसफरुसियसा महिं परिचारिया अम्हे
॥ ७ ॥ अवयासेऊण पियं भणामि भयविरसविस्सरपरुण्णा। इय जाए दुज्जाए भग कंत! कहं तु कायव्वं ॥ ८ ॥ [सो] तो मं
भणइ पिययमो सुंदरि! मा भाहि पेच्छसु हु तं एते दारुणचोरे जाव य पहरेहिं वारेमि ॥९॥ तुह पत्तत्तुट्ठिमोहियमणेण सत्थं
ना मए गहि(ही)यं। रमियव्वयं ति गहिया मणिरयणभूसणाणि य तहा ॥१०॥ वम्महसरसंतत्ती न गणेइ भयवं आवंते वावि।
पुरिसो साहसबुद्धी सुंदरि! मरियव्वबुद्धीए ॥ ११ ॥ जइ वि समत्था एते वीगत्था होही तत्थ। विकरालरिउविज्झत्थं समरे
सुलभं समत्थस्स ॥ १२ ॥ ताव य इमे विलासिणि! अच्छिंति ममं अनाथपरमत्था। खग्गुक्खा(य)पज्जलियं जाव भुयं मे न
पेच्छंति ॥१३॥ हंतूण एक्कतरगं एत्ते(यस्स) सत्थं वसे गहेऊण। वातोसारियसोहोव्व एस नासेमि हं सव्वे ॥ १४ ॥ जइ वि हु
होज्ज विवत्ती सावि वरं मे कयपुरिसयारे। नेय मे वरं ति रोयरइह तुज्झ विलुंपणं दट्ठुं ॥ १५ ॥ न हु मि समत्थो सुंदरि!
दट्ठुं परिहत्थचोरपरिमुट्ठं। अविच्छिण्णावमणभूसणाविमण्णं तुमभूग्गं ॥ १६ ॥ मज्झ कएण मयाए परलोए तो पुणो इई लोए।
कुलहरयं धणसामिद्धिं मज्झे च क(क)ए हीरंति ॥१७॥ पुरउ पुग्उ पयणुचोरेहिं किह नाम वरिसणमिणं तुह जीवंतो न वारेह
गच्छं मुय मं चालेमाम चारेहिं वडिंसणुतं। चोरेहिं समं सुंदरि! पत्थ(मज्झ) हु तरणं व मरं(रणं) वा ॥१८-१९॥ एयं निसम्म

१ अ० रिद्दह (रोयइ)। २ अ० गच्छु०। ३ अ० वारेहिं।

जइ एव वत्रसियं ते पडिच्छे जा
वयणं पियस्स पाएसु निवडिय। अहयमो नाह! अणाहं मं परिच्चएज्जे त्ति जंपंति(ती) ॥२०॥ जइ एव वत्रसियं ते पडिच्छे जा
ता वहेमि अप्पाणं। न वि हं पुणो समत्था तक्करेहिं निहि(ह)यं तुमं दट्ठुं ॥ २१ ॥ अवि (भ)हं देहविरत्ति(त्ती) जुत्ता होहं(इ)
गुणेहि बहुएहि। तक्खरनिहयंमि तुमे न य जीवंती गुणं लंभं (णो मज्झं) ॥ २२ ॥ मुद्दस्स विरस्स लद्धयभागीरहिए हि य
मजाखणपविस्म। सुमिणे व्व दिट्ठनट्ठो हा होहिसि दुल्लहो नाहा! ॥२३॥ होज्ज व न वा होज्ज पुणो समागमो णे परंमि लोगंमि।
जाव य जीवामि अहं ताव य अणुपालि(ल)याहि तुमं ॥२४॥ जं होही तं होही अण्णोअण्णो अमुंचमाणाणं। न वि नासंतो मुच्चइ
कम्मविवागप्पहाराणं ॥२५॥ एवं बहु विलवंती भंडणगमणं पियस्स वारंती। चोरे बेमि रुयंती मत्थयनत्थग्गहत्था हं ॥ २६ ॥
छंदेण सव्वसारं गिण्हह सव्वं पि मे सरीराओ। मा नवरि मुद्धपुरि वहेह पिययमं मए भणिया ॥२७॥ तो च्छिण्णगयणगमणा
विमणा सउणव्व च्छिण्णपक्खपुडा। विपलाइउमचयंता घरिणि! चोरेहि मो गहिया ॥२८॥ अण्णेहिं पुण्णतरयं अण्णेहिं पुण-
तरयं नावा गहिया करण्डओ य तओ। अहयं पि आरसन्ती उव्वूढा तत्थ अण्णेहिं ॥ २९ ॥ अह मे पिययमो गहिओ मज्झ
वयणं अलंघंतो। मंतबलमलंघतो सविसो आसिविसो चेवा ॥३०॥ एवम्ह तत्थ विरेहि घरिणि! भागीरहीए पुलिणंमि। गेहि-
यालं इंदो वि हरिउ य तेहि रयणा ण य करडाहो [4]घोरुण विहूणं सव्वाभरणं महं [5]मियत्तेहिं वीरत्तणं वइंतेहिं य (घ)रिणि!
न विण गुग्गया दोवि ॥३१–३२(१)॥ घोरं सय(रं) पिययमो रोयइ मणमणस्स निस्सद्दं। दट्ठूणाविग्गकुसुमं लययंमि म मंद
सोहा या ॥ ३३ ॥ उलुत्तं च सिरिघरं एगट्ठिहियकमलं सरंतगयासोहं। दट्ठूण तत्थ रमणं अहमवि रोयामि दुक्खेण ॥३४॥

१ अ० लज्जं (ज्झं)। २ अ० मुद्धय। ३ अ० अण्णोण्ण ने। ४ अ० धारुण०। ५ हियत्तेहिं।

मा दासी कासि बोलं मा तरुणमिमं वहेहामो ॥३५॥ एव भणिया निलुक्का पियस्स सद्देण रोवमाणी तज्जिया निक्तिसेहिं चोरेहिं। मा दासी कासि वोलं मा तरुणमिमं वहेहामो ॥३६॥ अंसुविलित्तलडं अहरोट्ठं हं करेमि रोयंती। नयण-पाणपरिरक्खणनिमित्तं। वाढं कंपियहियया निस्सद्दं तत्थ रोयामि ॥ ३७ ॥ दट्ठूण रयणपुण्णं तुट्ठो तहियं करंडयं मुक्कं। अह भणइ चोरवंदस्स नायगो घरिहिं ण्हवंती वरे विव पओहरे नियए ॥ ३८ ॥ एक्को धवलघरे विलुत्तंमि पुण ह न वि होज्ज एत्तियं। मोल्लं इणमो जह बहुए दिवसे [1]जूयंमि घरिणि! सुहडे तहिं ॥ ३८ ॥ एक्को धवलघरे विलुत्तंमि पुण ह न वि होज्ज एत्तियं ॥३९–४०॥ एवं मंतेऊणं उत्तिण्णा नइयडाओ ते चोरा। कीलिय च यपसिं गा हियघरवासिणीणं काउं च पियं सहिलियाणं ॥ तो फुल्लसूरवल्लीए तेहिं संदाणिया दुग्गया वि। विसमविसमहल्लिं चोरसुहल्लिं [2]विउं(हं) निज्झायंता दक्खिणहुत्ता पयट्टंति ॥४१॥ तो फुल्लसूरवल्लीए तेहिं संदाणिया दुग्गया वि। विसमविसमहल्लिं चोरसुहल्लिं नियां पल्लिं ॥४२॥ गिरिकोलंवनिविड्ढं लद्धं पाणियदरिद्दपेरंतं। अंतो बहुपाणियं विसमं अगमं परवत्त(त्ती)णं ॥४३॥ असिसत्ति-फल(ग)कंडकणककुंतविविहाउहेहिं चोरेहिं। विविहजणनिव्वमि(वहनि)ग्गमापवेससंरक्खियदारं ॥४४॥ [3]मल्लिहडिपडहडुंडुक्किमउंद-संखपिरीलिक्खसुहलं। उग्गीयहसियच्छलियविग्घुट्टिकोड्डिसद्दालं ॥ ४५ ॥ पेच्छामो य पविट्ठा ठाणं सज्जपासायपज्जाए। पाणि-[4]निसुंभणतुट्ठाए बहुधयचिंधाए अज्जाए कच्चाइणीए ठाणं ॥ ४६–४७(?) ॥ नमिऊण पयाहिणं च काऊणं दक्खिणहत्तच्छावारा अण्णपव्वागतो वारे ॥४८(?)॥ तो तेहिं जह च्छाणंगो तक्खरनामभावं मामत्ति। आभासिया य अभिनंदिया य कम्मप्पयाणेहिं ॥४९॥ तेहिं विपव्वा भट्ठा दिट्ठा कयकम्मया नियंतत्ता। सव्वे अणहसरीरा लाभसमग्गा इयस हुंति ॥५०॥ पल्लिं च अल्लियंते लयाए संदाणिए दुयग्गे वि। दच्छीयणे अण्णिमि सा विम्हियहियतेहिं चोरा ॥५१(?)॥ भाणिएह तहिं केई अरहइ नरनारि-

१ अ० जूयंमी। २ मार्गम्। ३ अ० मल्लु०। ४ हिंसा।

रूवसारेण। अप्परितंतेण मणो किंयं कयंतेणिमं मिहुणं ॥५२॥ साहंति एक्कमेक्का एसो इमा य तरुणी य चंदेव। जहा रत्ति रत्तीव जहा सरयचंदमच्छं ॥ ५३(१) ॥ पेछिमुद्दियजेणमणं कत्थइ संरुद्धबद्धकलुण नणं। देवलोगजमलोगउभयसरिसा(सो)वमसतीगो ॥ ५४ ॥ अरूवरूवलावण्णजोव्वणदेवमिहुणगसरिच्छं। तरुणमिहुणगं किर भडेहिं गहियमाणिज्जइ इहं ति ॥ ५५ ॥ सोऊण पछिरत्था सबाल(व)ड्ढमहिलासमग्गेण। आपूरिउं पयत्ता जणेण कोऊहलमणेण ॥ ५६ ॥ एवं अइणिज्जंते अम्हे कलुणे तहिं महिलि-याओ। सोयंतीओ पुत्ते व्व काओ रोयंति बंदीओ ॥५७॥ एगत्थ भणइ चोरी तरुणी तरुगजयनयणमणचोरी। दट्ठुण पिययमं नो हासं व सयसाहियसरीरा ॥५८(१)॥ इणमो जुनाणचंदो चंदमिवोयारियं नहयलाओ। विलया रोहिणिसहिया उवेहतागं ॥५९॥ जाया चोरवहूओ विसालधवलेहिं अच्छीहिं अच्छीहिं एक्कभाणं चचं तु इमस्स रूवंसि ॥६०(१)॥ नासुरयसद्धिसाले कामागारे बहु करंतीओ। विक्खेवविसालमयं समइच्छंतं कडकूति (१) ॥ ६१ ॥ ताओ सहासाओ ताहे तहा पेच्छिऊण सवियारा। सोगीसा ग-म्मीसो रोसग्गी मे समुज्जलइ ॥ ६२ ॥ तं तह पवेसियमंतं समए पासिऊण संजमियं। रोयंतीउ पुत्तं व काइ सोयंती बंदीओ ॥६३॥ अम्हं तं मणचोरो देवो वअणे तसाण सुन्दोरा। नेयणा मयमिकमुव्व सु(रु)नेंति पिंयं मे करमरी.णी)ओ ॥६४.। काओ विवाहमिस्सं रुयमाणीओ भणंति बंदी(ओ)। वसकलत्ताओ वि पुत्तउविपुत्तया पत्तो मुंचन्तउ होहि ॥६५(१)॥ रूवगुणविम्हिय-[3]संसमुट्ठिएण कामेण काइ आउलिया। आगारेइ व रमणं संवड्ढियकंन्धिसद्देण ॥६६॥ तत्थ य दट्ठूण ममं उक्कंठाओ करंति [4]नडं-ताओ। हारु व्व सरसलावण्णवण्णं जुत्ता महिलिय त्ति ॥६७॥ केइं च एक्कमेक्कस्स तत्थ दावेंति मं पसंन्ना(संता)। वज्झा होही

१ अ० पछ्रि। २ ख० जाणमाणं। ३ अ० समुट्ठिपण। ४ अ० नडउत्ता।

पत्थइ महिलच्छरमिणं त्ति ॥ ६८ ॥ थणजुयलकुसुमंगो छप्पयमहुयरतुरियभयग्गपरिभुत्तं। महिलासोगलयमिणं करपल्लवियं पलोएहा ॥ ६९ ॥ थणजुयलं चक्कवायं मेहलहंसावलिं नयणसफरिं। विच्छिण्णं कडीपुलिणं जुवइनदिमिणं पलोएह ॥ ७० ॥ अईव रुण्णायंवं सोहइ से पयइसुंदरं वयणं। संसरंजियतंवो व्व कोमुदीपुण्णिमाइं(चं)दो ॥ ७१ ॥ सव्वावत्थंतरसुंदरेण रूवेण सस्सिरीएण। सथवच्छरित्तहत्थसिरिं भगवइं विलंवेति ॥७२॥ कसणा विमला वट्टा पीया समाहिया यस्से(जीसे)। कमा नयणा दसणा थणा उरू य पाया या(य) ॥ ७३ ॥ केई भणंति चोरा होज्ज कयत्था हु मा अमरनारी। मंडणगेहिया रंभा एरिसी होज्जा। ७४(१)॥ खंभस्स देज्ज फरिसं चालेज्ज मणं इमा रिसीणं पि। इंदो अच्छिमहस्सेण पेच्छमाणो न तिप्पेज्जा ॥७५॥ केइ परदार-भीरू वच्चंति विणीयसंकुचियगत्ता। दीण त्ति सपुरिस त्ति य दट्ठूण ममं अवमरंति ॥ ७६ ॥ हंतूण तरुगमिणं सो धुवमणुव-मरूवजोव्वणं। मग्गएयं काही महिलं सेणावई अम्हं ॥ ७७ ॥ एयाणि य अण्णाणि य पुरिसा महिला य तत्थ जंपिंति। पिय-मरणमतिदिसंता भयमतुलतरं जणंता मे ॥ ७८ ॥ सहलंति मम तरुणा विसेसओ पिययमं च तरुणीओ। सेसो त्थ जणो दोसु वि अणुरत्त(त्तो) वि [र] मज्झत्थो ॥ ७९ ॥ अरिमित्तोदासीणेण तेण पल्लीजणेण दीसंता। तुंगं कंटयवाडिं सेणावइणा(णो) घरं नीया ॥८०॥ तत्थ य दिण्णपवेसा अइणीया साहामंडवं तुगं। तं चोरवसद्धगोट्ठसेणावइणो उवट्ठाणं ॥ ८१ ॥ दिट्ठो य णे(मे) निविट्ठो किसलयनिचयासणे तहिं घारेणि।। चोरगणगामणी सो वरभडचूडामणी सूरो ॥ ८२ ॥ खिप्पतवणिज्जकंती धराए फुलाए असणसाहाए। सणियं वीजिज्जंतो महुकरकोलाहलकरीए ॥ ८३ ॥ वीरभडलंछणेहि य अहिमुहबहुलद्धसग्घोहि पहरेहिं

१ चत्तरि०। २ ख० रहिया। ३ ख० निसु।

वित्तं गोसगाममसालभणएहिं ॥ ८४ । बहुसमरपु(ख)ग्गविहिडियनियत्तणघडियसुदृडसद्देहिं । चोरेहिं परिक्खित्तो जमो व्व जहा कालपुरिसेहिं ॥८५॥ कोसियनिसरिसक्खो उव्वद्धमहंतपिंडियाजंघो । कढिणोरू पीणकडी सेण्णयएसोहरोव्वी ॥८६॥ मरण-भयसमुत्तत्थेहिं तत्थ अम्हेहिं चेव माणेहिं । सो पंजलिकरपुडयाहुडेहिं संपूइओ ॥८७॥ चोरो सो णे भयपरिवट्टणकरीए आकूणि-याए दिट्ठीए । निज्झाइय(यइ) निमिसच्छो हरिणमिहुणयं व सद्दलो ॥८८॥ ते वि य णे चोरगणो सहावरोदाहिं बाहिं दिट्ठीहिं । दट्ठूण रूवलायण्णं जोव्वणं विम्हिओ जाओ ॥८९॥ गोमहिलावंभणवायणाहिं बहुयाहिं पावबुद्धिहिं । निक्किवनिग्घिणहियओ अह सो सेणावई तत्थ ॥९०॥ अम्हे य निरिक्खंतो मी(ए)सो कंपरहियं तहिं एक्कं । संदिसइ घोराचारं आसण्णं किं पि कण्णंमि ॥९१॥ एसो किर देवीए जीवे सेणावईहिं कायव्वो । चाउम्मासगमत्तो महिलासहिएण पुरिसेण ॥९२ । तत्थ किर मिहुणकमिणं जागे हंतव्वयं तु नवमीए । जह किर न पळायंती तह रक्खसु णं पयत्तेणं ॥९३॥ एवं सोऊण महं हियं आपूरियं च सयराहं । सोगेण मरणभयमिस्सिएण वित्थारमाणे ॥९४॥ अह सो सामियवयणं कयंजलिपुडो परिग्गहेऊण । नेईय चोरतरुणो नियधावासं तओ अम्हे ॥९५॥ गाढयरं वाहिमोडिउं सो तहा तस्स अंगमंगाई । बंधीय पिययमं मे अविराहियवेरिओ चोरो ॥ ९६ ॥ तो गरुडगहियनागपुरिस व्व नागयुवती विलवमाणी । पियपुरिसवग्गसंभुकिएणं दुक्खेण हं पडियण(या) ॥९७॥ विकिण्णकेसहत्था (य) तत्थ बाहोहरुंभमाणच्छी । अवयासेमि पिययमं वारंती घणं तस्स ॥९८(१)॥ बंधह ममं अणज्ज ! जीए कएण अयं पुरिस-हत्थी । गणियारिहत्थिणीए हत्थिवारणबद्धो ॥ ९९ ॥ उवगूहणयतुट्ठा लट्ठा अवि जाणुमाणलंबाओ । पिट्ठीए गाढमिलिया तह बद्धा तु भुया तस्स ॥१०००॥ मोत्तुं च वसमाणी तेण य चोरेण जायरोसेण । पहया तलेहिं निब्भच्छिया य छूढा य एगंतो ॥१॥

वज्झंतो वि विसायं जो न गओ धीरसंजुत्तो। सो मज्झ [1]धरिसणपाय(पया)रेण जाओ पिओ विमणो ॥२॥ भणइ य मं रोयतो हा मज्झ कएण धरिसणमिणं ति। मरणाओ कट्ठयरं अपत्तपुव्वं पिए! पत्ता ॥३॥ पिउमाइमित्तव[डी]ग्गं अप्पाणं चेव न वि तहा सोयं। जह यु(तु)ज्झ मोइणं नववहूभाववहं च इमं ॥४॥ सो एवं जंपमाणो निहओ खीलंमि तेण चोरेण। बद्धो पच्छाबंधं हत्थि-मत्तछओ चेव ॥५॥ बंधणगुणसाहीणं सो तं काऊण निक्किवचोरो। नीयं पडालिमइगओ सोच्छामि सव्वछहं हालं ॥६॥ मरणभय-समुत्तट्ठा उ[2]दिपिच्छा तत्थ हं पियं बेमि। हा होही मरियव्वं कंत! अकयाए पल्लीए ॥७॥ भणिओ य तक्करो मे कोसंबीनयरि-सत्थवाहस्स। एसो एक्को पुत्तो सेट्ठिस्स य बालिया अहयं ॥८॥ जत्तियमेत्तं इच्छह मणिमुत्तसुवण्णयं पवालं वा। तत्तियमेत्तं अम्हे दाहामो ते इहं संता ॥९॥ तुब्भं कोइ वच्चेउ अम्हं लेहेहिं कुलघरे दोवि। लद्धंमि तओ अत्थे अम्हे इह मुंचेह दुवे वि ॥१०॥ तो भणइ तक्करो सो तुब्भे कच्चाइणीए जागंमि। अम्हे सेणावइणा महापसू दोवि उद्दिट्ठा ॥११॥ देयं अदिज्जंते रुट्ठा तह होज्ज भगवती अम्हं। जीए पासाएण म्हे सव्वकामे अणुभवामो ॥१२॥ कम्मे सिद्धी विजओ रणंमि अत्थो य सव्वरोक्खं च। कच्चाइ-णिप्पसाया अम्हं होहिंति न तु मुयामो ॥१३॥ एवं सोऊण अहं ताहे बलिययरपयरं परुण्णामि। दट्ठूण पियतमस्स [मं] अवण्णो-डयगोडियसरीरं ॥१४॥ पियगुणमइएहि अहं बद्धा कामाणुरागनियलेहिं। अच्छं कलुणपरुण्णा [4]विवण्णतुंडा तहिं घरिणि ॥१५॥ तो हं मणदुममणं जणस्स मणकहणयं समम्मणयं। [5]रोयावण करमरी(णी)णं अंसुइ चेव [6]माणीहिं निययकवोलाहरोट्ठथणत(व)ट्ठे रोयामि अणोरमयं रमण मो य णु गणंती (?)॥ १६-१७ ॥ कुट्टेमि य पिट्टेमि य अप्पाणं मुद्धयं च मुंचामि। समविसमे महि-

१ अ० धरिसणा। २ मथम्। ३ त्रस्ता। ४ म्लानमुखा। ५ अ० रोयावयणं। ६ अ० माणी।

यले विलोडिया तत्थ हं घरिणि ! ॥ १८ ॥ सुमिणंतरदंसणेण य लद्धो सि मए (प)हाणगुणो । ज तत्थ आसियं रुण्णमिणं तेण मे जायं ॥ १९ ॥ एयाणि य अण्णाणि य तत्थ अहं कलुणाणि विलवामि । पियविप्पओगदुस्सहसोगेणुव्वघरि(गहि)या घरिणि ! ॥२०॥ आवाणयंमि केहिं वि भडेहिं एयंमि देसकालंमि । कण्णसुहयं सुमहुरं इय तह गीयं सत्तररयं ॥२१(१)॥ अगणियनयपडिया वायस्स साहसं कम्ममारभंतस्स । पुरिसस्स एगंतरिया होइ विवत्ति व्व सिद्धी वा ॥ २२॥ "आरंभमाणस्स फुडं लच्छी मरणं वा होइ पुरिसस्स । तमणारंभ(मे) वि (मरणं) होइ नियमं न उण लच्छी ॥२३॥ सव्वस्स एइ मच्चू रत्त(त्ति)रहपियमप्पणो लहुं काउं । पुण्णमणोरहतुट्ठस्स होइ मरणं पि किर सहलं ॥ २४ ॥ न विसाओ कायव्वो सुट्ठु वि वसणविमुहेण पुरिसेण । (हं)दिवइऊण य पुणो खणेण पव्वामलइ लच्छी ॥२५॥ निममदसमस्सिएण वि पुरिसेण [विन्नणपुरिसेण] विन्नणपुरिसकारेण । दुक्खं पियवेसहेउं पियाए समं सुहं होइ" ॥२६॥ एवं सोऊणं पिओ घरिणि ! गीयत्थचोइओ इणमो । सोयपीणसोणी(१) सुण ताव वि पिए ! इमं वयणं ॥ २७॥ पुव्वकयकम्मनिव्वत्तियस्स कंते ! निगूढमंतस्स । वसणमिउदीह केणि(ण) न पलाइउं सक्का ॥२८॥ "किं वज्जंतो वि पिए ! अवसो पावइ वसं कयंतस्स । न हु उज्जयं निवारेइ कोइ पहार(पहरे) सुण्हिकंठो (तो) ॥ २९ ॥ नक्खत्तं च सगहनायगस्स जइ ताव अमयगब्भस्स । चंदस्स एइ नमणं नासगो पाययजणंमि ॥ ३० ॥ अप्पकयकम्मविवागखेत्तदव्वगुणकालसंजुत्तो । सुहदुक्खस्स विवागो नवरि निमित्तं परो होइ ।३१॥ गतं मा होहि विसण्णा सुंदरि ! सव्वेण जीवलोयंमि । सुहदुक्खविसेसकरं [ते] (न) विहाणं लंघिउं सक्का" ॥३२॥ तो तत्थ अहं घरिणी ! पियस्स सण्णवणवयणगहियत्था ।

---

१ हट्टे । २ अ० विसहेउं । ३ अ० समयं ।

पियवयणसमासाइयमउयसोया पुणो जाया ॥ ३३ ॥ अ(पे)च्छामि रुण्णपिण्डियवंदीजणा विमणामलविरुद्धा। वद्धा पययामुद्धा
पइणा समयं मिगीवेय ॥ ३४ ॥ काउ य तत्थ मज्झं कलुणविलवाणि यं सुवेगाओ। सं[ह]भरियनियपक्खा चिरं पि रोयंति
वंदीओ ॥ ३५ ॥ काओ सब्भाववच्छलमउयहियया वसणसमुद्दयं(अम्हे)। दट्ठूण परुण्णाओ अणुकंपाकंपिगंगीओ ॥ ३६ ॥
अरुणलोयणाओ वि भणंति कत्तो किह वेत्थ अणत्थघरं। तक्करहत्थं इमं पत्ता ॥ ३७(?) ॥ तं चक्कायजाइं सुहोदयं मज्जणं व
हत्थिस्स। वाहेण चक्कवाओ वहिओ जह हं अणुमया य ॥३८॥ जह पुणो आयाया माणुसभवंमि वच्छनयरीए। जह तत्थ एक्क-
मेक्को नाओ चित्तोवदेसेणं ॥ ३९ ॥ जह जाइया मदिण अहयं जह ण(णा)सिया य पियवमहिं। चेडी सारसिया सा जह य
पलायाणि नावाए ॥४०॥ भागीरहीए पुलिणे जह य गहियाइं तेहिं (चोरेहिं)। तं सव्वं रोयंती घरिणी! साहेमि वंदीणं ॥४१॥
एयं सोऊण महं सो चोरो निग्गओ पडालीओ। कुणइ अणुकंपमाणो ऊसासियवंधणं रमणं ॥४२॥ अह ताओ य रमणीओ निब्भ-
च्छियतज्जिया तहिं तेण व। मेघारुंजियभीय व्व भयवहूओ पलाणाओ ॥४३॥ तासु य गयासु तो भणइ पिययमं तक्करो सणियं
च। मा भीया होय(ह) [अहं] तो मरणाओ अहं विमोइस्सं ॥४४॥ सव्वत्थामेण वि सव्वहा त्रि पाणे य परिचयत्ताणं। पाणपरि-
रक्खणं भे काहं पाणे य दाऊण ॥४५॥ एयं निसम्म वयणं तस्स मुहा निग्गयं तहिं अम्हं। मरणुत्तासविणासो परिओसो उत्तमो
जाओ ॥४६॥ अच्छहु(उ) अम्हाणं जीवियं ति तो जिणवरे य नमिऊणं। पच्चक्खाणा कीरस्स पारणा तस्स कासी या ॥ ४७ ॥
लोपत्तपत्तलीयए मंसं काऊण तक्करो अरो (रे)। अम्हे जेमणमिणं ति भुंजह भणत्ती(ती) दूरं खु गंतव्वं ॥४८॥ अम्हेहिं नेच्छियं

१ अ० ञणविमण०।

तं अम्हाणं अणुइयं ति भणिऊण । उत्ताणयकरयसंपुडेहिं उदयं तहिं पीयं ॥ ४९ ॥ संपइ नट्ठपयावो रज्जपरिभट्ठपत्थिवो चेव ।
सूरो लंघियगयणो वलेज्ज पुणो मुहट्टु(१) ॥५०॥ संकुइयपंनगो व्वा वत्था सूयंति दिवसनिप्पेडा । वासंतणेगसउणया नियनिलउ-
लत्तयबहुलेया ॥ ५१ ॥ अह एवं अम्हाणं दियहो अइदीहंतो रुयंताणं । मरणभयवेविराणं घरिणि ! तहा सो अइक्कंतो ॥ ५२ ॥
अह तिमिरनिवयसमो संपत्ता जीवलोगतिस्सा । कोसियनेगवतां गयणनलयसा(सो)हिया रत्ती ॥५३॥ सायरकयाविट्ठीविया सो
जणस्स उडेइ । तह संचारिमतिलओ कुन्दकुसुमपंडुरो चंदो ॥५४॥ उक्कोडिहसियच्छालियपपडुपडहनिनायगीयसद्दाला । पल्लीम-
त्तपणचिरचोरेकरसजणा जाया ॥ ५५ ॥ तो जेमगपक्खित्ते जणंमि सो तक्करो पियं सूयइ । भणइ य मा भाहि तुमं एह अहं ते
पलाएमि ॥५६(१)॥ तो तेण निणियामो सउतायं केणई[1] अनज्जंता । विजयद्दारेण (अ)म्हे[2] पल्ली वंतीगेहरुरेण ॥५७(१)॥ [3]रुन्दतणसु-
विरा वि निग्गया समहियं उ(तु)रंता य । किच्चाहि निग्गयामो कामसरकुडीरमज्झेग ॥५८॥ तो तेण पुव्ववाहियपरिच्चियहरिवि-
वरसुणियपरिमाणो । गहिउ निवद्धा सुहिओ अडवी सीसंतओ पच्छो ॥ ५९ ॥ तो तत्थ निरिक्खंतो पुरओ पासे हि मग्गओ य
पुणो । बहुसो य निसामंतो अद्धाणयचिट्ठिओ सद्दं ॥६०॥ गहियाद(व)रणपहरणो उप्पीलियधणियबद्धसण्णाहो । वच्चइ पयट्ठसाणो
पंथं मोत्तूण पासेणं ॥६१॥ भणइ जइ परुइ कोई ए भाहिंतो त इमेण पंथेण । जाव ताव मरणं कामे चोरो होरहिचारेमि ॥६२(१)॥
गंतूण चिरं तह उप्पहेण पंथं पुणो समोइण्णा । चोरेण वेरेण तेग समया सजायभएण तह य ॥६३॥ निहुया पब्भज्जमाणवणसुक-
पत्तसद्दाणुकारिणो केइ । पक्खे पप्फोडंता पक्खी रुक्खाहि उड्डीणा ॥६४॥ वणमहिसवग्घदीविय[4]तरच्छपुंछी[5]ण तह विरलेणं सुणिमो

१ अज्ञायमानाः । २ ख० मे । ३ अ० रुंदत्तप पणसुविराहिंजि० । ४ व्याघ्रविशेषः । ५ सिंहानाम् ।

सउणगणाणं व तत्थ नाणाविहे सद्दे ॥ ६५ ॥ भणि(वि)यव्वया अम्हं महाभए तत्थ वट्टमाणाणं । अणुलोमा आसि तया खेमा मिगपक्खिणो सव्वे ॥६६॥ वणहत्थिहत्थपल्हत्थिये छलुयफलकिसलयपवाले । गोडियविडिवे(डवि) विडिमी(मा) कत्थइ पासामि हं पडिए ॥६७॥ एते अण्णे य बहु तत्थ अवत्थंतरे तरुमाणेणं । पासंता तं कंतारं तरिमे अह भणइ तरिमे ॥६८॥ अह भणइ तक्करो णेमि कंतारं ति मा हु भाइत्था । अह गामा अब्भासे वच्चेह एत्तो अवरहुत्ता ॥६९॥ अहमवि गच्छामि उ खम(मा)हिं य जं सामियस्स आणाए । अण्णाणएण य मए बद्धा य हया य पल्लीए ॥७०॥ मे(चि)रलमहुरसंगयमियक्खरं भणइ तं सही पत्तो । अह तक्करं गुणकरं पिओ पियंतो अ दिट्ठीए ॥ ७१ ॥ तुम्हं आणाकारी तुब्भे उवयारकारिणो अम्हं । जं नेअवन्तवाणं जीविय-दाणं इमं दिण्णं ॥७२॥ अत्ताणमसरणाणं अम्हाणं जीविए निरासाणं । उब्बद्धयाणं अम्हं छिण्णासु(साणं) तुमे वीरा ॥७३॥ अहयं वच्छपुरीए पुत्तो धणदेवसत्थवाहस्स । नामं च पउमदेवो त्ति मज्झं जो को वि साहेज्ज ॥ ७४ ॥ भणिओ य एहि तहियं अत्थं दाहामु ते सुविउलं पि । सो भणइ हजाइ महं तत्तो गंतुइ तो गच्छं ॥७५(?)॥ जइ होज्ज समावत्ती गमणं भे तत्थ कारणं तो । मा हुम न दच्छिहहा एत्थ मए साविओ सि तुमं ॥ ७६ ॥ नहु सका परिकाओ केणइ सव्वंमि जीवलोयंमि । जियलोय-सव्वसारं जीवियदाणं पादत्तस्स ॥७७॥ अम्हं अणुग्गहत्थं नणु तुब्भेहि बहुमाणपीइकरो । आसणपरिग्गहो निग्गहेण कायव्वओ होइ ॥७८॥ सो भणइ ए(वं) भणिओ नेणुहत्तणो अणुग्गहियओ य । सव्वं व मे कयं एव होइ जं मे(भे) त्थ परितुट्ठा ॥७९॥ सो एवं जंपमाणो वच्चह तुब्भेहि भाणिऊण म्हे । वच्चइ उत्तरहुत्ते अम्हे वि गया अवरहुत्ता ॥ ८० ॥ निजजिफोडविगलेत्ते-

मोणियजायसरंभो किच्छाहि उव्वहमारी उप्पहपहट्ठमिएणए ॥ ८१ ॥ अतिवेगागयगमणा घरिणि! तण्हाछुहाकिलंताहं। वायभयपरिसुक्कोट्ठकंठजिब्भं(ब्भा) परिखलंती ॥ ८२ ॥ अचयंती गंतुं जे पीढंमि निवेसिउं पिओ मह[1]इ। तो तं परिहरमाणी बला वि पाएहि वच्चामि ॥ ८३ ॥ [2]असहं अणुपालंतो [3]भणइ पिओ सणिययं पि वच्चामो। ण पेच्छह ताव मयच्छि! वाए(पिए) विरलकड्डवणुद्देसं ॥ ८४ ॥ गोउलपयारमलिया पविरलतणगहणगोमया य पुणो। साहति वियाणभूमी गाममज्झा(ब्भा)सं भयं मुंच ॥ ८५ ॥ नट्ठं झत्ति भयं मे तुट्ठी य समुट्ठिया महं घरिणि!। लोगस्स मायरो व्व दट्ठूण ता गाओ ॥ ८६ ॥ असणकयकण्णपूरे पुच्छिउ लट्ठियाहिं खेलंते। दिट्ठो तप्पियवाले बाले गोपालए तत्थ ॥ ८७॥ अह तेहिं पुच्छिया मो कत्तो उम्मग्गएण एह त्ति। तो भणइ अज्जपुत्तो [4]वयंस! पंथो पणट्ठो णे ॥८८॥ किं [5]नाम जणवओ इणमो किं नामयं च नगरं ति। किं नामउ व्व गामो केत्तियमेत्ते इओ होइ ॥ ८९ ॥ ते बेंति गामउ णे आसण्णे एस खायगं नाम। सविसेसं तु न जाणामो वणविवरवट्टिया अम्हे ॥ ९० ॥ गंतूण य तो अम्हे कमेण हलविलिहियं गया भूमिं। अह मं पुणो वि पिययमो इमाणि वयणाणि भाणीया ॥ ९१ ॥ वणपण्णलावियाओ वरोरु! पेच्छाहि गामजुवतीओ। पणुच्छब्भयदंसियथिरपिंजरपीवरोरुओ ॥९२॥ एयाणि य अण्णाणि य तत्थ पिओ मे पियाइं जपंतो। सोगपरिस्समवक्खेवकारणत्थं पदंसेइ ॥ ९३॥ अच्छोदगपडहत्थं मच्छघरं फुडियकुमुयवण(प)रियं। गामस्स तं तलायं नच्चासण्णं समणुपत्ता ॥ ९४ ॥ अच्छं फलिहसरिच्छं फुडियकुमुयगंधे य भयविमुक्का। पाणीहिं पाणियं [[6]स] गामतलाए तहिं पियं तत्थ ॥ ९५ ॥ अवगाहिऊण सलिले सीयलजलपायवीजियंगा य। विस्संता

---

१ अ० हामी। २ अ० अह। ३ ख० भणियं। ४ ख० वयसो। ५ अ० नामउ। ६ अ० से।

भयमुक्का घरिणि! गच्छामो तं गामं ॥ ९६ ॥ दीसंति वोद्रहीओ सवलयबाहुपरिणद्धकंठेहिं। कडितडनिवेसिएहिं कुडेहिं उदगं वहंतीओ ॥ ९७ ॥ चिंतेमि किंतु विहियं कुडेहिं जं जुवतिसोणिक(त)डएसु। सवलयं तु उवगूढा जह पियपुरिस व्व अच्छंति ॥ ९८॥ ताओ वि विम्हयवियाणिएहिं अच्छीहिं णं अविस्सामं। पेच्छंति विम्हियाओ चिरं पि घोलायमाणीओ ॥ ९९ ॥ तो गामं वरवतिमहिलियाहिं तुंबवियडत्थणीहिं। तयं रूढाहिं समवगूढं तह पत्तामो दुयग्गा वि ॥११००॥ अम्हे लद्दत्तणविम्हएण अच्छीहिं अमुयमाणीहिं। अण्णोण्णरहस्सपेल्लणपसंगओ गामतरुणीहिं ॥ १ ॥ भग्गा तत्थ वईओ कत्थ व कडकडस्स किडि-काति। तरुणीहिं पेच्छियव्वयं अण्णाणअहेजिणतीहिं ॥ २ ॥ वइभंजणसद्देण य थेरा हि उव्विग्गया रत्थं। भुकुभुकुभुकंति कत्थ य उद्धमुहा पिंडिया सुणहा ॥ ३ ॥ अइरेगसिढिलवलयाओ पण्डुरमइलदुब्बलंगीओ। जक्खाहिवाओ वि पेच्छंति कातीए मयं तेहिं अम्हे ॥ ४(१)॥ मसिणपाडुयारगनियसणाहिं कडिगहिय[चेडय]चेडरूयाहिं। घरनिग्गयाहिं घरिणि! गहवइघरिणीहिं ॥ ५(१) ॥ सो दिट्ठा अणुमाणिन्दियगेज्झो तत्थ अवत्थंतरे बहु अम्हे। पेन्ना(ए) पेच्छंता रच्छा य अइच्छिया सणियं ॥६(१)॥ वगगमणवलणवणिया तण्हं च छुहं समं च अगणिंती। जीयव्वयलोभिछा कहिण्णा तइं अडविं ।'७(१) ' नट्ठभय व्व अच्छि-गइ त्ति तत्तचलणवियणाममिणगामा। ताहे परिस्समहं चिंतीय छुहं च तण्हं च ॥ ८ ॥ तत्थ य बेमि पिययमं पहियत्तकारणेण निद्दोसं। कत्थइ च्छुहवेहारआहारं ता गवेसामो ॥ ९ ॥ तो भन्नइ पिययमो तक्करपरिमुट्ठमोल्लसव्वस्सो। कडिए (कहं पर)स्स घरं अणज्झमाणा ध(प)विस्सामो ॥१०॥ वसणपरिपीडिएण वि कुलमाणमणूणगं वहंतेण। देहि त्ति कलुणभावेण दुक्खमुचत्थाईउ

१ अ० पध्धुपारग०। २ अ० पज्जन्ना।

लोए ॥११॥ लआवणयं माणपडिरागगं परिभवस्स जं मूलं। कत्थ लहुत्तणकरगं माणिणि ! पणगं अहं काहं ॥ १२ ॥ अत्थ-परिहीणविगलो कओ वराकरात्थगुहम्मि निजणंमि। गुरुं वि किलिस्समाणो हवइ न ॥ १३(?) ॥ पणईपरेसु य णो मे (?) पणए घट्टा दीणवयणजंपणे। सुकयनिग्गमा जिब्भा असब्भरहिया देहि त्ति ॥ १४(?) ॥ नयवल्ली वोत्तु सव्वं माणमह(ण)ग्घं पमोत्तूणं। तुब्भत्थे नत्थि गहं किंचि अकायव्वयं नाम ॥१५॥ वीसम ताव मुहुत्तं रच्छागुहभूसणंमि एयंमि। देवकुलंमि चिला-सिणि ! तो ताहं संभंतचित्तो ॥१६॥ छणदिवसे छणसंपडियस्स पामरजुवाणसत्थस्स। विविहकलाणं ठाणं चउम्मुहं चउत्थंभं तत्थ य ॥ १७(?)॥ एहिया य सहं रामागमुप्पागगमं गहवइणं। गागेहं चेडामाहणघरिं च सीयागरं पत्ता ॥ १८ ॥ नमिऊण सव्व-सस्स तीए लोयंमि निस्सुगजसाए। दसरहसुण्हाए एगपत्तीए सीयाए ॥१९॥ हरिउसारियमुद्धंमि भूमिभागंमि उ दूयग्गाचि। तत्थ निराण्णा सालिकणिसव्व पच्चे वित्तमि ॥२०॥ पसागो य जुवाणं ⁴सव्वावत्तयनिसुद्धंगोत्तेणं। सिंधवकुलनिवसेण अस्स-पत्तेण आयंतं ॥ २१ ॥ पडिसण्हधवलखोमयकप्पासगखोमनलणियसमयं। पुरओ तुरियपहावियनडवडरथीरपरिवारं ॥ २२ ॥ नागरतरुणो त्ति अहं अलज्जिऊण य परस्स ही जाया। सीयाघरस्स कोणे ⁵अङ्कसंसेिया अत्थं ॥२३॥ अह सो कुमारसहत्थी पयाहिणं देउलं करेमाणो। ददट्ठूण अज्जपुत्तं हयहियओ भाइओ सहसा ॥ २४ ॥ पडिओ य अज्जउत्तरस्स तत्थ पाएसु सस्सरं परुण्णो। भणइ अहं संति आसी तुम्हा गहे चिरं कालं ॥२५॥ गाउय! अज्जपुत्तेण भणियं सणियमवगूहिओ य। किमागमगं ति देहि साहेमि मे सिग्घं अवि कुसलं। सत्थाहो अम्हा भत्तमित्तवग्गो य तो गुरुत्तागं ॥ २६–२७ ॥ तत्थ वि दिण्णनिविट्ठो

१ अ० किलिस्समाणा। २ अ० निग्गमा। ३ अ० तो। ४ अ० सेव्वा। ५ अ० गसेण। ६ अ० अङ्कं।

भूमितले साहए पियमस्स । वामकरंगुलिनिवहं दाहिण(हत्थेण) घेत्तूण ॥ २८ ॥ सेट्ठिभवणंमि कण्णा गय त्ति अह निम्मले पहायंमि । तो किर दासीए मे कहिओ भे पुव्वसंबंधो ॥ २९ ॥ रत्तिं च अवक्कमणं चोरियगमणं च सयणपक्खस्स । कहियं जहाणुभूयं सव्वं भे दासचेडीया(ए) ॥ ३० ॥ भणिओ य अज्जपुत्तो (सत्थवाहो) घरमागंतूण सेट्ठिणा कल्लं । विवाहे य खमाहि महं जं सि कडुइओ मए कल्लं ॥३१॥ मग्गिज्जउ मे जामाउओ लहु एउ मा य बीहेउ । किं काहीइ उ पुत्तो विदेसवासो परघरेसु ॥३२॥ तुज्झं च पुव्वजाइं सव्वं साहीय आणुपुव्वीए । सत्थाहस्स गहवई जह कहियं दासचेडीए ॥३३॥ तुज्झं च विप्पओगेण वच्छला परजणं 'रोयावेंति । रोच्छीय कलुणसरयं सोगभरपेल्लिया अम्बा ॥३४॥ भ(फु)रिया य वच्छनयरी तत्तो य बहुजणपरसुईए । सत्थाहसुओ जाईसरो त्ति सेट्ठिस्स य सुय त्ति ॥३५॥ तो सेट्ठिसत्थवाहेहिं तत्थ देसनगरागरसएसु । संपेसिया मणुस्सा समंततो मग्गिउं तुब्भे ॥३६॥ महमवि पाणासगं पेसितुमि तुब्भे गवेसिउं कल्लं । अज्जयपुत्तो वि अहं न य तत्थ सुणं पवित्ती ते ॥३७॥ चिंतेमि खीणदव्वा धणियपरद्धा कयात्तराहा य । पच्चंते सेवंते पुरिसा दुरहीयविज्जा य ॥३८॥ परिपुच्छिऊण निऊणं इउ तउ[तहिं] निरिक्खिण(णेण) इहमागओ । देवा य मे पसण्णा जं मे सफलो समो जाओ ॥३९॥ तुब्भं च इमे दिण्णा सत्थाहेहि समयं गहवतीहिं । लेहा सहत्थलिहिय त्ति उवणिया तेण पणएण ॥४०॥ अह पणमिऊण गहिया लेहा तत्थ अज्जपुत्तेण । संदिट्ठा विट्ठा य ततो निसामती ॥४१(१)॥ उग्घाडयकारणेण अणेण अणुवाइया सणियं सणियं । होज्ज हु रहस्स वयणंमि हं ति पच्छाययंतेण ॥४२॥ तो ते पयामलेहा गहियत्था तत्थ अज्जउत्तेण । अह वाइया ससद्दं सुणावत्थं पुणो मज्झ ॥ ४३ ॥ रोस-

१ अ० रुया० । २ अ० कारेण० ।

वयणेहिं रहिया पसण्णविस्सासयूयणा लिहिया। एह चि ससवहपरा लिहत्था मे सुया दो वि ॥ ४४ ॥ एवं सोऊण मह सो सोओ अवगओ य सयराहं। परितोसपेसिएण य हिययं पुण्णं व हासेण ॥४५॥ अइनिविडबंधे अइरेगपीडिए गाढविसमिए। सूणे हत्थे पियस्स दट्ठूण भणइ कुम्मासहत्थी सो ॥ ४६ ॥ साहसु को भूयत्थो जं ते वरहत्थिहत्थसंकासा। सयवणा य विसमसूणा य बाहा रिउमंथणसमत्था ॥ ४७॥ कहियं जहाणुभूयं तस्स लहुं चेव उत्तमं वयणं। अम्हेहिं जं कयं घरिणि! तत्थ दुन्नि कतं तुरि तहिं ॥४८॥ कुम्मासहत्थिएण य एवं सोऊण जनेण अम्हं। तग्गाममाणणिज्जे बंभणकुलए समाढत्तं ॥४९॥ तदुत्थबंभणकुलं उण्णयबंभच्छलणअइगया सो। निच्चं वेयलम्भाविया कर(गा) गलमुयंतजलबिंदू ॥५०(१)॥ कयपायसोयाणं गोसालयत्तहिं तिविहाणं। सुद्धोदगं च दिण्णं हत्थपक्खालणं अम्हं ॥ ५१ ॥ तह निपण्णरसोई य सिद्धसरिसमिद्दंत तोसिया अम्हे। अइरेगरोयमाणं जेमिया अमयंवंतं घरिणि! ॥५२॥ अह धोयहत्थमुहला अवणियउच्छिट्ठभायणा विक्का। धयमक्खियचलणवणा अभिवाइय तं कुलं निमो ॥५३॥ कयपज्जत्ता रांता अह आसं दोवि तह समारूढा। कुम्मासहत्थिभडचडगरेण परिवारिया पविट्ठा ॥५४(१)॥ देसवयंसयभूयं सिरीए आवासयं गुणसमग्गं। नयरं पणासयं मो सोगस्स पणासयं पत्ता ॥५५॥ नावाए उत्तिण्णा तत्थ नदिं तोयभूयपाणीया। तुंगतडकडयं विसमं गंगाए वयंसियं नमसं ॥५६॥ गंगातमससमागमपुंद्ध(ड)कचूडामणी विए(प)णिपुव्वं। पत्ता पणासयं मो तिभागसेसंमि दिवसंमि ॥ ५७ ॥ कुम्मासहत्थिपेसियमणुस्ससंपाडिएण जाणेण। तत्थ पविट्ठा तुट्ठा मित्तघरं अंतिवासिस्स ॥५८॥ मज्जणजेमणसमालाहणाहि पडिवज्जितथा तहि सुट्ठु। पज्जत्तलद्धनिद्दा

१ अ० विद्धाणं। २ अ० सरस०। ३ ख० यं ततं।

तं रत्तिं सो सुहं वुच्छा ॥५९॥ धोयमुहहत्थपाया अभिवाइया देवया तहिं गोसे। समभयखुहाविमुक्का पुणो वि सेज्जासु अच्छामो
॥६०॥ सुमुहुत्तकस्स तत्तो पिएण कुम्मासहत्थिसहिएण। एमो त्ति कुलघराणं कोसंबिं पेसिया लेहा ॥ ६१ ॥ अब्भंगण-
परिमंडणउच्छायणविविहकायसोक्खेहिं। पाणेहिं भोयणेहिं च पडिकीलंता तहिं वसिमो ॥६२॥ वसिऊण केइ दिवसे उहरिय-
परिस्समा तहिं घरिणि!। पडिलेहलंभतुट्ठा कोसंबिं उस्सुया गंतुं ॥ ६३ ॥ पंथपरिव्वयमेत्तं आणीयं तेहि हिरण्णयं तत्तो।
अच्छायणं च विविहं अहयं वायं च रत्तं च ॥६४॥ काहावणगसहस्सं[1] दिण्णं मित्तघरे चेडरूवाणं। खज्जगमोल्लं ति मया महिलाहिं
निवारयंतीहिं ॥६५॥ लज्जीय तं पिययमो दाउं पणयपडिसाहणे भीओ। पच्चुवगारनिमित्तं अप्पो दाउ त्ति काऊणं ॥६६॥ आमं-
तिया य अवयासिया य सव्वा मए महिलियाओ। मित्तघरस्स य पुरिसा पिएण आमंतिया य ॥६७॥ मम मित्तघरजणस्स तहिं
जहारिहं महरिहं सुमरणत्थं। अच्छायणं च विविहं आसत्तं ताण मे दिण्णं ॥ ६८ ॥ सव्वोसहिसंजुत्तं गहियं तो तत्थ घरिणि!
पच्छयणं। पथंमि अणेगविहे जोगक्खेमे गणिंतेहिं ॥ ६९ ॥ जातीजवसंपण्णं अह आसं पवरलक्खणसमग्गं। आरूढो मे रमणो
पवहणपट्ठीए सो मज्झ ॥७०॥ सत्थाहगहवतीपेसिएण बहु[णो]जणेण परिकिण्णो। कुम्मासहत्थिएण य समकं परिवारसहिएण
॥७१॥ बहुसमरकरणविक्कमभामियनामनिग्गयपयावा। पुरिसा आउहहत्था आरक्खा अम्ह आढत्ता ॥७२॥ इड्ढिसमिद्धीगुणजायं
बहुजणं करेमाणा। नीमो पणासगाओ बहुविपणिसमिद्धवाहीओ ॥७३॥ अप्पच्छंदसुहेण य गच्छंता तत्थ रायमग्गंमि। दीसंता
अतिदूरं जणेण दिट्ठीसहस्सेण ॥ ७४ ॥ मित्तघरसंतिएण य जणेण निद्धेण तत्थ अणुबद्धा। इड्ढीए अण्णजणदुल्लहाए नीहम्मिया

१ कार्षापणकम्।

बाहिं ॥७५॥ ठविय णु पवहणं सारहिणा वयणेण अज्जउत्तस्स। आरुहइ पिओ व्व तहिं तो सो संपत्थिओ तत्तो ॥७६॥ पेच्छामि पओहारीउ सालिवणमंडलाणि तुंगाणि। आसमे य मणोहरे सभावन्नाओ य पेच्छंता ॥७७॥ विडिपेल्लियं च पंथे[1]उचरियत्ते लेक्खमेव[2] सोरिं (!)। समइच्छिया य सणियं पत्ता वासालियग्गामे ॥७८॥ पत्तलविसालसालं सासयगिरिकूडसण्णिहं तत्थ। पहियजणविम्हयकरं वासघरं पक्खिसंघाणं ॥७९॥ वडपायवं महल्लं पेच्छामो लद्धयं ति काऊण। अहवत्थ अंतिवासी इमाणि वयणाणि भाणिय ॥८०॥ निग्गंथधम्मतित्थस्स देसओ सीलसंवरनियत्थो। छउमत्थो परिवुच्छो एत्थं किर वद्धमाणजिणो ॥ ८१ ॥ ते सोय आलसिहं जं आसि ओवच्छिउ महावीरो। वासालियं ति तो किर गाम सो निवेसियं[3] नाम ॥ ८२ ॥ अमरनरजक्खरक्खसगंधव्वसहस्सपणिवइओ। जिणवरभत्तीए मंतो पूयपावइ वडो त्ति ॥ ८३॥ सोऊण तस्स एयं उइण्णा पवहणाओ दुयग्गावि। साहट्ठरोमकूवा हासुस्सयमाणसा अहियं ॥८४॥ पच्चक्खं जिणवरं मण्णंता उत्तमाए भत्तीए।सीसेण वंदमाणा वडस्स मूले निवइया मो ॥८५॥ वेमि य णं पंजलिया तरुवर! धण्णो सि तं कयत्थो य। जं ते इह च्छायाए अच्छीय जिणो महावीरो ॥८६॥ अच्चेऊण वडं तं काऊण पयाहिणं च तिक्खुत्तो। पवहणमारूढो सो पुट्ठिं तुट्ठिं च वहमाणा ॥८७॥ दट्ठूण वंदिऊण य निसिहियं तत्थ वद्धमाणस्स। संवेगजायहासा मण्णामि कयत्थमप्पाणं ॥८८॥ तो तत्थ पिएण समं सोक्खगुणं कुलघरस्स माणंती। एगागिहत्थिगामं अइच्छिया कालिगामं च ॥ ८९ । वासाय अइगयामो नगरिं साहंजणिं जणाइण्णं। भवणेहिं [4]मेरुरुंभएभरिहिं ॥९०(१)॥ कइलाससतुंगसिहरोवमंसि नयरीए मणुण्णकरंमि। तत्थ निविट्ठा तुट्ठा मित्तघरे अंतिवासस्स ॥ ९१॥ तत्थ

---

१ अ० पथोउं। २ अ० लक्खमेव। ३ अ० वसियं। ४ अ० मेरु०।

य मज्जणजेमणउत्तमसेज्जाविहाणक(य)पूया। जेमावियसव्वजणा पडियग्गियपवहणबइल्ला॥ ९२ ॥ तत्थ वि हं सुहं[विय]वुच्छा
कल्लं विच्छलियहत्थमुहपाया। तं कुलमामंतेऊण निग्गया उग्गए सूरे ॥९३॥ णाणाविहगगणाणं सद्देण य भमरमहुयरिगणाणं।
गुरुजणमिहोकहाहि य गयं पि य पंथं न याणामो ॥९४॥ कुम्मासहत्थिकहिए गामपुरारामकित्तणसमूहे। पंथस्स य उद्देसे
चेइयरुक्खे य पेच्छामो ॥९५॥ अहरियपत्तसामं विस्सामं तत्थ पहियजूहाणं। रट्ठएहचिंधपट्टं भूमीओ ए पओहरथोरं ॥ ९६॥
कोसंबिसीममउडं घणनिविडमहल्लसालविचरयं। सउणगणं कत्थ डं(डें)तं कुम्मासवडस्स मणुपत्ता ॥९७॥ निग्गलियधवलजल-
हरवियाणलिलाविलंबकं तत्थ। वरसुरभिसरसपुप्फोवयाररचिंचेल्लियं पएसं ॥ ९८ ॥ कयवंदणमालाया सोत्थियविछिण्णपुण्णनव-
कलसं। पढमघरगयामो सेयणपरियओ कुलरम्मं ॥ ९९ ॥ आसण्णनिव्वत्त व अब्भरिहियं मित्तसत्थपव्वइया। कुम्मासवडे
कोउयसएहि ण्हविया दुयग्गा वि॥ १२००॥ ण्हायपडिकयकम्मा पउग्गचिवेल्लिया दुयग्गा वि। ससुरकुलघरासण्णनीयपरितुट्ठा
मज्झ गया ॥१॥ अहमवि य जाणसहणचरगारूढा तयं समणुगच्छो। तत्तो य निग्गयाहिं चाईहिं समं ससारसिया ॥२॥ वरिस-
वरथेरमयहरदासीजणतरुणचक्कवालेण। अणिज्जमाणमग्गा पुरओ वच्चामि य पियस्स ॥ ३ ॥ अण्णं सुवण्णवरभंडमंडियं तत्थ मे
पिययमो त्ति। तुरगवरं समारूढो सवयंसो सो ममं नेइ ॥ ४ ॥ भाउज्जाया य महं दट्ठुं जं निग्गया सपरिवारा। ता विय वर-
जाणगया अइंति नगरिं मए समयं ॥ ५॥ वसणुस्सवदोसगुणा गमणागमणं पवेसनिक्खमणं। अहियं पहाणपुरिसस्स सव्वजण-
पायडा होंति ॥ ६ ॥ पुण्णागसउणदाहिणपसत्थबहुमंगलनिम्मित्ता। कोसंबिमइगयामो देवद्दारेण तुंगेणं ॥७॥ आसि य संमुह-
पण्डुरसुगंधपुप्फोवयारचिंचइयं। नरनारिदंसणूसुयसमुव्वत्थियरुद्धपेरंतं ॥८॥ उभओ पाससमुट्ठियमहंतपासायपंतिसोभं ति। राय-

पहमइगयामो बहुविपणियपसाहिय(प)एसं ॥ ९ ॥ वायपरियत्तियपक्कमुहियं च पंकयवणं जहाफुल्लं। तह जणमुहपउमवणं च अम्ह गत्त तहि जोयं ॥१०॥ आबद्धपंजलिनमुज्जओ जणो तत्थ रायमग्गंमि। अवयासेत्ति य कंतं पम्मुफालाहिं दिट्ठीहिं ॥११॥ दट्ठुं न तिप्पति जणो पियं पवासाहिं आगयं संतं। घणसंकेयविमुक्कं चंदमिव समुट्ठियं सरए ॥१२॥ उड्डा(वद्धा)वणं आसीसा जणस्स सवंभणस्स रायपहे। अंजलियाहुरगाणिया न पहुप्पइ गिण्हिउं रमणो ॥ १३ ॥ बंभणसमगगुरुं वयातिएण सीसेण नमइ पंजलिओ। अवयासेइ वयंसे सेसं आभासइ जणं वा ॥ १४ ॥ सो एस चक्कवाओ त्ति चित्ते केई सविम्हिया पुरिसा। जो सेट्ठि-चित्तपट्टे वाहेण हओ मओ लिहिओ ॥ १५ ॥ जा चक्कवायजुवती चक्कायं अणुमया तहिं लिहिया। सा गहवइस्स धूया जाया भज्जा य एयस्स ॥ १६ ॥ सत्थविहाणविणिम्मिया चित्तपणट्ठा इहं पुणो किह ता। सुसमाहियं जुवलयं देव्वेण अहो इमं सुट्ठु ॥१७॥ संघो त्ति केइ लट्ठो त्ति केइ अहो विणीओ त्ति। केइ सूरो त्ति अभिजाओ त्ति य केइ बहुविज्जो सव्वइज्जो त्ति ॥१८॥ सो पवरो य मया पसंसिओ पिययमो बहुजणेणं। नियर्यं भवणविमाणं कमेण पत्तो मए समयं ॥१९॥ तत्थ भट्टियपरितुट्ठपरियणा उवणीयअग्घकयपूओ। कयचुडुलीमंगलओ आसीवयाण परिच्छंतो ॥ २० ॥ दहिलायसुद्धपुप्फेहि तत्थ कयविउलदेवतापूयं। विरइयवंदणमालं सकमलकलसुज्जलद्दारं ॥ २१ ॥ तं सो भवणमइगओ सहसावि य कोट्ठलद्धे। पुण्णमणोरहसुमणो मए समयं समुत्तिण्णि ॥२२(१)॥ अप्पकयदोसलज्जियसजंमिया तो तहिं अइगयाहं। ससुरकुलस्स विसालं जणाकुलं अंगणं रम्मं ॥ २३ ॥ सव्वकुलेण समग्गो तत्थ य पुव्वागओ गहवई मे। सत्थाहेण समं अच्छए य पवरासणे निसन्नो ॥२४॥ अह अम्हे संभंता तेसिं

१ अ० छुड०। २ लाज आर्द्रतण्डुलः।

पच्चक्खदेवभूताणं । पायकमलेसु निवडिया अम्हे आलोयमाणाणं ॥ २५ ॥ तेहि य मो उवगूढा सीसे अग्घाइऊण य सुदिट्ठो ।
आणंदअंसुविगंधिएहिं अच्छीहिं ॥ २६ ॥ तं वेलमम्मासाम्हि पायएसु निवडंता य समवगूढा । अहियसव्वाहपरुण्णाहिं पण्हयं
मुंचमाणीहिं ॥२७॥ अहयं च भाउगाणं जहक्कमं विणयनमियसीसकमला । पाएसु निवडियामो वाहजलभरियअच्छीणं ॥ २८ ॥
अण्णो य जो जणो मे अंजलिकरणसंभासिओ सव्वो । पेसवग्गो य पाएसु पडइ तत्थ म्हं ॥२९॥ धाई य पुव्वधरियं वाहं मुयइ
य सा य सारसिया । ताहे निप्परिहासं तुसारसलिलं लया उज्जागे (?)॥३०॥ हवइ सव्वाहाणं च तत्थ सुहा य वणंगयमुहेणं ।
निगारेणुवणीयं च पुणयकंचणसुहेण ॥३१(?)॥ सव्वेण अम्ह बंधवजणेण संजायकोउहल्लेण । तत्थासीणा सत्था पुव्वभवं पुच्छिया
घरिणि ! ॥३२॥ तेसिं साहइ रमणो रमणिज्जं चक्कवायजाइं तं । सव्वं जहाणुभूयं मरणंतं विप्पओगं वा ॥३३॥ तं चित्तकारणसमा-
गमं तह घराओ निग्गमणं । नावाए अवक्कमणं उत्तरणं चोरहरणं च ॥३४॥ जीयस्स (य) संदेहं पल्लीए वि य च तं मज्झं । तत्तो
पलायणमणुवालणं च तं तक्करेणं कयं ॥३५॥ अडवीओ निग्गमणं गामपवेसं च आणुपुव्वीए । कुम्मासहत्थीसंदंसणं कहियं
पिययमेण ॥३६॥ सोऊण य वुत्तंतं कहियं तं अम्हं अज्जउत्तेण । सोएण दोवि पक्खा अम्हाणं तो परोइंसु ॥३७॥ ताएण य णे
भणियं कीस महं पुव्वमेव नो कहियं । होंती न आवई मे न पच्छायावं इमं होंतं ॥३८॥ "थोवं पि य उवयारं अहियं सुयणो
कयण्णुभावेण । मण्णइ रिणं पिव जहा पच्चुवगारं अकाऊणं ॥ ३९ ॥ उवयारभरकंता उवयाररिणेहिं वट्टमाणेहिं । किह उस्ससंति
पुरिसा पच्चुवयारं च अकाऊणं ॥४०॥ मंदरगिरिगुरुभारं भवे भरं मत्थए कयं वहइ । सुयणो कउवयारो जाव न दुगुणं पडिक्करेइ"
॥४१॥ तं सफलपुरिसं काहामि आगमेऊणं तं तुज्झं । जीवियदाणेण जेण म्हं जीविअं दिण्णं ॥ ४२ ॥ एयाणि य अण्णाणि य

गहवइणा तत्थ जएमाणेण। तह अणुणीया अम्हे घरिणी ! सत्थाहसहिएण ॥४३॥ तुट्ठो सयणपरियणो तत्थागमणेण णयरजणा य। सिग्घा य आगया णे पियपुच्छणयंमि सा नगरी ॥४४॥ दिज्जइ इच्छाइच्छियघडियमघडियं सुवण्णयं वत्थं। तालायरमंगलथा-सगाणं पियपुव्वयं दाणं ॥४५॥ कुम्मासहत्थियस्स वि दिज्जइ तोसेण कणयलक्खं ति। एकाभरणं च पुणो दिण्णं मह सव्वस-यणेहिं ॥४६॥ कइवइदिवसेसु तओ कुलघरविभवाणुरूवरमणीयं। वत्तं विवाहकम्मं अणण्णसरिसं पुरवरीए ॥४७॥ तं च अणण्ण-सरिच्छं कमेण वत्तं महूसवं अम्हं। पेक्खणयमणोवमयं अचिक्खणयं बहुजणस्सा ॥४८॥ अम्हं दोवि कुलघरा पीइनिरंतरसिणेह-संबद्धा। एक्ककुलं पिव जाया समसुहदुक्खेण य गुणेणा ॥ ४९ ॥ पंच अणुव्वयाइं महव्वए मह पिओ गहेच्छीय। अवगाढो य विसालं जिणवयणसुइं.अमयभूयं ॥ ५० ॥ सव्वमणोरहपरिपूरगं च पुण्णमणोरहंसि मए। उज्झमियं जह भणियं तवयमायंविलट्ठ-सयं ॥५१॥ भणिया य मए चेडी जइया पियसंगया गया अहयं। का आसी वट्टमाणीए तुज्झं च घरे [वने] तइया ॥ ५२ ॥ तो जंपइ सारसिया भूसणमाणेउं पेसिया अहयं। तुब्भेहिं निययभवणं पट्ठविया तो गया अहयं ॥ ५३ ॥ पेच्छं वक्खित्त-जणं दारं च अवट्ठियं अणारक्खं। तो भवणमज्झपत्ता अप्पभयससंकिया अहयं॥ ५४ ॥ तत्थ य ते गब्भहरे सव्वाभरणभरियं गहेऊण। वरनगरसारभूयं करंडयं तो नियत्ताहं ॥ ५५ ॥ तत्थ य अपेच्छमाणी तुब्भ परिमग्गिऊण सव्वतो। रयणकरंडय-हत्था घरं विसण्णा नियत्तामि ॥५६॥ हा[स] मज्झ सामिणि ! त्ति तं पुण गब्भहरयं पलोयंती। तत्थ पडियामि हियए तल-प्पहारं च दाऊणं ॥ ५७ ॥ पच्चागया य जाहे कमेण एक्कल्लिया विलवमाणी। चिंतेउं आढत्ता इमाणि हियएण हं तत्था ॥५८॥ चिंतेमि य तत्थ महा काही कण्णाकएण सिद्धि त्ति। तीसे परमरहस्सं जइ से(ड्डिणो) एयं न साहिस्सं ॥ ५९ ॥ सोहामि सावि

कहिए लहुओ इमो दोसो ॥ ६० ॥ एयाणि य अण्णाणि य अणु-
होही निच्छिन्ना दीहराए रत्तीए। मज्झ वि य दाणिं होहि कहिए लहुओ इमो दोसो ॥ ६१ ॥ सेट्ठिस्स मया सिट्ठं पहायकालंसि पायवडियाए।
चिंततीए व हिययाए। सयणपराए गया मे निद्दाचत्ताए सा रत्ती ॥ ६१ ॥ सेट्ठिस्स मया सिट्ठं पहायकालंसि पायवडियाए। राहुगहिउ व्व चंदो मुहचंदो
तं तुह जाइसरणं गमणं च समं पिययमेणं ॥६२॥ एयं सोऊण य से कुलमाणमणूणगं वहंतस्स। राहुगहिउ व्व चंदो मुहचंदो
निप्पभो जाओ ॥६३॥ धी धी अहो अकज्जं ति गहवती करयले विहुणमाणो। तणयाए कुलवंसो णो हा जह अयसेण ढ(ड)ज्झि-
हिज्झा ॥ ६४(?) ॥ सयमागयं रहंगस्स नत्थि दोसो य सत्थवाहस्सा। सच्छंदकज्जतुरियाए एस दोसो म्ह धूयाए ॥ ६५ ॥
"सलिलपरियत्तमूले पाडेंति सए तडे जह नदीओ। पाडेंति दुसीला सुया तह कुलमाणे महिलियाओ ॥ ६६ ॥ दोससयाणं
करणी मलिणी विउलस्स घरकुडंबस्स। धणस्स जीवलोए कुलंमि धूया न जायंति ॥ ६७ ॥ जं पयइरुद्दयस्स वि अव(ज)सस्स
वि सव्वबंधवजणस्स। विणिवाइयवारित्ता जावज्जीवं कुणइ दाहं ॥ ६८ ॥ कहगस्स उ वीसंभं कइयवयदुयारियाण महिलाणं।
दप्पणगयं व रूवं दुग्गिज्झं जो ण हु हियंयं ॥६९॥" भणियं च तेण कीस हु एयं पुव्वं भं(न) ते मह कहियं। तस्स चेय दिज्जंती
नेयं विच्छायणं होंतं ॥७०॥ तो बेमि तीए किर सवियामि नियएण जीविएण त्ति। रक्खह रहस्समेयं जा ताव मिलेमि [वसत्ति]
(पिययं ति) ॥ ७१ ॥ समयं च रक्खमाणी अओ मए भयवसाए नो कहियं। जं न हु निवेइयं भे तस्स पसीयंतु भे पाया
॥७२॥ सोऊण एयमट्ठं च सेट्ठिणी सा गया तहा मोहं। छायग्घं च गणंती सामिणि! तुज्झं विओगं च ॥७३॥ दट्ठूण य तं
पडियं सहसा रोएइ विस्सरं दीणं। गरुलप्पवे (?) च्चिरं पिव नागकुलं ॥ ७४ ॥ पच्चागयपाणाए तत्थ विलावकरणं अणेगविहं।
घरसामिणीए रुण्णं रोयावयणं च बहुजणस्स ॥७५॥ सव्वे य भाउया ते सकलत्ता परियणो कइ य रोयंति। कलुणकलुणं सामिणी

विरहे तुहं तइया ॥ ७६ ॥ रोत्तूण य सविलावं भूयानेहेण गउयहियायाए। अब्भत्थिओ य सेट्ठी विण्णविओ तत्थ अम्माए ॥७७॥ "सीलेणं विसुद्धाणं जस्स लुद्धाणं पि जाइया भूया। दो आणेइ अणत्था भूअविओगो य अयसो य ॥ ७८ ॥ पुव्वकयकम्मनिव्वत्तिएण सव्वं विहाणविहिएण। (ह)वइ सुभमसुभं वा सव्वो सवसो व अवसो वा" ॥७९॥ न हु दोसो दायव्वो तीसे सीलविणएण कलियाए। कुडिलेण जीवलोए सा तह नीया कयंतेग ॥८०॥ जइ सा जाइमरिया पुव्वभइं च अणुगया नियमं। अप्पो उ होइ दोसो आणिज्जउ बालिया मे त्ति ॥८१॥ सुकुमालियत्त(त)णुइया सुद्धहियं बहुजणस्स मणहरणिं। न जीविउं समत्था खणं पि धूयं अपेच्छंती ॥ ८२ ॥ इय सेट्ठिणीए पायपडियाए कलुणकलुणं भणंतीए। नेच्छंतो तो वि बला तह त्ति मण्णाविओ सेट्ठी ॥८३॥ तो भणइ एव भणिओ आसस आणेमि बालियं ते त्ति। गत्थाहकुले उवलभामि ॥८४(?)॥ अह नियउ गहवईघरमिणमो आगओ पवहणेणं च। वाहिएण समयं तुम्हं काही य आगमणं ॥ ८५ ॥ कीस तुमे रा नीय त्ति मज्झ गहवइकुंभेण कट्ठेण। दिण्णो मेसुम्मीसो वयणपहारो विणयणत्थं ॥ ८६ ॥ जे मग्गिउं गया म्हे पुरिसा सोऊण तुम्ह आगमणं। ते परितुट्ठा सुंदरि! तत्तो सव्वे परिनियत्ता ॥८७॥ एवं वित्थरियत्थं घरिणि! परिपुच्छियाए संतीए। सव्वं जहाणुभूयं सारसियाए महं कहियं ॥८८॥ तं तुरियगमणकारणनिम्मायं मंतकारणनिमित्तं। तीसे वि मए कहियं सामत्थं अज्जउत्तस्स ॥८९॥ कइवइदिणागं तत्तो च्छेयायरिउवएसनिम्मायं। निप्पुरिसनाडयं पिययमस्स ससुरेण से दिण्णं ॥९०॥ तोप्पेससिद्धवत्तव अब्भरिहियमित्तसत्थपरिकिण्णा। रमिमो भवणवरे य पउमसरे चक्कवाय व्व ॥९१(?)॥ हियएहिं सुरयवइयर[पवइयर]पीवरघणपी(अ)णुरागबद्धेहिं। न चएमो मोत्तुं जे मुहुत्तमेत्तं पि अण्णोण्णं ॥९२॥ कालं तं अप्पं पिएण रहिया चिरं च मण्णामि। कलिनिरंतरलुद्धा रमियव्वयच्चिक्कणो

लग्गा ॥९३॥ मज्जणजेमणभूसणसयणासण तह सरीरभोगेहिं। हिअयसुहेहि रमंता नाडयं पच्छा य पेच्छंता ॥९४॥ आबद्धमल्लदामा
चुण्णसुगंधेहिं परिमलसमेया। एगंतरइ(प)सत्ता सुहमच्छामो निरुव्विग्गा ॥ ९५ ॥ एव सुहेणं गओ णे इच्छियविसयसुहसागर-
गयाणं ! सरओ गुणसंपुण्णो निम्मलगहचंदनक्खत्तो ॥ ९६ ॥ पत्तो य सीयविहुयवियंभियायामदीहराईओ। तुरियपहाइयसूरे
सिसिरो वहुवायसंवाओ ॥ ९७ ॥ चंदो चंदणपंको मणिमोत्तियहारवलयवलयक्खोमं दुउल्लचीणंसुयं च दोहग्गय(व्व) मुंचेति
॥९८॥ सोयमइत्थिउणो उउगुणविवरीयविमयसोक्खेहिं। हिमगुणवलकिंतो हेमंतो कंतमहियाणं ॥ ९९ ॥ सहयारपुप्फे मासो
सीयविणासो सुहवासो। कामस्स कम्ममासो वसंतमासो अणुपत्तो ॥१२००॥ निहिया अज्जुज्झमाणा चेट्ठातुरियव्वअणव्वरज्झंता।
एत्ता बहूहिं य तहा चरत्तं अंदोलया घरिणि ! ॥१॥ जत्थ य पियवल्लाणा दीणाणुग्गहरओ जणो सव्वो। अंदोलएसु तुट्ठो वड्ढेसु
अणावराहेसु अच्छेरया ॥ २ ॥ पव्वणच्छण केयमयवणमायणव्वाणको सग्घो। रमिमो अणण्णसरिसे देवा विय व नंदणव्वणंमि
॥३॥ तरुलयविलया पुप्फच्छियं ऊणं पव्वयं उववणाणं। पव्वअइमुत्तयाणं चंदपराहुयमंसमरं[1] ॥ ४(?) ॥ पवं संदरिसंतो कं नो
लडह चडुयारओ मज्झं। अण्णोण्णो य सुगंधे कुसुमे केसेसु मे कुणइभएत्ते ॥५(?)॥ सुण्णे य बहु ते तत्थ अवत्थंतरे दुमगणाणं।
पेच्छंता पीइकरे मुदियमणा दोवि वियरंता ॥६॥ पेक्खामो य वि तो समणं[2] तत्थ समणं सिलोवविट्ठं। हेट्ठामुहो पवित्तं निस्सो-
यमसोयरुक्खस्स ॥७॥ केसकलावो कुसुमाणि भासिउ पाउयाणि अंगाणि। तिलक्खविसेसकमुहचुण्णओ य मे पुंछिओ तत्थ ॥८॥
एवं पिएण वि कयं विसज्जिया पाउया य कुसुमा य। 'उज्जलवेसेण गुरू अभिगंतुं जं न वुत्तं' ति ॥९॥ तो विणयनमियकाया

१ अ० पराहूयमंभ०। २ अ० समतिण०।

संजमिया सतुरियससंभंता। अपरिमियरत्तरयणं निहिं व दट्ठूण परितुट्ठा ॥ १० ॥ अह तं धम्मगुणनिहिं मायामयमोहवज्जियमसंगं। झाणोव[उ]गयं पडिसिद्धकायचडं उवगयामो ॥११॥ सिरविरयकरकमलंजलीए विणएण परमभत्तीए। खणसंजममज्झायं कत्तुं सामाइयं पत्ता ॥१२॥ उग्गउवसग्गसहअव्वग्गमणो तहिं दुयग्गा वि। काउस्सग्गं काऊण य समग्गं गुणवं समग्गं ॥१३॥ सव्ववेसग्गसुद्धं कम्मविहेढगं निसुढिऊण। तिविहेण विणयकम्मं कितिकम्मं तस्स कासिम्हे ॥ १४ ॥ काऊण य कितिकम्मं विसेसओ नीयगोयअप्पायं। फासुविहारमविग्घं वा पुच्छिऊण तवगुणेसु ॥ १५ ॥ तो भणइ सव्वदुक्खयामोक्खणं खवियसव्वविसयसुहं। पवेह अव्वाबाहं अतुलसुहं अक्खयं मोक्खं ॥ १६ ॥ सीसेण पडिच्छेऊण तस्स वयणं कयं असावज्जं। धरिणियलंमि निविट्ठा हट्ठमणसा दुयग्गा वि ॥ १७ ॥ तं पि य सुट्ठुवउत्तया विणयभरेण नियजंतिया अम्हे। पुच्छामु निच्छयसुहं जरमरणनिवारणं धम्मं ॥ १८ ॥ अह समयनिउणपरमत्थवित्थरं बंधमोक्खपायडणं। इणमो सवणमोसो सवणरसायणमणोहरं भासमाणा ॥१९॥ पच्चक्खं अणुमाणं उवमा आणा य जिंणवरदिट्ठा[1]। चत्तारि साहणाइं भणियाइं बंधमोक्खस्स ॥२०॥ इंदियगुणसंजुत्तं आसण्णदिट्ठे दोसगुणसारं। जं सव्वभोमसिद्धं तं दव्वं जाण पच्चक्खं ॥२१॥ जं दव्वमदिट्ठगुणं गुणेगदेसेग दिट्ठसारसिणं। गुणदोसेण णुगम्मई तं दव्वं जाण अणुमाणं ॥ २२ ॥ पच्चक्खेण परोक्खं दव्वं दव्वेण जं सुसरिसेण। उवमिज्जइ निद्दोसं तं उवमाणं वियाणाहि ॥२३॥ पच्चक्खपरोक्खाणं दव्वाणं तिविहकालजुत्ताणं। जं सुयनाणग्गहणं तं उवदेसं उवेइसंति[2]॥ २४ ॥ वण्णरसरूवगंधा सद्दफरिसगुणविरहिओ निच्चं। जीवो अणाइनिहणो जिणवरदिट्ठो निरवसेसो ॥२५॥ सासओ अजोणी अणिंदिओ

---

१ अ० जिणवरुद्दिट्ठा। २ अ० ववइस त्ति।

इंदियत्थपरिहीणो। अप्पा अणाइनिहणो विण्णाणगुणो य नायव्वो ॥२६॥ जो चिट्ठइ कायगओ जो सुहदुक्खस्स वेयगो निच्चो। विसयसुहजाणओ सो अप्पा होइ नायव्वो ॥ २७ ॥ उवओगजोगइच्छावियक्कनाणगुणाऽव्वङ्घियगुणेहिं। (अप्पा) अणुनायव्वो अग्गेज्झो इंदियगुणेहिं ॥२८॥ चिंत(ण)वेयणसण्णा विण्णाणं धारणा (य) वुद्धी य। ईहा मई वियक्का जीवस्स उ पेयलिंगाइं ॥२९॥ जो चिंतेइ सरीरे अत्थि हु जीवो त्ति सोग्गासा। अप्पा ने हु जीवंसि असंते संसयउप्पायओ ॥ ३० ॥ अत्थि रोयइ हसइ य भूसइ बीहेइ कन्नेइ वित्तसइ। उकंठइ रमइ पुसेइ जीवो कम्माणुभावेणं ॥३१॥ अग्घाइ सुणइ पासइ रसमासायइ वेदए फरिसं। इंदियगुणेहिं पंचहिं कायगओ वुद्धियरेहिं ॥३२॥ परिणामेण निवत्तति जीवो कम्मं सुभं व असुभं वा। तिविहं च पओगे पवुत्तमणवयसा कायजोगेहिं ॥३३॥ रत्तो विरयइ कम्मं जीवो मुंचइ विरागयं पत्तो। एसो जिणोवदेसो समासओ वंधमोक्खस्स ॥३४॥ सो अण्णत्तो मुच्चइ अण्णत्तो वज्झंती वज्झपरेण कम्मेण। गूढसत्तो मंघाविव गागरुम्मंघे(१) ॥ ३५ ॥ अण्णत्तो मुच्चंतो गिण्हंतो कम्मरासिमण्णत्तो। संसारजंतजुत्तो भमंति घडीजंतजोगेणं ॥३६॥ सुभजोगो देवगतिं वच्चइ मज्झिमगुणेहिं माणुस्सं। मोहेण य तिरियगइं नरयं पुण पावबहुलेणं ॥३७॥ रागदोसअनिग्गहं समुट्ठिया व सिण्णिया जिणवरेहिं। तस्स समुद्दिट्ठा य आगम्मा कम्मवद्धस्स ॥३८॥ पाणवहमुसावाया अदत्तमेहुणपरिग्गहो कोहो। माणो माया लोभो भयमरइदुगुंछा य ॥३९॥ मणवयणकायजोगे य मंगुलो मिच्छदंसणपमाओ। पिसुणत्तणमण्णाणं अणिग्गहो इंदियाण वाए ॥ ४० ॥ ते अज्झवसागेग संजुया वण्णिया जिणवरेहिं। अट्ठविहस्स वि कम्मस्स वंधहेऊ समासेण ॥४१॥ नेहब्भंगियगत्तस्स रेणुओ लग्गए जहा अंगे। तह रागदोसनेहोल्लियस्स

१ अ० वियासो। २ स्नेहार्द्रितस्य।

कम्मं मुणेयव्वं ॥४२॥ परिणाममइबहुविहं तं सो दोसग्गिणा मुहत्तेण। उदरग्गिणा य पुरिसो जह पज्जत्तं च ते जीवो ॥४३॥ उरालिए सरीरंमि एमेव जीवं चत्तकम्मसरीरो वि न मा(णा)यव्वो ॥४४(?)॥ नाणस्स दंसणस्स य आवरणं वेयणिज्जं च मोहं च। आउयं नामं गोयं अंतरायं च कम्माइं ॥ ४५॥ एते अट्ठविहाणाए छ य भेया हवंति परिमियया। गहागय एणमग्गे निंति अणुभागे विभागे य ॥ ४६ ॥ जह बीयाणि महियले बहुप्पगाराणि विप्पइ पण्णाणि। नियमगुणपुप्फफलकारणेण नाणत्तगं मुंचेंति ॥४७॥ तह णवकम्मजोगेण निवद्धं एकओ असायगुणं। कम्मं विविहविवागत्तणेण नाणत्तणं मुंचेइ ॥४८॥ दव्वं खेत्तं कालं भवं च भावं च तह समासज्ज। तस्स समासुद्दिट्ठो उदओ कम्मस्स पंचविहाणो ॥४९॥ अगवयग्गं परीति संसारं (संसार)-निमित्तं पि य भवं। भवोवहुओ लहति भवपच्चइए देहे ॥ ५०(?) ॥ देहनिमित्तं च इंदियविसेसं इंदियविसयनिमित्तं। सेण्णं (मणं) सण्णा हि विण्णाणं ॥ ५१(?) ॥ विण्णाणनिमित्तं पियवेदणमणुभवइ वेयणनिमित्तं। सारीरमाणसाणि य पावइ दुक्खाइं तिक्खाइं। ५२॥ दुक्खविणोयणहेउं सुहमिच्छइ बहुयरं कुणइ पावं। पावेणं तेण च्छुब्भइ जम्मणमरणाऽरहट्टंमि ॥५३॥ नरयं तिरि-क्खजोणिं माणुसभवं च देवलोगं च। कम्मेहि भमाडिज्जइ जहक्कमं आणुपुव्वीए ॥५४॥ चण्डाल-मुट्ठिय-पुलिंद-वाह-सग-जवण-बब्बरादीसु। जायंति य अणुकम्मा विविहासु मणुस्सजाईसु ॥५५॥ इंदियसरीरविमलत्तणं च पडिपुण्णयं च एतेसु। पसत्तं सामित्तं तत्तो सोभग्गदोहग्गं ॥५६॥ संजोगविप्पओगे उच्चागोयं च नीयगोयं च। आउयपरिभोगवुड्ढिक्खयं च अत्थं अणत्थं वा ॥ ५७ ॥ एते अण्णे य बहुसुहदुक्खे तत्थ जम्मणनिमित्तं। पावइ अणंतखुत्तो खुत्तो नियएसु कम्मेसु ॥५८॥ नवरं एत्थ विसेसो माणुस-

१ भ० पिया०।

भावंमि होइ जीवाणं। जं सव्वदुक्खमोक्खं मोक्खपयंमि उ हि संकमइ ॥५९॥ अण्णाणरुक्खगहणे संसारमहावणे जिणवरेहिं। निव्वाणमहापंथो विज्ञा चरणं च उवइट्ठो ॥६०॥ संजमजोगनिरुद्धंमि आगमे तवविसोहिए सेसे। खीणंमि सव्वकम्मे कम्मविसुद्धो भवइ सिद्धो ॥६१॥ एक्कसमएण वच्चइ स इतो हि परमपयं अणाबाहो। संसारभयविमुक्को लहइ सुहं अक्खयं मोक्खं ॥६२॥ इह नाणाभवगतिकारणेहिं कम्महिं विप्पमुक्का सा। उड्ढं सभावसिद्धा सिद्धस्स गती असंगस्स॥६३॥ उवरिं अणुत्तराणं तहियं अज्जुण-सुवण्णसंखनिभा। तिलोकमत्थयत्था छत्तरयणसंठिया पुढवी ॥ ६४ ॥ सिद्धं सिद्धखेत्तं परमं च पयं अणुत्तरपयं च। बंभपदलोगं थूभिय त्ति सीय त्ति य नामाइं ॥६५॥ इसीपब्भारा य सीयाए जोयणंमि लोयंतो। तस्सुवरिमं तिभागे सिद्धाणोगाहणा भणिया ॥६६॥ जाणंतो सव्वे भावे अवितहसिद्धा जं खवियरागदोसा। तो तेण नो लिप्पइ पुणो वि ॥६७(१)॥ जं संठाणं इहइं भवं चयं-तस्स चरिमसमयंमि। आसी य पदेसघणं तं संठाणं तहिं तस्स ॥६८॥ सो आगासे सिद्धालयंमि सिद्धगहणंमि ओगाढे। अवि-रुद्धो तेहिं तहिं सिद्धेहिं समं अणंतेहिं ॥६९॥ एवं भणंतं समणं घरिणि! साहइतणुरुहा अम्हा। इच्छामो अणुसट्ठिं ति वेमि सिसे निहियहत्था ॥७०॥ भणिओ य पिययमेणं सो साहू वंदिऊण विणएण। लद्धा हु ते सुलद्धा जं तारुण्णे विगयसंगो ॥७१॥ साहेह अणुवरोहेण मज्झ कहं तं सि लद्धसामण्णो। अणुकंपं काऊणं भयवं! कोऊहलं मज्झं ॥ ७२ ॥ तो तत्थ महुरसंगयमियक्खरं निव्वियारमज्झत्थं। इणमो कहेइ सुमणो जिणवयणविसारओ समणो ॥७३॥ चंपाओ अवरजणवयासन्ने अडविसंसिए देसे। मिग-महिसणेगदीवियवणहत्थिकुलोवतिण्णंमि ॥ ७४ ॥ रण्णोवगूढ त्थ अत्थि तत्थ गरोहअम्मस्सा। वाहाणं संवासो सावयकुलकाल-

१ अ० मुक्क।

पुरिसा[illegible]॥ मुक्खंतसरसवल्लूरसमसा धम्मपसमोत्थया। जत्थ संझायंते व सया वाहकडिमुहपएसा॥ ७६ ॥ खल्लूरसरसमंत[illegible]ड्डिहिरसुक्खत्तभरियनेव्वाउ। दीसंति रत्तकंबलकयपावरणाओ वाहीउ ॥ ७७ ॥ वाहीहि जत्थ कीरइ बरिहीण पिंछकयथापरियसीहिं। सव्वत्थ कुसलकम्मं कलभाणं दंतमुसलेहिं ॥ ७८ ॥ अहयं अणंतरभवे इओ य आसी य हत्थिपडिहत्थी। मयजीवियावहारो मंसाहारो तहिं वाहो।.७९॥ उच्चादढप्पहारी पइदिणअब्भाराधणगुणविहण्णू। कंडसमज्जियकित्ती अमोहकंडो त्ति नामेण ॥८०॥ तस्स य अचुंकलक्खो दढप्पहारी कम्मविक्खाओ। वाहो आसि पिया मे कुंभसीहो सीहओ नामं॥८१॥ पिउणो मज्झ बहुमया माया मे वाहवालिया आसि। अडविभयमाणवेसा अडविसिरी नाम नामेण॥८२॥ जाव य अहं वयत्थो हत्थि पाडेमि एक्ककंडेणं। तो (मं)मं भणिय पिया सुणसु कुलधम्मं इमं अम्हं ॥८३॥ वाहकुलकोसवररक्खओ पयावीयपाडणसमत्थो। पुत्तय! साणो खरो जूहवई ते न हंतव्वो ॥८४॥ [2]पिल्लयमणुपालंती पुत्तसिणेहेण पंगुलियाइं। वाहाणं पि अभीरू मा पिल्लयमायरं हणसि ॥८५॥ पुत्तं अप्परिचत्तं डहरायं दुद्धमुद्धयं मुद्धं। डहरो होइ महल्लो त्ति पिल्लयं मा हु व हणसि ॥८६॥ पिल्लणउप्पत्तिरममाणं काममोहियमईणं पुव्वविहोणजुवलियं सायं विजुयलेज्जा ॥ ८७ ॥ कुलधम्मवयाएसो एसो ते होउ पुरिसकओ। होज्ज कुलस्स अवचओ जो कुलधम्मं विणासिज्जा ॥८८॥ वीयं अविणासंते अ जाय! धम्मं च सुट्ठु रक्खंतो। पुत्तय! करेज्ज कम्मं इय साहेज्जाहि पुत्ताणं ॥८९॥ तो हं सुंठय पच्छा कम्मं वाहत्तणं करेमाणो। वियरामि य पारद्धिं सावयकुलसंकुलं रण्णं ॥९०॥ खग्गिं गवयकुरंगं वणमहिसं गयवरं वराहं च। तेसु पदेसु निसु पहारं अहं देमि ॥९१॥ ता मे समाणजाती नियल्लिया बालिया

१ अ० कयसायरिय०। २ लघुवालम्।

गुरुजणेण! तरुणी पियाभिरामा दिण्णा सुरयारणी भज्जा ॥ ९२ ॥ सामा थणजुयलालंकियच्छिया पीणपीवरनियंबा। मिउभणि-
यविसयहसिरी मुहेणं चंदं विलवंती ॥ ९३ ॥ राजीवतंबनयणा जोव्वणगुणराइमंडियसरीरा। कसणतणुरोमराई वणराई नाम
नामेणं ॥९४॥ सोम्मं वरप्पसण्णरूवं वरकामिणी य मयकलिया। किसलयसयणं च सयसोक्खं वाहत्तणे एयं ॥९५॥ कीसं न
होही सोक्खं वाहणत्तणुवलंमि साहीणे। जेसिं किमिच्छियसुहअच्छत्ति निहीअराणसु ॥ ९६(?) ॥ वाहीभुयपरिरंभणपीणपओ-
हरवद्धरागो हं। वारुणिमण्डतणुइउ सुरयकिलंतुट्ठिओ कल्लं ॥ ९७ ॥ मयसंगमारपिच्छद्धयाकुलं सरसरुहिरपरिसित्तं। नमिऊग
मुदियमणसो वणे वाहाण देवीए ॥ ९८ ॥ अह अण्णया कयाई गिम्हे हं गहियकंडकोयंडो। अंसावसत्ततुंवो वाहच्छेत्तगउरणं
॥ ९९ ॥ वणकुसुमबद्धवेण्डो(केसो) उवाहणुप्पीलिएहि पाएहि। अग्गिकरणी व अरणीवट्टी य कोयंडपट्टंमि ॥ १४०० ॥ वण-
हत्थिं मग्गंतो दंतमुमलकारणाय परितंतो। आहिंडिऊण रण्णं गओ निवाणं नइगंगं ॥१॥ तत्थ य पव्वयमेत्तं पव्वयवणंतरविया-
रि(णं) पस्सं। पहा उत्तिण्णं रुद्दं एकल्लयहत्थिं ॥२(?)॥ दट्ठूण तं अपुव्वं अहयं हियएण संविचिंतेमि। न हु गंगाकच्छवणंतरुट्ठिओ
होइ इमो हत्थी ॥३॥ जो गंगाकच्छवणंमि होइ बहुविविहरुक्खगहणंमि। सुहफरिसवालकेसो तस्स इमं लक्खणं होइ ॥४॥ एसो
पुण अण्णवणाओ आगओ दसणचिंहिओ जइ वि। वाहकुलरक्खणट्ठा तहाविहं तव्वउएसं ॥५॥ एवं कयसंकप्पेण तो मए वाह-
कुलरक्खणनिमित्तं। हत्थिस्स पेसियं तं जीवियनिहारणं कंडं ॥ ६ ॥ अह तेण य उड्डीणो सहसा खणकुंकुमो नहयलस्स। पुव्व-
कयंतविजुत्तो विद्धो कंडेण चक्काओ ॥ ७ ॥ पडिओ य वेदणाउरपमुक्कपक्खो खगेण सलिलम्मे। संझाकुंकुमतम्बो दवइयाग

पच्छिमसमुद्दे ॥८॥ पडियं च णं उवगया चक्काइ(ई) विगाव अणुहरंती। सोकाइरेगदुहट्टा रारेण उस्सारियप्पाणं ॥९॥ हा धिग-[1] जुयलयमिणमो हयं चिंतापरो (अहं) जाओ। वेट्ठि त्ति अग्गहत्थे संपिच्छं तत्थ निधुणंतो ॥१०॥ तंमि य हत्थिमि गए मए वि सो[2] पुलिणंमि काऊण। आगयकिवेण तुरियं अणुकंपा झामिओ[3] राउणो ॥११॥ तंमि य अग्गिमि पुणो चक्काई सहयराणुरागेण। नमिऊण संनिवइया तत्थ य दड्ढा मुहुत्तेणं ॥ १२ ॥ दट्ठूण तं तह मयं दुक्खं पीवरतरयं मह जायं। भद्दकसउणमिहुणकं किह वा (ता)व विणासियमिणं ति ॥१३॥ चिंतेमि पुरिसपरिरक्खिओ एस अम्ह कुलधम्मो। समउ कुलजवंसो हा दुट्ठु मए कहं भग्गो ॥१४॥ पुरिसपव्वउच्छाहो खलिपविलिउ दुगुंछति। अप्पाण चेव नियकुलधम्मो वलिविभोयगस्स ॥१५॥ किं मज्झ जीविएणं ति एवं कयंतचोइयमइस्स। जाया महं बुद्धी तो बहुतरे (मेलित्तु दारुए) ॥१६॥ आणी चक्कवायचिययाए अहमवि अग्गिपडिओ तत्थ य दड्ढो मुहुत्तेण ॥ १७ ॥ कुलधम्मवयाएसस्स रक्खणा सव्वसव्वउञयया। पच्छाणुतावगरहणानिंदादुगुंछापवण्णो हं ॥१८॥ संवेगप्पणिहाणो विसुद्धपरिणामधम्मसद्धाए। [4]चारयसरीरस्स य एएण न हं गओ नरयं ॥१९॥ तत्थ मओ हं गंगाणईण गंतूण उत्तरे कूले। इब्भकुले आयाओ विणडधण्णसयणंमि ॥ २० ॥ निप्फण्णसव्वगुणसस्सविस्सुओ उस्सन्नाकुलो जत्थ। कासी नाम जणवओ कामगजणसंकुलारम्भो ॥२१॥ जत्थ य मणोभिरामे पउमसरे रामकित्तेण सम्मु(मू)हो। होति निरिक्खणं वक्कल च मसिणगमणा पहियजूहा ॥२२॥ तत्थ सायरभारियाए गंगाए एगुत्तपागारा। बारवनीव पहाणा नयरी वाणारसी नामं ॥२३॥ तत्थेव वणियजणो माणोवज्जिय महं चविलनगुणा(णो)। एक्काछओ वि कोडी य देज्ज गेण्हेज्ज वा भण्डा ॥ २४ ॥ जत्थ पारंगण-

---

१ अ० धिगुजुग०। २ अ० सोच्छपु०। ३ प्रज्वलितः। ४ अ० चारण०।

नरवइपहेसु य गत्तणोण भवणाणं। सूरो पेच्छइ गयणयलविवरमज्झा गओ भूमी ॥२५॥ तत्थ य अहं च जाओ रुद्दजसो नाम नामधेज्जेणं। लेहाई य कला मे कमेण उवसिक्खिया विविहा ॥२६॥ मज्झ य विणासयं मे लोगासगे अकित्तिपासंगे। जूए आसि पसंगो आसंगो सव्वदोसाणं ॥२७॥ जो ण वि कूडियरुद्दा लभे वसगया असाहुणा। पुरिसा उप्पासियव्वं सव्वगुणा बहुभयविणासण मुंचेति ॥२८(?)॥ स(सं)पइ मयतण्हसमं जूयं मज्झ अणुवद्धमाणस्स। कुलपव्वयस्स उक्काइ चोरिक्काबाहिढियाकाउ ॥२९॥ अक्खेयवसं वेच्छेयणपयासघरघायपंथे घायरओ। निययावराहकारणसयणजणदुगुंछिओ जाओ ॥३०॥ परधणहरणे वुद्धी उप्पण्णा जूयवसणपसत्तस्स। लोभगहस्स वासंतरेहिं हिंडामि असिहत्थो ॥३१॥ नगरीए विण्णाओ पायडदोसि त्ति ताणमलभंतो। खारीयं नाम (गामं ग)ओ विंझगिरिकुडुज्झिणिं ॥ ३२ ॥ अडविसावयकुलसयसरणं [मगमण] सउणगणचोरगणघत्तिं। नाणारुक्खगणुच्छन्नबहलतमं अंधकारमती ॥३३॥ विंझगिरिपरिक्खित्तं एक्कद्दारविसमं गओ अहयं। पल्लिं तत्थ महल्लिं सीहगुहं नामं नामेणं ॥ ३४ ॥ वाणियगसत्थियजणपरिलुंचिरेहिं तह बद्धदुट्ठकारीहिं। परधणहरणरएहिं रुरिया चोरेहिं वि(वी)रेहिं ॥ ३५ ॥ अत्थि उ विरहेज्जा णु अंजणं वंचणेहिं बहुयाहिं हरणोवायविहण्णा ॥ ३६(?) ॥ बवगयधम्माणुकंपा य केई बंभणसमणमहिलाओ। बालयथेरे य अबलं परिहरंती सूरासूरेसु पव्भवंति ॥३७(?)॥ समरसयलद्धलक्खा आसगुडविद्धा डगासया। विजयी वोग जत्थ पयासा वसंति तमहं गओ पल्लिं ॥३८॥ चोरगणसुहासंगो समरपयं(सं)गो असिविसमियंगो। वड्डियपाक्यसंगो विणासयंगो (तो) परं पसूण ॥३९(?)॥ साहस्सी चोराण पोसओ तहिं चोरमाउ उ। चोरो पायडभडसत्तीउ सूरो सत्तपिओ नाम ॥४०(?)॥ सोड्डिओ बाहुविरियज्झिज्झउज्झियं तत्थ लद्धजस(स)द्दं। भडलच्छिपायडं तह सेणावच्चं परं पत्तो ॥ ४१ ॥ तस्स य गओ मूलं आभासिय

पूइओ अहं तेण। भडजणकयसम्माणो अच्छामि सुहं अपरिभूओ ॥४२॥ तत्थ य हं वसमाणो पत्तो अविरयपावभडसद्दं। बहुसमरकरणविक्कमसमज्जियपयाकित्तीयं ॥४३॥ असिलट्ठिपढमल्लारणं मारिउं जणं अदिट्ठपट्ठिओ। खुद्दत्तणेण जेट्ठो भंडाण तेणावइस्स य तु ॥ ४४ ॥ जुज्झंतमजुज्झंतं पलायमाणं च एव पत्तं वा। समरे पंचावडियं च अमुंचमाणस्स मे तत्थ ॥ ४५ ॥ तो तत्थ पल्लिभरवालएहिं वलिउ त्ति निरणुकंपो त्ति। जमसुओ त्ति कयं सो पावगुणुत्तं मामकं नाव(म) ॥४६(?)॥ समाणिया अमित्ता संपइया सविभवेणं। जूएसु महग्घेसु अग्घविओ मे तहिं अप्पा ॥४७॥ एव समइच्छइ मह कालो कालजमदंडभूयस्स! पल्लीवासंमि तया संवासंमि तयो सवासनितण्हं हिययस्सा ॥४८॥ तत्थ ण्णया कयाई कम्मं काउं गएहिं चोरेहिं। लद्धं तरुणमिहुणयं पल्लिमइणियं गहेऊण ॥४९॥ देवीए उद्दिट्ठा अदिट्ठा चेव सिद्धमेत्तंमि। तो तेहिं चोरसेणावतिणो नाया दुयग्गा वि ॥५०॥ पडिदंसिया सेणावइस्स तरुणो य सा य वरतरुणी। चोराण वि चोरंती रूवविसेसेण हिययाइं ॥५१॥ तो सा अच्छरसरिसी इणमो दिण्णा पसु त्ति काऊण। सेणावइणा महिला न कया कच्चाइणीभएण ॥५२॥ चोरेहि य रयणाणं पल्लीवइणो वरग्गहो दिण्णो। सेसं तेहिं वि दत्तं तरुणमिहुणसंतियं मोल्लं ॥५३॥ सेणावइवयणेण य आणाविओ हं इमे उ नवमीए। कच्चाइणीए जागे महापसू दोवि कायव्वा ॥ ५४ ॥ मह दिण्णा रक्खेउं नीया य मया घरं नियं दोवि। बाहभरभरियनयणा मरणभयपणट्ठचेट्ठा य ॥५५॥ वणगुणसाहीणं तरुणं काऊण हं पडालीए। अच्छामि उक्खक्खंतो [सा] पेल्ले सुरं निवोड्डंतेण ॥५६॥ तो सा विलावपउरा कलुणं पइपेम्मपायडियसोया। रोयइ पवरतरुणी मणकंपणयं मह बंदिजणस्स ॥५७॥ तो तीए रुण्णसद्दाणि याहिं बंदीहिं

१ पात्रविशेषः। २ ख० तेण।

सोयमाणीहिं। पेच्छिज्जंति सवइया तत्थ कयंतसवत्तीहिं ॥५८॥ तो ताहिं जायकोउहलाहिं वंदीहिं पुच्छिया तरुणी। कत्तो त्थ कत्थ वच्चह किह वा चोरेहिं गहियाइं ॥५९॥ तो सा वाहुसीसं भणइ सुणह मूलओ इमं मे त्ति। सव्वं दुक्खण्णवं च जम्मूलं म्हे इमं पत्तं ॥६०॥ चंपा नाम पुरवरी तीसे अवरंसि रण्णंमि ति वरंमि। आसी य चक्कवाई गंगापरोयणा अहयं ॥६१॥ इणमो य मज्झ तरुणो तहियं सुरयरहसारही अहियं। गंगातरंगतिलओ पुलिणतलवतीए तीआसिणि ॥६२॥ अह अण्णया कयाइं कोयंडवयंस-एण कंडेणं। इणमो वाहेण हओ वणहत्थिहंतुकामेण ॥ ६३ ॥ जायाणुसएण पुणो पुलिणतले ज्झामियं सरीरं से। अहमवि तत्थ अइगया पइमग्गविमग्गिया अग्गिं ॥६४॥ तत्थ मया हं संती जउणातडसण्णिविट्ठलट्ठंमि। सेट्ठिकुले आयया कोसंबीए पुर-वरीए ॥६५॥ तत्थ य पुव्वतरायं आयातो मज्झिमो पिययमो वि। तिसमुद्दलद्धसद्दे सत्थाहकुले महल्लंमि ॥६६॥ पुणरवि चित्त-पडेणं विण्णाओ तत्थ एक्कमेक्का णे। मग्गाविया य अहयं पिउणा न य संपदिण्णा य ॥६७॥ दूई य पेसिया मे अहं च पुव्वाणु-रागतोरविया। पियवसहिंमि पउसे गया मयणदोससंतत्ता ॥६८॥ दोवि हु गुरुजणभीया तत्तो नावाए तह अवक्कंता। ता तक्करेहि गहिया गंगापुलिणे महल्लंमि ॥६९॥ एवं सा वरबाला साहइ वंदीजणस्स रोयंती। सव्वं जहाणुपुव्विं सुहदुक्खपवंचरिंछोली ॥७०॥ वंदीजणस्स एवं तीए कहंतीए रोयमाणीए। संभारिओमि जाइं मोहं च गओ मुहुत्तागं ॥७१॥ पच्चागओ य संतो अम्मापियरं भारियं च तहिं। पुव्वचरियं च निययं तं कुलधम्मं च सुमरामि ॥७२॥ सोऊण य तं तीए सुमिणयसंभारियं व मह ताए। जायं करुणामउयं वच्छगुणं मे य हिययं। ॥७३॥ तं चक्कवायजुयलं इमं ति हियएण हं विचिंतेमि। गंगाभरणं जं मे तया हयं मया पमाएणं ॥७४॥ न हु मे पुणो वि जुत्तं रइतिसियं दुक्खलद्धसंभोगं। मिहुणमिणं हंतुं जे कामरइरसं वियाणंतो ॥७५॥ तो होउ

तस्स पावस्स निक्किर्ति जीविएण विसएग। दाहामि जीवियं [1]से काइं परलोयतत्ति च ॥७६॥ एवं कयमिप्पाएण तो मए [2]सुरयं करंतेणं। निग्गंतूण कुडीओ कओ सिढिलबंधणतरुणो ॥७७॥ सण्णद्धबद्धचिक्का वेगत्तियखण्ड[3]कत्तियं काउं। छुरियं बंधेऊणं असिवसुणंदं गहेऊणं ॥७८॥ सो य पओसंमि मए पल्लीए नीणिओ एवं व उं। नित्थारिओ य अडविं सह कंताए परमघोरं ॥७९॥ निक्कंतारं च तहिं गामपासं महिं पमोत्तूण। निव्विण्णजीवलोगो इमाणि हियएण चिंतेउं(मि) ॥८०॥ न हु जुज्जइ मे गंतुं कयावराहस्स चोरपल्लि(म्मि)। सेणावइस्स य मुहं जमपुरिससमस्स दट्ठूं जो ॥ ८१ ॥ लोभेण कामसुहगिद्धुणा मए जं कयं तं हु पावं। तस्स विमोक्खं मोक्खं संपइ काउं खमं नवरि ॥८२॥ "जो कुणइ रागमूढो परस्स दुक्खं सुहं विमग्गंतो। सो कुणइ अप्पणो मोक्खयाए दुक्खं बहुत्तरायं ॥ ८३ ॥ [मा] धण्णा कलत्तगोत्तीउ निग्गया पेम्मबंधणविमुक्का। उवसंतरागदोसा समसुहदुक्खा पविहरंति" ॥८४॥ एव मतिं धारित्ता तं उत्तरहुत्तो पयट्टिओ मि। अह तवचरणलद्धसारं कामपुणरं परम्मुहमतिओ ॥८५॥ तो एद्दकमलमलिणं फलय(यं) अविकिरिय एक्कपासंमि। नररुहिरसोण्डयखण्डयं च तस्स सयासंमि [4]पत्तो ॥८६(?)॥ पुरिमनालं सतालं वणगहणमण्डियउज्जाणं। तं देवलोगसारं अलकापुरिय(यं) अणुहरंतं ॥८७॥ तस्स य दक्खिणपासे पउमसरतलायमंडिउद्देसो। उववणगुण[5]ईरितनंदणवणसच्छहसिरीयं ॥८८॥ छउवयपुप्फावयरं फलोवयपुसाउलं सवित्तसहं। मयणमणनिव्वुइकरा सजलमेहगंभीरा ॥८९॥ भमरगणं दरिय[6]महुयरिरिभियमहुयरसद्दालं। उज्जाणवरगुणाणं एक्काकारं च पुहईए ॥९०॥ एको त्थ नवरि दोसो जं परहुयमहुयरमहुकरिरुएहिं। कुगइ कहाविकहाओ जणस्स कुमालभणियस्स ॥ ९१ ॥ निग्गलियधवलजलहरपहागोरं तुहारसं-

1 ख० मे। 2 ख० सोरयं। 3 अ० कच्छिय०। 4 अ० पत्तो म्हि। 5 अ० ईरिता। 6 अ० परहुय०।

विलित्तं। तुंगं सीहनिसाइं देवकुलं तत्थ पस्सामि ॥९२॥ खंभसयसण्णिविट्ठं लट्ठं सुसिलिट्ठकट्ठकयकम्मं। रुंदं महानिवेसं तत्थ य पेच्छाघरं पेक्खं ॥ ९३ ॥ पेच्छाघरस्स पुरओ पीढं बहुभत्तिमण्डियं तुगं। पासं सचेइयागं नग्गोहवडं कयपडायं ॥ ९४ ॥ सच्छत्तमल्लदामं सलोमहोत्थं सचंदणविलित्तं। उज्जाणदुमगणाणं कारेंतं आहिवच्चं व ॥ ९५ ॥ तमहं वडमहिवडिओ पयाहिणं देउलं करेमाणो। कोमलपत्तलसालं सुहसीयलपत्तलच्छायं ॥९६॥ तत्थ य पुच्छामि जणं इणमो किं नामयं उववणं ति। कस्स य देवस्स इमा कीरइ इय सुंदरी पूया ॥९७॥ बहुसो य निरिक्खंतो नवरं पेच्छामि भवणवरनिययं। न य मे दिट्ठपुव्वं इणमुज्जाणं कयाइं पि ॥९८॥ तो तं विजाणमाणो भणाइ मं पाहुणो त्ति नाऊणं। इणमो उज्जाणवरं सयडमुहं नाम नामेणं ॥९९॥ इक्खागरायवसभो उसभो किल ललियवसहगइगामी। आसी य भरहवासे कुमारसुय(प)ती वसुमतीए ॥ १५०० ॥ सो किर हिमवंतधणी मण्डलवलयाउलगुणसमिद्धं। सागररसणाकलावं पुहइमहिलं पमोत्तूणं ॥१॥ गब्भे पुणब्भवभीओ अपुणब्भवस्स[1] उज्जुए मए। तइया नीसामण्णे सो पुण्णमणुत्तरं कामी ॥ २ । तो तस्स सुरासुरपूइयस्स वरनाणदंसणमणंतं। इहइं किर उप्पण्णं वडस्स हेट्ठा निविट्ठस्सा ॥३॥ तो तस्स इमा महिमा कीरइ अज्जावि लोगनाहस्स। पडियभवस्स य पडिमा देवकुले ठाविया एसा ॥४॥ एवं सोऊण अहं वडं च पडिमं च वंदिऊण तहिं। पस्सामि [भव]गुणनिहिं समणं तत्थेक्कपासंमि ॥५॥ हिययंमि निवेसियं पंचेदियतियं निव्वुयं सुहनिसण्णं। अज्झप्पज्झाणसंवरनिरुद्धएक्कग्गयं चित्तं ॥६॥ उवगंतूण य पाए अपावहिययस्स घेत्तूण। संवेगजायहासो कयंजलिउडो अहं बेमि ॥७॥ अवगयमाणक्कोहो अहिरण्णसुवण्णिओ निरारंभो। इच्छामि ते महायस! सीसो सुस्सुस्सं

१ अ० ब्भवणस्स०।

तु होउं ॥८॥ जम्मणमरणावत्तं वहबंधरोगमयरपरिवरियं। तुब्भं सिरीए तरिउं संसारमहण्णवं इच्छं ॥९॥ कण्णमणनिव्वुइकराणि भणिऊण निरुद्धदुद्दुहुक्खं। खुणसेसणस्स सया गरुया जावजीवं सुगुणा वोढुं ॥१०॥ खंवेण व सीसेण व भरो सुयरो पुण वोढुं जो। इणमो उ अविस्सामं सीलभरो दुक्करो वोढुं सो ॥ ११ ॥ तं बेमि पुणो हा नत्थि ववसियस्स दुक्करं किंचि। कायव्वमिहं पुरिसस्स कामधम्मं व कज्जेसु ॥ १२(१)॥ इच्छामि ववसिउं हं पव्वज्जमिणं पवज्जिउं अज्जं। उग्गं गुणसयणपज्जं पमज्जणी सव्व-दुक्खाणं ॥१३॥ तो तेण सव्वभूयहिययंमि जरमरणमोक्खणकरंमि पंचमहव्वयगुणविणियंमि धम्मंमि हं ठविओ ॥१४॥ पच्च-क्खाणं विणओ ठाणगमणविधियं पडिक्कमणं। भासाभासं च अहं कमेण वि उवसिक्खिओ सव्वं ॥१५॥ छत्तीसं पि समत्ता उग्गा कालेण मग्गसोमाणा। आयारस्स उवमा गहिया मे उत्तरज्झयणा ॥ १६ नव चेव बंभचेरगुत्ता कम्माणि बंभचेरस्स। गहिया विमुत्तिमग्गा आयारग्गा समवा मे ॥१७॥ एवं संगोवंगो मग्गो निव्वाणगमणपंथस्स। आयारो आयारो सुविहियसत्थस्स मे गहिओ ॥ १८ ॥ सूयगडं च गयं मे ठाणसमवाया समाणिया य ! तत्तो सेसं च कालियसुयं अंगपविट्ठं मए गहियं ॥ १९ ॥ नव गया पुव्वा मे सव्वनयपयंसया य विच्छिण्णा। सव्वेसिं दव्वाणं भावगुणविसेसया गउणा ॥२०॥ बारस मे गयाइं वासाइं मे एवं चरित्तस्स। विहरंतस्स य वसुहं समाणमाणावमाणस्स ॥२१॥ परिवड्ढमाणसड्ढो जहाबलं संजमंमि संजुत्तो। अज्ज य भावियमती कहेमि अणुत्तरं धम्मं ॥२२॥ एवं सोऊण अम्हे जं किर दुक्खं तयं समणुभूयं। संभारियवुत्तंतं मे जायं पुणो वखं ॥ २३ ॥ वाहयकंपियगुरुका य एक्कमेक्कस्स पेसिया दिट्ठी। अहो सो जणो तइया नाओ विसं च अमयं च आसी ॥ २४ ॥ जइ ताव

---

१ अ० वंधण०। २ अ० खुमेस०। ३ अ० मिहं।

कूरकम्मो होऊण इमो वि संजओ जाओ। जोग्गा दुक्खक्खवणं अम्हे वि तवं अणुचरेमो ॥२५॥ संभारियदुक्खा निवइयाय तो
कामभोगनिव्विण्णा। पाएसु तस्स पडिया समणस्स समाहिजुत्तस्स ॥२६॥ सीसे निवेसियंजलिपुडा य पच्चुट्ठिया पुणो भणिमो।
तक्कालबंधवं तं जीवियगुणदायगं समणं ॥२७॥ जं चक्कवायजुयलयं भे तया हयं परभवंसि। नरमिहुणयं पर(इह)भवे उ नीणियं
चोरपल्लीउ ॥२९॥ तं मिहुणं इणमम्हो दिण्णं भे जस्स जीवियं तयाइ। देहि पुणो जह तइया अम्हं दुक्खाण वोच्छेयं ॥२९॥
जाइपरंपरविणिघायमरणबहुदुक्खसंकडस्स ड्डामा। भीया अणिच्चवासासुहस्स संसारवासस्स ॥३०॥ जिणवयणुज्जयपंथेण विविह-
तवनियमगहियपच्छयणा। निव्वाणगमणतुरिए इच्छामो भे तवग्गओ ॥ ३१ ॥ तो भणइ सो सुविहिओ जो काही सीलसंजमं
सययं। सो सव्वदुक्खमोक्खं अचिरेण (कालेण) गच्छिहिइ ॥३२॥ " जइ नेच्छह विणिवायं जाइपरंपरसएसु अणुहविउं। वज्जेह
पावकम्मं ताव इय तिव्वुज्जया होह ॥ ३३ ॥ नज्जइ धुवं तु मरणं न नज्जइ होहिती कया तं ति। तं जीवियं न पावइ ताव वरं
भे कओ धम्मो ॥३४॥ विरलुस्सासेण मरतएण वेलविणाणुकंठेण निस्सण्णेण नकतवचरणपवित्थरो कउ ।।३५(१)॥ हठेण बलिय-
पंचिंदिएण आउंमि परिसरंतंमि। सक्का सोग्गइमग्गा जोग्गा हु धरिउं जे ॥३६॥ बहुविग्घे सुहरुज्जे अणिच्चपरिणामजीविअं जए।
सद्धा वद्धेयव्वा कायव्वे धम्मचरणंमि ॥ ३७ ॥ जस्स न वरेज्ज मच्चू जीवो दुक्खं च जो न पावेज्जा। तस्स हु तवगुणजोगो
कओ व अकयउ व्व जुज्जेज्जा ॥ ३८ ॥ नियमरणंमि लोया आलोयं संजमस्स लद्धूण। न हु बद्धतीयमाउ जाह ताहेव गंतव्वो
॥३९(१)॥ अत्ते नियसोक्खलोए बहुचिरे य जीवियंसि चलंमि। धम्मचरणंमि बुद्धी नरेण निच्चं पि कायव्वा" ॥४०॥ एवं सुविहि-

यवयणं निसम्म आउयं चलं ति उव्वेग्गा। तवचरणकउच्छाहा उ मुइमो सुस्सणा दोन्नि ॥ ४१ ॥ पेमजणस्स य हत्थे सव्वे ते भूसणे निसिरिऊणं। भणिमो धरह इमे ता अम्हं अम्मापिउणं ति ॥४२॥ भणह य दुक्खविभीया नाणाजोणिपरिहिंडणुव्विग्गा। ऊरसरणुव्वेयकरं सामण्णं ते पवण्ण त्ति ॥४३॥ तेसिं च विणयखलियं खमह य किर सुहुमबादरं सव्वं। मत्तेहि पमत्तेहि य जं होज कयं कयाइं पि ॥४४॥ एवं सोऊण अम्हं वयणं सहसा कुइयं परियणेण। परियणसहिया आधाविया ता नाडइज्जाउ ॥४५॥ सोऊण वयणमेयं ते पडिया ता पियमस्स पाएसु। मा नाह! अणाहाओ परिच्चएज्ज त्ति बेंतीउ ॥४६॥ उपायवडियाहिं कह वि पियस्स घरिणी! पसाकासाहिं। वलिकम्मं चेव कयं अलयपडियपुप्फपुंजेहिं ॥ ४७ ॥ अपरिस्समरमिएहिं मणसा इच्छिय सयं गिहीएहिं। जुत्तो सि सत्तकालं मणोरहमएहिं सुरएहिं ॥ ४८ ॥ जइ वियरइ परिभोगं न लभामो ते सया निकेयंमि। अच्छीहिं पेच्छिउं जो तहवि तुमं इच्छिमो निच्चं ॥४९॥ अच्छोप्पा वि समाणो फुरियकुमुयपंडुरो कुमुयसोहो। कस्स न करेइ पीइं सकल-विमलमंडलो चंदो ॥५०॥ एयाणि य अण्णाणि य ताओ कलुणाणि विलवमाणीओ। तवचरणकरणविग्घं पियस्स काउं ववसियाओ ॥५१॥ तं कलुणं मुंच सग्गं मणवाघायंतीओ अगणंतो। भोगविरत्तो रत्तो पारत्तसुहावहे धम्मे ॥५२॥ लुंचइ कुसुमुम्मिस्से केसो (पिओ) केसे य तहिं अगणयंतो। वेरग्गममावण्णो पव्वज्जानिच्छिमतीओ ॥५३॥ सयमेव लुइयसिरया अहं पि समणस्स तह य पाएसु। पडिया पिएण समयं दुक्खविमोक्खं कुणह मे त्ति ॥५४॥ तो तेण जहुविइट्ठं कयं च सामाइयं तहिं अम्हं। एक्कंगियं पि जं तं उव्वूढं सोगतिं नेइ ॥ ५५ ॥ पाणिवहमुसावाया अदत्तमेहुणपरिग्गहा विरती य। राईभोयणविरती तेण वद्धाविया अम्हं

१ अ० सूसणा।

॥५६॥ गहियाओ उत्तरगुणाओ उब्भाओ तवचरणलुद्धेहिं। अप्पडिबद्धेहिं पुणो जीवियमरणे सरीरे य ॥५७॥ दोण्ह वि अम्मा-
पियरो अम्हाणं सव्वसत्तिसंजुत्ता। तेण (तहिं) पत्ता नायंमि कय(मज्झ) परियणाओ॥ ५८ ॥ उत्तमंताओ पुरीसबालवुड्ढमहिला
तहिं घरिणि!। आगंतुं च पवत्ता ते पव्वइए त्ति सोऊणं ॥ ५९ ॥ बंधवजणेण अम्हं पुण्णं तं उववणं तह महंतं। दट्ठुमणेण य
अम्हं बहुणा अण्णेण य जणेण ॥६०॥ तत्थ य जणस्स परिपिंडियस्स अण्णोणवइयकायस्स। आभोकएत्थमवरि मुद्दसीसपरंपरा-
निवहो॥ ६१ ॥ नियमुब्भवब्भावपरायणो य दट्ठूणो नट्ठसोभाए। सोगभरेणाऽऽरसियं बंधवमित्तेण मे तत्थ॥ ६२ ॥ दोण्ह वि
अम्मापियरो रोयंता आगया दववस्स। सासू असुरो य महं दट्ठूण म्हे (चेव) गया मुच्छं॥६३॥ जिणवयणभावियमती दो वि
य संसारमुणियपरमत्था। मज्झं अम्मापियरो भणंति बाहं निरुंभंता॥६४॥ किं साहसमेरिसयं पुत्तय! कयं जोव्वणस्स उदयंमि।
दुक्खं खु तरुणभावत्तणेण सामण्णगुणा धरेउं जे ॥ ६५ ॥ मा होज्ज तरुणभावत्तणेण धम्मे विराहणा काई। अणुभूयकामभोगा
पच्छा वि तं च गहेयव्वा ॥६६॥ भोगा खणमित्तसुहा विवागकडुय त्ति तो अहं बेमि। बहुदुक्खो य कुडुंबो न मुत्तिसोक्खा परं
अत्थि ॥६७॥ जाव न मुयंति अत्था थामो जा अत्थि संजमं काउं। जाव न हरेइ मच्चू ताव वरं मे तवं काउं॥६८॥ तो भणइ
तत्थ ताओ इंदियचोरगहणंमि तारुण्णे। नित्थरह अणावाहा संसारमहल्लणवमिणं ति ॥६९॥ वुड्ढवियसमासिया य बंधवजणेण
ते दो वि। सासूससुरो महं रमणमिणं विण्णवंतेव ॥७०॥ केण तुमं किं भणिओ किं वि तुह न वट्टए इहं पुत्त!। किं च विलीयं
दिट्ठं तो निव्विण्णो सि पव्वइओ ॥ ७१ ॥ धम्मो किर सग्गफलो सग्गफला इच्छिया तहा भोगा। विसयसुहेसु य महिलासारो
त्ति सुई भणइ लोए ॥७२॥ ता तुज्झ महिलियाओ अत्थि इहं अच्छरासरिसियाओ। अणुभुत्तकामभोगो करिहिसि पच्छा वि तं

धम्मं ॥७३॥ रज्जसमत्ता रत्तं अम्हे वि य वेवि पुत्तयं च इमं। सव्वं च दव्वजायं पुत्त ! किं ते परिच्चयसि ॥ ७४ ॥ वासाणि कइवयाणि कामभोगे निरुस्सुगो भुंजा। पच्छग्गे परिणयवओ चरिहिसि उग्गं समणधम्मं ॥७५॥ अम्मापिऊहिं एवं तेहिं कलुणं तहिं भणिओ। भणइ चरणनिच्छियमई दिट्ठंतं सत्थवाहसुओ ॥७६॥ "जहा कोसियाकीडो नियसरीरकएण अण्णाणी। हियकामओ निरुंभइ अप्पाणं तंतुमेत्तेण ॥ ७७ ॥ तह मोहमोहियमरी विसयसुहकामओ दुहसएहिं। इत्थिकएण निरुंभइ अप्पाणं रागदोसेहिं ॥७८॥ तो रागदोसदुक्खहुओ सया विविहजोणिभवगहणं। मिच्छत्तसमुच्छण्णो पडिही संसारकंतारं ॥ ७९ ॥ न वि तह बहुयं सोक्खं हवती पुरिसो पियाए लंभंमि। पावइ जह बहुतरयं दुक्खं थीविओगंमि ॥८०॥ मग्गिज्जंतो दुक्खं जणेइ लद्धो य रक्खण-कएणं। सोऽयं कुणइ विणट्ठे तो किर दुक्खावहो अत्थो ॥८१॥ अम्मापियरो भाउयभज्जा पुत्तो य बंधवा सुहिया। एते सिणेह-मइया निगडा निव्वाणमग्गस्स ॥ ८२ ॥ जह सत्थसमारूढो साहायलोभेण दुग्गमग्गगओ। अणुपालेंति वयंता जणो जणं सत्थ-जागरणं ॥ ८३ ॥ निक्कंतारो य पुणो कत्थ य ठाणाउ तं पयहिऊणं। अण्णोण्णएहिं वच्चइ पंथेहिं जणो जणवयंमि ॥ ८४ ॥ एवमिह लोए जं वा विइज्जिया होंति बंधवा नाम। सुहदुक्खं मत्तपरिपालंवणत्थ जुत्तीकय (?)॥८५॥ सिणेहाउ विसंजोगविउ इउ पुणो बंधवे पमोत्तूण। वच्चंति नियकम्मोदएहिं नाणागतिविसेसे ॥ ८६ ॥ वसमक्खियनिव्वंवेण एगंतरउवगएण। रागो परि-हरियव्वो अवरागो मुत्तिमग्गो त्ति ॥८७॥ लद्धूण धम्मबुद्धिं गुणपेलियसकालियं गहेयव्वं। जाव न करेइ चवला आउपडिच्छे-दणं कालो ॥८८॥ एवं परमत्थनिच्छयं विहस्सुणा जयणं पडिजुत्तेण। कत्थइ असज्जमाणेण हवइ मोक्खो सुहं गंतुं" ॥ ८९ ॥

---

१ अ० वयंतो। २ अ० पणिय०।

जं पि य भणइ कइवए वासे ता भुंज कामभोगं ति । एत्थ वि दीसइ दोसो अनिययमरणाउरे लोए ॥९०॥ जं नत्थि कोइ लोए
मच्चूओ बलनिरुंभणसमत्थो । तो पुव्वमेव नियमो अकालहीणं गहेयव्वो ॥९१॥ एयाणि य अण्णाणि य सत्थाहसुएण जंपमाणेणं
अम्मापियरो सयणो य तत्थ पडिसेहिओ सव्वो ॥९२॥ सहपंसुकीलणाहि य निच्चं तेणोवयारसुहा तेण। वयंसा वि कया सव्वे
पडिसेहिय निरासा ॥९३॥ तह वि न इच्छइ हाउं अम्हे तवचरणनिच्छए दोवि । अवि सोवि सत्थवाहो घरिणी ! पुत्तप्पिवासाए
॥९४॥ पियविप्पओगदुस्सहा जम्ममरणभयविहुया एते । छंदेण ऊरे(चरं)तु तवं तो तत्थ भणियं बहुजणेहिं ॥९५॥ कामगुणपरं-
मुहमाणसस्स तवचरणकरणतुरियस्स । जो कुणइ अंतरायं सो मित्तमुहो अमित्तो त्ति ॥९६॥ तो भं(तं) वयणकलं जणस्स सोऊण
तत्थ सत्थाहो । अणुमण्णियं अकामो पव्वज्जणं अम्हं ॥९७॥ काऊण करयलसंगमं च भाणीय णे दुयग्गे वि । नित्थरह विविहनिय-
मोपवासगरुयं समणधम्मं ॥९८॥ जंमणमरणतरंगं नागाजोणिपरिहिंडणावत्तं । अट्ठविहकम्मसंघायकलुसं जलसंचयं रुंदं ॥९९॥
पियविप्पओगविलवियमहारागमयरपरिवरियं । संसारसमुद्दमिणं जह तरह तहा करेह त्ति ॥१६००॥ एवं गुणसंवाहो सत्थाहो भणि-
ऊग पडेइ पाएसु। वालयं न नयरिमइगमणकयमईसु ॥१(१)॥ भाणीय गहवई विय संजमचरणमारुहेमाणा । घत्थ जत्थ बहुदुक्खा
संकडाओ कुडुंबाओ ॥ २ ॥ अभिनिक्खत्ता खंता पेमबंधनियलेहिं उम्मुक्का । उवसंतरागदोसा समसुहदुक्खा सुमुणी जाया ॥३॥
“धण्णा कलत्तगोत्तीहिं निग्गया पेमबंधणविमुक्का। अवगयमाणकोहा चरंति धम्मं जिणक्खायं”॥४॥ इच्छियविसयसुहनिवेसणत्थ
निव्वुय(इ)मणा नवरि अम्हे। न चएमो निस्सरिउं मोहनियलबव(बंध)णनिबद्धा ॥५ ॥ एयाणि य अण्णाणि य बहूणि तवनि-
यमतेयकरणाणि । भाणिय सुट्ठु परमत्थदिट्ठधम्मो तहिं सेट्ठी ॥६॥ देहंतरसंकंति व्व तत्थ मे सोगगहियहिययाओ । ससुरघरकुल-

घरा सण्णिणीउ महिला परुण्णाओ ॥ ७ ॥ ताहि य पउरविलावियकलुणाहि दुहियाहि रोवमाणीहिं । आवरिसियं च अंसूहिं तस्स भूमि(मी) उववणस्स ॥८॥ अह सेट्ठिसत्थवाहा समहिलमित्तजणबंधवसमग्गा । घेत्तूण वालकण्णे नयरिमइगया परोयंता ॥ ९ ॥ [1]तंमि य जणहलबोले पेच्छयपच्छाइयं तयं समणं । अम्हेसु लग्गदिट्ठी सेट्ठी विमणो उदच्छीया ॥ १० ॥ सव्वे वियराणि जणो संतपरिवायविम्हिओ । अम्हं धम्माणुरागरत्तो जेणागयमेव पकंतो ॥११॥ अह तत्थ समणलच्छीसमस्सिया रूविणी खम चेव । गणिणी गुणसंगणिणी तं वंदिउमागया समणं ॥१२॥ सा अज्जचंदणा(ए) सिस्सा तवनियमनाणपडिपुण्णा । वंदइ य सा सुविहियं सपरिवारं तयं समणं ॥१३॥ भणिया य कप्पगुणजाणएण तेण समणेण सा गणिणी । समणी पावसमणी होउ इमा सिस्सिणी तुम्हं ॥१४॥ तो जीए विणयायारो आवारो मइवत्तणगुणाणं । समणत्तणोवयारो इच्छाकारो कओ तस्सा ॥१५॥ तेण य भणियामि अम्हं(हं) वंदसु अह ते पवित्तिणी अज्जा । पंचमहव्वयधारणदढव्वया सुव्वया गणिणी ॥१६॥ तो तत्थ विणयपणमियमुद्धाणा मत्थए ठवियहत्था । निव्वाणगमणतुरिया एयाए पाएसु पडिया ॥ १७ ॥ फुडविसयमणग्गाही तीए अम्हं सुसमाए आसिट्ठा । निच्छयदुच्चरचरियं सासणमणुचरमिणं ती ॥ १८ ॥ धम्मोदेसपंथस्स देसणे केवलं तुहं अम्हे । जइ काहिसि कल्लाणं पयाहिसि मोक्खपहगमणं ॥१९॥ तो तं वेमि सुसमणि । भीया करामि तुम्ह वयणं ति । जंमणमरणपरंपरकरस्स संसारवासस्स ॥२०॥ तो तं उत्तमतवसंजमड्ढियं जलियजलणसरिसोवमं वंदामि विणयसुद्धिया तवसंजमदेसियं साहुं ॥ २१ ॥ तं च गयकाममा[2]गं तत्थ परं चेव सत्थवाहसुयं । वंदित्तु अइगयाहं अज्जाहिं समं तं नगरिं ॥२२ ॥ तत्थ बहुफासुयगामविहारं महिलियासुह-

१ ख० नमिय । २ संकुचिता ।

॥२३॥ तवज्ज चक्कलनि(न)भोपति समियतेयमंडलो जाओ। ताहे नहय-पयारं। कट्ठागारमनिस्सियमति(इ)मि अज्जाहिं ताहि समं ॥२३॥ तत्थ य गणिणीए समं आलोइयनिंदियपडिकंता। धम्माणुरागरत्ता गयं लतिलओ च्छि मसं उग्गओ (अत्थं संगओ) सूरो ॥२४॥ तत्थ य गणिणीए समं आलोइयनिंदियपडिकंता। सो य गणिवसहो। अणिययवासवसही विहरिंसु महियल-पि रत्तिं न याणामि ॥२५॥ अण्णदिवसंमि य तओ य सत्थाहसुओ सो य गणिवसहो। अणिययवासवसही विहरिंसु महियल-तलंमि ॥२६॥ गणिणीए सगासंमी गहिया सिक्खा मए वि दुविहा वि। तवचरणकरणनिरया वेरग्गगया अहं घरिणि ! ॥२७॥ एवं विहारविहिणा विहरंताओ इह समायाओ। छट्ठस्स पारणाए अज्जाहं निग्गया भिक्खां(क्खं) ॥२८॥ एवं च पुच्छियाए तुमए सव्वं मए तुहं कहियं। सुहदुक्खपरंपरयं इह परलोए जमणुभूयं ॥२९॥ एवं पसाहियंमि तरंगवइयाए तीए समणीए। चिंतेइ तओ घरिणी कह दुक्करकारिया एसा ॥३०॥ एवंविहतारुण्णो एवंविहाए देहसेवाए। एवंविहदुक्करतवो त्ति तो भणइ सेट्ठिजाया ॥३१॥ भयवइ ! इच्छामणुग्गहमिणं ति जं कहियं नियचरियं। खमह य न ह जं किलेसविया ॥३२॥ भणिऊण पायवडिया भीया भवसारया दुरंताओ। भणइ किमम्हं होही खुत्ताणं विसयपंकंमि ॥३३॥ मोहच्छण्णा अम्हे तुम्हं चरियासु दुक्करा अज्जे !। ता तह कहेसु अम्हं जह संसारे न हिंडामो ॥३४॥ तो भणइ तरंगवती काउं न चरसि संजमं जइ वि। तो कुण गिहत्थधम्मं जिण-वयणे निच्छया होऊ ॥३५॥ सोऊण य सा एवं वयणं अज्जाए अमयसारमिणं। हियय धरेइ हिट्ठं अणुग्गहं मण्णमाणीओ ॥३६॥ धम्मंमि लद्धबुद्धी तत्थ य संवेगजायसद्धा य। सीलव्वयगुणव्वयसमगहेच्छा य ॥ ३७ ॥ अभिगयजीवाजीवा जाया य सुभा जिणसत्थएच्छा (एसा)। घच्छीय अणुव्वयाइं सीलाणि वयाणि य बहूणि ॥३८॥ सेसा वि जा तरुणीओ सव्वा सोऊण कहमिणं

१ आगच्छामि।

सव्वं। दढसद्धा जिणवयणे जाया संवेगपडिवण्णा ॥३९॥ खुड्डीए समं अज्जावि तत्थ घेत्तूण फासुयं भिक्खं। जेणागया पडिगया संजम तवजोगगुणधारी[1] ॥ ४० ॥ संबोहणत्थहेउं अक्खाणमिणं पवण्णियं तुज्झं। अवहरउ दुरियमखिलं होउ भत्ती जिणिंदेसु ॥ ४१ ॥ हाईयपुरीयगच्छे सूरी जो वीरभद्दनामे(मो) त्ति। तस्स सीसस्स लिहिया जसेणा गणिनेमिचंदस्स ॥१६४२॥ इतिश्री तरंगलोला समाप्ता ॥ ग्रन्थाग्रम् २००० ॥

---

१ सिरिभद्देसरसूरीसरविरइयकहावलिमहागंथमज्झगयतरंगवईकहासारपज्जंतभागो सोपओगित्तणेण इह संपादगेण लिहिज्जइ—" भिक्खं च घित्तु ठाणं सह खुड्डीए गया तरंगवई। समयंमि समुप्पाडियकेवलनाणा य सिद्ध त्ति ॥ से गुरू य पउमदेवो सिद्धो अह घरिणिसेट्ठिसत्थवाहा उदयणराया य गया देवलोगं ति। एवं च कूणिओदयणरज्जकालपब्भवा तरंगवई वीसमई कहा रम्मा भद्दा भद्देसरसूरिरइय" त्ति ॥

संखित्ततरंगवईकहा (तरंगलोला) समत्ता ॥

पन्यास प्रवर श्री —————— गणीन्द्रः

पन्यास प्रवर श्री चन्द्रसागरजी गणीन्द्रः